

บันทึกบางหน้า

เบื้องหลัง... ปฏิบัติการของกลุ่มอาสาสมัครช่วยเหลือผู้ประสบภัย
จากเหตุการณ์สึนามิถล่มภาคใต้

ดร.ประมวล สุธีจารุวัฒน์

บันทึกบางนาง

ผู้แต่ง ดร.ประมวล สุธีจารุวัฒน์

เลขมาตรฐานสากลประจำหนังสือ ISBN 974-434-602-7

พิมพ์ครั้งที่ 1 มีนาคม 2548

ราคา 125 บาท

สงวนลิขสิทธิ์ตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537

บรรณาธิการ กวียา เนาวประทีป

ออกแบบปก และรูปเล่ม ส.อ.หญิงไฉไลรัตน์ สุวรรณเมธิกุล

พิสูจน์อักษร สำนักพิมพ์ฟลิคส์อินเตอร์

ภาพประกอบ ดร.ประมวล สุธีจารุวัฒน์, ตะวัน, Arm, ZeaBiscuit
จาก ThaiDPhoto.com

พิมพ์ที่ สำนักพิมพ์ฟลิคส์อินเตอร์ โทรศัพท์ 0-2433-7755-7

จัดจำหน่ายทั่วประเทศโดย

บริษัท อັນรินทร์ บิ๊ค เซ็นเตอร์ จำกัด

65/60-62 หมู่ 4 ต.เขียพุกษ (บรมราชชนนี) ตั้งเขิน กรุงเทพฯ 10170
โทรศัพท์ 0-2882-2000 โทรสาร 0-2434-1382, 0-2434-1384, 0-2882-2255
Homepage : <http://www.naiin.com>

สำนักพิมพ์ ฟลิคส์อินเตอร์

เลขที่ 45, 47 ซอยจรัญสนิทวงศ์ 40 แขวงบางยี่ขัน เขตบางพลัด กรุงเทพฯ 10700
โทรศัพท์ : 0-2433-7755-7 โทรสาร : 0-2433-7703

คำอุทิศ

ความดีงามของหนังสือเล่มนี้หากจะพอมืออยู่บ้างขออุทิศให้กับ
ดวงวิญญาณทุกดวงของผู้สูญเสียชีวิตทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ
จากเหตุการณ์พิบัติภัยที่ก่อให้เกิดคลื่นยักษ์สึนามิถาโถมเข้าถล่มหมู่เกาะ
และชายฝั่งอันดามันทางตอนใต้ของประเทศไทยเมื่อวันที่ 26 ธันวาคม
พ.ศ. 2547

ขอให้ดวงวิญญาณของพวกเขาทั้งหลายเหล่านั้นเดินทางไปสู่สัมปรายภพ ได้พบกับความสุขสงบในภพภูมิที่เหมาะสม ศพที่ยัง
ไม่ถูกค้นพบหรือเจ้าหน้าที่ยังไม่สามารถจำแนกแยกแยะได้ ขอให้ได้มี
โอกาสกลับคืนไปสู่ญาติพี่น้องของตนเพื่อประกอบพิธีกรรมทางศาสนา
ตามความเชื่อ ตามความเหมาะสม โดยเร็ววันเทอญ

กาน้ำก้นักพิมพ์

จากเหตุการณ์คลื่นยักษ์ถล่มภาคใต้ เมื่อเดือนธันวาคมที่ผ่านมา คาดว่าหลายคนคงได้รับรู้ถึงความสูญเสียอันมากมายมหาศาลที่เกิดขึ้น เหตุการณ์ดังกล่าวถือเป็นภัยธรรมชาติ ครั้งที่ย่ำแรงที่สุดที่ประเทศไทยได้ประสบมา โชคยังดีที่ความช่วยเหลือจากทั่วสารทิศทั้งภายใน และภายนอกประเทศหลั่งไหลเข้ามาไม่ขาดสายแต่สิ่งหนึ่งที่เราต้องยอมรับจากเหตุการณ์ในครั้งนี้ก็คือ ประเทศของเรายังขาดความรู้ความเข้าใจรวมถึงผู้ที่มีความชำนาญในการจัดการกับสภาวะการณ์ดังกล่าว โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการจัดการกับศพผู้เสียชีวิต และติดตามผู้สูญหายอย่างมีระบบ

หนังสือเล่มนี้ได้บันทึกเบื้องหลังการปฏิบัติภารกิจของอาสาสมัครกลุ่มหนึ่ง ซึ่งทำหน้าที่ช่วยเหลือญาติผู้สูญหาย ในการค้นหาบุคคลอันเป็นที่รัก และพาพวกเขากลับบ้าน ความสับสน วุ่นวาย ความขัดแย้ง และความไม่แน่นอนของทิศทางการปฏิบัติงานของอาสาสมัครแต่ละกลุ่ม ได้ถูกบันทึกผ่านปลายปากกาของผู้เขียน ด้วยความหวังเป็นอย่างยิ่งว่า ข้อมูลเหล่านี้จะเป็นประโยชน์ และถูกนำไปใช้เป็นข้อเสนอแนะให้กับบุคคล และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการรับมือกับเหตุการณ์ไม่คาดคิดที่อาจเกิดขึ้นได้ในอนาคต

กวีญา เนาวประทีป
มีนาคม 2548

คำเตือน

ท่านผู้มีอุปการคุณครับ (ก็คุณนั่นแหละครับ ไม่ต้อง
เหลียวไปมองหาคนอื่น ก่อนจะยอมเปิดกระเป๋าใส่ตังค์ ซื่อหนังสือ
เล่มนี้กลับไป พี่ๆ น้องๆ รอบๆ ตัวกระผมเขาฝากเตือน
พวกคุณว่า ...

① D1

THAIDPHOTO.COM WEBMASTER

ผมได้รู้จักกับ ดร.ประมวล สุธีจาร์วัฒน์ ในฐานะของ “นายชนะ
ศูนย์หนึ่ง” ซึ่งเป็นชื่อที่รู้จักกันดีบนเว็บไซต์ Pantip.COM และ Thai
Dphoto.COM ดร.ประมวลเป็นคนง่าย ๆ อารมณ์ดี ถ้าไม่แนะนำตัว
กันอย่างเป็นทางการก็คงไม่มีใครทราบว่าตัวเองกำลังคุยอยู่กับคนที่มี
คำว่า “ดร.” นำหน้าชื่อ หรือในบางครั้งถ้าสนิทกันหน่อยแล้วเพิ่งมารู้
ก็อาจจะนึกไปว่าเป็นการแก้ง้อกันก็มี แต่ถ้าใครได้รู้จักกับ “นาย
ชนะศูนย์หนึ่ง” ดีขึ้นในอีกระดับหนึ่งแล้วจะรู้ว่าบุคคลที่มีความดีดิน
คนนี้ มีความรู้ความสามารถ และมุมมองที่เฉียบคม สมแล้วกับวิทย-
ฐานะที่มี

จากเหตุการณ์คลื่นยักษ์สึนามิที่ถาโถมเข้า 6 จังหวัดภาคใต้ของ
ไทยเราในปลายปี 2547 เพียงไม่กี่วันก่อนปีใหม่ ในแง่หนึ่งก็เป็น
เคราะห์ร้ายของคนที่อยู่อาศัยใน 6 จังหวัดดังกล่าว โดยเฉพาะจังหวัดพังงา
แต่ในอีกแง่หนึ่งก็เป็นเหตุการณ์ที่พิสูจน์ให้เห็นว่าคนไทยน้ำใจเกินร้อย
ความช่วยเหลือต่าง ๆ หลังไหลลงสู่ 6 จังหวัดภาคใต้มีมากจนได้รับการ

จารึกไว้เป็นหน้าหนึ่งในประวัติศาสตร์ และหนึ่งในความช่วยเหลือที่
หลังไหลลงสู่ภาคใต้ก็มีกลุ่มช่างภาพสมัครเล่นเล็กๆ กลุ่มหนึ่ง
ที่ได้อาสาเดินทางลงไปให้ความช่วยเหลือด้วยเช่นกัน โดยจุดมุ่งหมาย
ในเบื้องต้น คือการไปถ่ายภาพผู้เสียชีวิตไว้ ประกอบกับประวัติและ
ข้อมูลอื่นๆ ของผู้เสียชีวิตจากเหตุการณ์วินโยคในครั้งนี้ ข้อมูลเหล่านี้
เป็นข้อมูลสำคัญที่จะนำผู้เสียชีวิตเหล่านั้นกลับไปหาญาติ หรือในที่ๆ
พวกเขาเหล่านั้นควรอยู่ แน่แน่นอนครับว่า หนึ่งในทีมช่างภาพสมัครเล่น
นั้นมี ดร.ประมวล รวมอยู่ด้วย

เรื่องราวที่เขียนอยู่ในหนังสือเล่มนี้ เป็นเรื่องราวที่มองผ่าน
สายตาของมืออาชีพตัวจริง ที่ได้เข้าไปอยู่ร่วมในเหตุการณ์ในฐานะของ
อาสาสมัคร เป็นเรื่องราวที่ใครหลาย ๆ คนไม่เคยรับรู้ และไม่เคยมี
ข้อมูลเหล่านี้ถูกตีพิมพ์ออกมาในสื่อไหน ด้วยสำนวนการเขียนที่
ใช้ถ้อยคำง่าย ๆ กับการสอดแทรกความคิดเห็นจากมุมมองส่วนตัวที่
เฉียบคมอย่างแนบเนียน ทำให้หนังสือนี้มีความสมบูรณ์ ทั้งในแง่
เนื้อหาและการนำเสนอ เป็นหนังสือที่ดีที่สุดเล่มหนึ่งที่ผมเคยอ่าน

สุดท้ายนี้ ผมดีใจที่เว็บไซต์ ThaiDphoto.COM ได้มีโอกาส
ทำหน้าที่ของสื่อ และทำให้บุคคลมืออาชีพเหล่านี้ได้มาพบกัน และขอ
ขอบคุณ ดร.ประมวล ที่ให้เกียรติบันทึกชื่อของเว็บไซต์ไว้เป็นส่วนหนึ่ง
ของเรื่องราวในหนังสือเล่มนี้ รวมถึงให้ผมเขียนคำนิยมให้กับหนังสือ
เล่มนี้ ✍

i ปาน-SAPPORO

คลับ @JAPAN, ห้องโถงบ้าน, PANTIP.COM

เราเป็นสหายอยู่ใน Pantip.COM กันมาหลายปี ... เคยอ่าน
เรื่องที่ “คุณชนะคุณหนึ่ง” เขียนมาหลายเรื่อง ตั้งแต่เรื่องที่เขาเคยลง

ในหนังสือ “สายใย” ของสมาคมนักเรียนไทยในญี่ปุ่น ในพระบรมราชูปถัมภ์ (สนทญ.) ซึ่งตอนนั้นก็ยังไม่รู้ว่าเป็นตัวตนของเค้า

ชอบสำนวนการเขียน ทั้งในความสามารถหลาย ๆ อย่างที่ นายคนนี้มีอยู่ บางครั้งสำนวนที่กวนทีน ... แต่แฝงความหมายดี ๆ หลาย ๆ อย่างในชีวิต และให้ความรู้ต่าง ๆ ไปด้วยในตัว ... ทำให้เนื้อเรื่องที่ได้อ่านแต่ละครั้งไม่เคยสะดุด และอ่านไปได้เรื่อย ๆ ตลอดเวลา โดยไม่รู้สึกเบื่อ

เรื่องการไปเป็นอาสาสมัครเกี่ยวกับสึนามิที่เขาเขียน พวกเรา เพื่อน ๆ ในห้อง @Japan ก็รออ่านแต่ละตอน ๆ อย่างใจจดใจจ่อ ฉันทักจะได้รับข้อความออนไลน์มาอย่างสม่ำเสมอ เมื่อเขาเขียนเสร็จ ตอนหนึ่ง ๆ แล้ว อ่านจบแล้วก็ต้องบ่นไปด้วยว่าเมื่อไหร่ตอนใหม่จะเสร็จซักกะที ก็อ่านแล้วมันติดลมจริง ๆ ให้ตายดี ... แล้วก็ต้องรออ่าน ตอนต่อไปด้วยความหงุดหงิด อยากรู้ อยากเห็นเหตุการณ์ต่อไปข้างหน้าเร็ว ๆ ว่า จะเกิดอะไรมันส์ ๆ ขึ้นอีก ...

ได้รับข่าวอีกครั้งทาง MSN (อีกนะแหละ) ว่าเรื่องนี้จะได้ตีพิมพ์ลงหนังสือ ... ดีใจด้วยจริง ๆ นะ ... ขอให้หนังสือขายดี จะได้มีกำลังใจเขียนเรื่องดี ๆ ต่อไปให้เพื่อน ๆ ได้อ่านอีก ...

เรื่องสนุก ๆ ฮา ๆ บ้าบอแต่ไม่ไร้สาระของเขายังมีอีกมากมาย ... ฉันทัก ... อยู่ที่ว่าเขาจะลงมือเขียนให้เราอ่านอีกเมื่อไหร่เท่านั้นเอง ... เชือดดี ... มีเล่มนี้แล้ว ... ต้องมีเล่มต่อไปอีกแน่นอน ... เอาความบ้า ของตาชนะเป็นประกัน ... กร๊ากกก ...

จากพี่เอง ... ✍

๙ **i** **ภูปทอนเทียนสว่าง**
คลับ @JAPAN, ห้องโกลบ้าน, PANTIP.COM

“อีกหนึ่งผลงาน ที่ผู้เขียน ได้บรรจุสาระ ความคิด บวกกับ
รสชาติอารมณ์ขัน ร้อยเรียงเป็นตัวอักษรที่อ่านแล้ววางไม่ลง” ✍

๙ **i** **สุภัทรา เขิกษุไชย**
PH.D. CANDIDATE
NATIONAL GRADUATE INSTITUTE FOR POLICY STUDIES (GRIPS)
TOKYO, JAPAN

หากย้อนหลังไปเมื่อสักประมาณ 4-5 ปีที่แล้ว พี่ๆ น้องๆ
ที่อยู่ในญี่ปุ่นและเป็นสมาชิกเว็บไซต์พันทิพย์ @Japan น้องคนนั้น
ที่จะไม่รู้จัก “นายชนะศุณย์หนึ่ง” ผู้ก่อตั้งคลับ @Japan ในห้องโกล
บ้านขึ้นมาให้พี่ๆ น้องๆ ในญี่ปุ่นได้มีที่ๆ จะมาพบปะพูดคุยและแลกเปลี่ยน
ความคิดเห็นเห็นกัน รวมทั้งเป็นที่แก้เหงาให้กับคนที่มาอยู่โกลบ้าน
ได้เป็นอย่างดี

ดิฉันเองก็ได้เริ่มรู้จักนายชนะศุณย์หนึ่ง หรือพี่ประมวลของ
น้องๆ ก็จากที่แห่งนี้ ประทับใจในลีลาการตอบคำถาม ยียวนแต่น่ารัก
เล็กๆ ของพี่เค้ามาก แต่เห็นสิ่งอื่นใด คือประโยชน์และความรู้ เกิร์ต
เล็กเกิร์ตน้อยเกี่ยวกับชีวิตในญี่ปุ่นที่พี่ประมวลชอบนำมาเล่าให้ฟังอยู่
เสมอๆ จนเรียกได้ว่าเป็นแฟนพันธุ์แท้ของพี่เค้าทีเดียว

เมื่อดิฉันได้มีโอกาสมาเรียนต่อที่ญี่ปุ่นจึงพลาดไม่ได้ที่จะต้อง
พยายามตามหาตัวผู้ชายคนนี้ ขอให้มีโอกาสที่ได้พูดคุยสักครั้งก็ยังดี
แต่ด้วยเหตุบังเอิญหรือโชคชะตา ทำให้เราได้มาอาศัยอยู่ในหอพัก
เดียวกัน และประกอบกับการที่พี่ประมวลเป็นคนชอบเล่าและเล่าได้
อย่างสนุก น่าสนใจ เราจึงมีโอกาสได้พูดคุยกันมากขึ้น ดิฉันจึงพบว่า

พีประมวลมีอะไรในตัวที่น่าสนใจมากกว่าที่ดิฉันคิดไว้ นอกเหนือไปจากอารมณ์กวน ๆ แล้ว พีประมวลเป็นคนฉลาดคิด แถมยังเป็นอาจารย์ที่คณะวิศวกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นพ่อครัวตัวจริง ทำให้องค์ ๆ ที่หอพักได้อิ่มหน้ากันเป็นนิจ เป็นช่างถ่ายภาพฝีมือฉกาจ จนใคร ๆ ต้องอยากเป็นนางแบบให้ แต่ที่สำคัญคือพีประมวลเป็นที่พึ่งยามยาก และเป็นที่ปรึกษาให้กับ้อง ๆ ได้ในเกือบทุก ๆ เรื่อง จนบางทีอดสงสัยไม่ได้ ว่าทำไมพีเค้าถึงมีความรู้รอบตัวมากมายขนาดนี้

พีประมวลเป็นคนกล้าคิด กล้าทำ มีความตั้งใจสูง ไม่ว่าจะทำอะไรจะทุ่มเทให้กับสิ่งนั้น ๆ อย่างเต็มที่เสมอ มีแนวความคิดที่สร้างสรรค์และเป็นประโยชน์ ไม่ใช่แต่เฉพาะตัวเอง แต่ยังผลถึงคนรอบข้างด้วย

จากนั้นไม่นานเมื่อพีประมวลสำเร็จการศึกษากลับไปเมืองไทย และเล่าให้ดิฉันฟังว่าได้เสนอตัวเป็นอาสาสมัครไปช่วยถ่ายรูปรูปผู้เสียชีวิตที่พังงา ดิฉันจึงไม่แปลกใจเลยถึงการตัดสินใจในครั้งนี้ ยิ่งพอได้อ่านบันทึกส่วนตัวที่พีประมวลส่งมาให้อ่าน หลังจากกลับมาจากพังงา ในครั้งแรก โดยเล่าถึงเรื่องราวที่ได้ไปพบเจอ ทั้งสุขและทุกข์ของผู้คนที่นั่น รวมถึงเกร็ดเล็กเกร็ดน้อยต่าง ๆ จากสถานที่จริง ด้วยภาษาที่ง่ายแต่น่าสนใจด้วยแล้วทำให้ดิฉันตื่นเต้นและอดไม่ได้ที่จะติดตามอ่านเรื่องราวตอนต่อไปของเค้า เมื่อพีเค้าต้องกลับไปพังงาอีกครั้ง เป็นหน้าที่ 2

ดิฉันภูมิใจและดีใจมากที่ต่อมาภายหลัง บันทึกส่วนตัวของพี่ชายคนนี้จะได้ลงตีพิมพ์เป็นหนังสือเผยแพร่ให้กับคนที่สนใจได้ร่วมเรียนรู้ประสบการณ์ครั้งสำคัญในชีวิตของคน ๆ หนึ่ง และร่วมสัมผัสความรู้สึกจากฉากหลังของเหตุการณ์สีนามิผ่าน “เลนส์” ของอาสาสมัครมืออาชีพคนนี้ ... พีประมวลของน้อง ๆ ✍

“ถ้าผมไม่กลับมา ช่วยรับรู้ด้วยว่าผมหายไปไหน ...”

เป็นข้อความสุดท้ายที่ อ.ประมวล สุธีจากรวัฒน์ หรือ “พีมวล” ส่งออนไลน์มาพร้อมกับลิงค์ที่นำไปสู่ที่มาที่ไปของการ “หายตัว” ไป ปฏิบัติภารกิจเป็นอาสาสมัครช่วยเหลือผู้ประสบภัยสึนามิในภาคใต้ ของประเทศไทยเมื่อราวช่วงปีใหม่ที่ผ่านๆ มา และโดยไม่รอคำตอบรับใดๆ พีมวลก็ออฟไลน์ไป ช่างเป็นข้อความสุดท้ายที่ดูแล้วหวิว ๆ อย่างไรก็ตามพิกล

แต่ด้วยความเป็น “มืออาชีพ” (เจ้าตัวเขาเล่าไว้) อาสาสมัคร ท่านนี้จึงเดินทางกลับมาโดยสวัสดิภาพในที่สุด และแน่นอนเขาไม่ได้ กลับมามือเปล่า แต่เก็บเอาเรื่องราวและประสบการณ์ที่ครบเครื่อง มาแบ่งปันให้กับคนรอบข้างที่มีโอกาสเดินทางไปสัมผัสบรรยากาศ เหล่านั้นด้วยตัวเอง (และไม่แน่ใจเหมือนกันว่าถ้ามีโอกาสแล้วจะ ตัดสินใจจะไปสัมผัสหรือไม่ (ฮา :D)) บันทึกเล่มนี้จึงเกิดขึ้น เริ่มต้น จากการเขียนลงในเว็บไซต์ทีละตอน ทีละตอน จนกระทั่งเสร็จสมบูรณ์ คาดว่าระหว่างนั้นพีมวลคงได้รับเสียงเรียกร้องจากมิตรรักแฟนเพลงที่ ตามอ่านในเว็บไซต์อยู่อย่างไม่ขาดสาย

เป็นเรื่องน่ายินดีที่วันนี้ทุกบททุกตอนของบันทึกนั้นได้ถูกรวบรวมเป็นรูปเป็นเล่ม ตัวหนังสือใน “บันทึกบางม่วง” สื่อสารกับคนอ่านได้อย่างสิ้นไหล เป็นเหมือนเรื่องเล่าหลากหลายอารมณ์ที่ฟังได้รวดเร็วจบอย่างไม่รู้เบื่อ คำพูดง่ายๆ ตรงไปตรงมายิ่งทำให้เห็นภาพตาม ได้อย่างไม่ยากเย็น จะมีก็เพียงแค่ “กลิ่น” เท่านั้นที่ออกจะจินตนาการตามยากอยู่สักหน่อย (ฮา :D)

หากใครได้ลองอ่านบันทึกเล่มนี้แล้วคงจะมีความเห็นคล้าย ๆ กันว่า “บันทึกบางม่วง” เป็นหนังสือเล่มแรกที่ยังไม่ใช่เล่มสุดท้ายของ อ.ประมวล สุธีจารุวัฒน ... :)

ยินดียินดีด้วยค่ะ ☺

❶ “บอนนี่” ZEABISCUIT
THAIDPHOTO.COM

คุณคิดว่าคนที่เรียนจบปริญญาเอกวิศวกรรมคอมพิวเตอร์จาก มหาวิทยาลัยอันดับต้น ๆ ของประเทศญี่ปุ่น และเป็นอาจารย์ของ คณะวิศวกรรมศาสตร์ในมหาวิทยาลัยอันดับต้น ๆ ของเมืองไทย เป็น คนอย่างไรครับ ... ???

ใส่แว่นหนา ๆ หน้าตาน่าเชื่อถือ ดูภูมิฐาน ไปไหนมาไหน มีแต่คนยกมือไหว้แล้วเรียกอาจารย์ มีแต่คนเกรงใจ ฯลฯ หรือเปล่า?

แต่ถ้าคุณมาเจออีตาคนเขียนหนังสือเล่มนี้ เวลาเดินสวนกัน บนถนน เดินผ่านกันในสวนสาธารณะ ผมว่าคุณไม่รู้หรือกว่าไอ้คนที่ ผมบรรยายสรรพคุณไปข้างต้นนะ เป็นคนแบบเนี้ยยยยย ...

เป็นคนดั่งต้องแบบเนี้ยยยยย...

ผมว่าเขาคงเรียนหนักมากเกินไปแหละ ...

หนังสือเล่มนี้เขียนมาจากประสบการณ์ที่พวกเราไปเจอกันมา จริง ๆ มีทั้งเรื่องสนุก เรื่องไม่เป็นเรื่อง เรื่องไร้สาระ เรื่องฮา ๆ และ เรื่องน่ากลัว !!! อยากรู้ว่าอาสาสมัครทำงานกันยังไง คิดกันแบบไหน ลองอ่านดูสิครับ อีตา Ph.D. คนเขียนหนังสือเล่มนี้ ไม่ได้มีแต่ความ ดั่งต้องหรือกนะครับ ^_^ ☺

อาสาสมัคร สีนามิ ผู้ประสบเคราะห์กรรม กับวันที่ได้มีส่วนร่วม ถึงจะไม่ได้ช่วยอะไรมากมายแต่ก็ตั้งใจและภูมิใจที่ครั้งหนึ่งพวกเราได้เคยร่วมลุยไปด้วยกัน ทำให้ค้นพบว่าเมืองไทยก็มี ดร. ที่ไม่ธรรมดาคนหนึ่ง (ผมว่ามันต้อง ๆ นะ)

ยังจำสีหน้าตอนที่มีคนรู้ว่าข้าวที่มันกินเค้าเอาไปทิ้งเพราะ “บูดแล้ว” ได้ จำสีหน้าตอนบ้านที่มันพักไม่มีน้ำให้อาบขณะทีหลังอื่น ๆ เค้าอาบกันอย่างสบายใจ สีหน้าตอนทีเห็นยางรถกระบะของเจ้าสิงห์ (มันไม่มีดอกเหลือแล้ว เปลี่ยนได้ก็เปลี่ยนเหอะนะ สิงห์)

แปลกใจระคนทีเห็นอุปกรณ์ส่วนตัวที่มันเตรียมมารับมือ “กลิ่น” แล้วก็ไม่แปลกใจอีกเลยทีหลังจากจบ 4 วันนั้น มันเป็นคนทีดีนรรสุด ๆ ทีอยากจะลงไปช่วยเหลือให้เป็นเรื่องเป็นราวมากไปกว่าเดิม ... เพราะมันคือ “ Ph. D.” ✍

i **อ.ชนะ เยี่ยงกมลสิงห์** **คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี**

ถ้าเป็นเมื่อก่อนทีจะเหตุการณ์สินามิเมื่อเร็ว ๆ นี้ คนส่วนใหญ่คงคิดว่าเหตุการณ์นี้คงมีอยู่แคในการ์ตูนโดเรม่อน ไม่น่าจะเกิดขึ้นทีเมืองไทยได้ แต่บัดนี้เหตุการณ์ในการ์ตูนโดเรม่อนเป็นจริงเกือบจะทุกคนไม่ได้เห็นถึงความสำคัญของการเตรียมรับมือกับภัยธรรมชาตินี้ทีเกิดขึ้น แต่หลังจากทีทุกคนได้ทราบข่าวเหตุการณ์นี้ ทุกคนก็รู้สึกกันท้อใจ หดหู่ แล้วรู้สึกว่ปีใหม่ป็นีช่างเป็นปีใหม่ที่ชาวไทยไม่สนุกสนานว่เจิงเหมือนอย่างทุกปีทีเคยเป็น

ประมวลเป็นเพื่อนสนิททีจบการศึกษาปริญญาโทวิศวกรรมอุตสาหการ จุฬาฯ มาด้วยกัน ช่วงปีใหม่ก็เห็นเพื่อนเจียง ๆ ไปหลายวัน มีอยู่วันหนึ่งโทรมาบอกว่า มาทำงานถ่ายรูปศพทีภาคใต้ ช่วยผู้

ประสพภัยสึนามิ ยังกึกก้อง อยู่ว่าไปแต่เมื่อไร สองวันก่อนยังทักทายกันผ่าน MSN กันอยู่เลย แต่เห็นเพื่อนเราไปทำงานปิดทองหลังพระ หรือน่าจะเรียกว่า back office ได้หรือเปล่านั้นไม่แน่ใจ ได้เอาทั้งความรู้และประสบการณ์ รวมไปถึงงานอดิเรกด้านการถ่ายรูปไปใช้ช่วยเหลือผู้ประสบภัย ผมก็เอาใจช่วยให้ทำงานนี้สำเร็จโดยดี หลังจากนั้นไม่นานเพื่อนเริ่มส่งลิงค์บันทึกเรื่องบันทึกบางม่วงมาให้อ่านผ่านทางอินเทอร์เน็ต ก็เลยเป็นที่มาของบันทึกบางม่วงฉบับนี้ เป็นที่นิยมอ่านมากจนมีคนมาคลิกอ่านไปแล้วกว่าสองพัน

หลังจากได้อ่านเรื่องนี้จบ ก็ได้เห็นภาพในมุมด้านที่ตีมุมหนึ่งของผู้ที่ไปช่วยเหลือผู้ประสบภัยธรณีพิบัติภาคใต้ ได้เห็นน้ำใจของคนไทยที่ไม่เคยทอดทิ้งกัน ช่วยเหลือกันไม่ว่าจะเป็นคนไทยด้วยกันเองหรือคนต่างชาติ การทำงานร่วมกันโดยไม่ได้หวังสิ่งตอบแทน แต่โลกเรามีมุมมองมากกว่าสองด้านเสมอ ในมุมตรงข้าม ยังมีการหลอกลวงเพื่อที่จะรับศพเอาเงิน การหากินกับศพหลายรูปแบบ ฯลฯ สุดท้ายนี้ก็ขอแสดงความเสียใจและไว้อาลัยกับผู้สูญเสียและหวังว่าเหตุการณ์แบบนี้คงจะไม่เกิดขึ้นมาอีก และขอยกย่อง เชิดชูผู้ที่อยู่เบื้องหลังช่วยเหลือภารกิจนี้ทุกท่านครับ และอยากให้ทุกคนตระหนักและมีการเตรียมรับภัยธรรมชาติที่อาจเกิดขึ้นเมื่อไรก็ได้ และมีจิตสำนึกในด้านความปลอดภัยและอยู่รอดอยู่เสมอ ✍

i FUDGE-A-MANIA

คลับ @JAPAN, ท้องไกลบ้าน, PANTIP.COM

ติดตามงานเขียนเรื่อง “บันทึกบางม่วง” มาตั้งแต่ต้น ตั้งแต่ก่อนเจ้าตัวจะลงไปทำงานเป็นครั้งที่สองด้วยซ้ำไป ในครั้งนั้นพ่อตัวดี (เป็นคำที่ดิฉันแอบค่อนข้างอดเวลาหมั่นไส้) ส่งมาให้อ่านเป็นตอนๆ เรียกได้ว่าแทบจะอ่านรดต้นคอคนเขียนเลย เพราะพ่อคนนี้นักจะอู้

การพิมพ์ตัวอักษรลงบนหน้าเว็บไซต์เจ้าตัวมักอ้างว่า “ผมไม่มีอารมณ์ที่”
ดิฉันต้องคอยทวงตอนต่อไปอยู่บ่อย ๆ

ดิฉันเป็นผู้ที่อยู่นอกเหตุการณ์คลื่นสึนามิมาก เพราะขณะนี้
ไม่ได้พำนักอยู่ที่ประเทศไทย แล้วยังไม่ได้กลับไปเยี่ยมบ้านบ่อยครั้งนัก
จึงได้อาศัยงานเขียนของพ่อตัวดี รับรู้ ติดตามข่าวคราวของคนทางโน้น
ว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐให้ความช่วยเหลืออะไร และทำงานกันไปถึงไหนบ้าง
นอกเหนือไปจากที่โทรบอกให้ทางบ้านช่วยบริจาคเงินของตัวเอง
สมทบทุนร่วมด้วยช่วยเหลือผู้ประสบเคราะห์ร้ายในคราวนี้

เพราะด้วยเนื้อเรื่องแนวกึ่งวิชาการ แต่สำนวนที่ใช้
สนุกสนานและเป็นกันเอง เข้าใจง่าย ดิฉันคิดว่ามันทำให้งานเขียนชิ้น
นี้มีเสน่ห์ สิ่งที่พ่อตัวดีได้พบเห็นสัมผัสมาแล้วนำกลับมาถ่ายทอดเรียบ
เรียงออกมาเป็นตัวอักษรนั้น ดิฉันมั่นใจว่าเป็นประโยชน์แก่คนที่ไม่รู้
เรื่องราว ไม่รู้เบื้องหน้าเบื้องหลังอย่างดิฉันอีกเป็นจำนวนมาก ✍

๑) ทพ.กษัย วุฒิวิวัฒน์ชัย
SPEECH TECHNOLOGY SECTION,
INFORMATION TECHNOLOGY R&D, NECTEC

รู้จักกับแกตั้งแต่มิใช่จะมีอะไรเลย รู้แต่ว่าแกจบปริญญาตรี-โท
สาขาวิศวกรรมอุตสาหการ แต่มาเรียนปริญญาเอกสาขาคอมพิวเตอร์
เริ่มอ่านตั้งแต่วิธีเขียนโปรแกรม จนซึ่ก้องดิจิตอลตัวแรกไปพยายาม
ถ่ายโน้นถ่ายนี่ก็ออก ๆ แก๊ก ๆ แล้วแกก็พยายามช่วยปลูกเว็บบอร์ด
นักเรียนไทยในมหาวิทยาลัย มันก็ไม่รอด

ร่วมเขียนบทความในหนังสือสายใยของสมาคมนักเรียน
ไทยในญี่ปุ่น จนมาเป็นผู้ให้กำเนิดคลับ @Japan ใน Pantip.COM

แกยังพยายามร่างเอกสารนำเสนอแผนการพัฒนางานวิจัยใน
ประเทศไทย พยายามเสนอกับท่านนายกฯ ยามที่ท่านมาเยือนญี่ปุ่น
แล้วมันก็ไม่สำเร็จ

เข้าร่วมกลุ่มเพื่อเสนอแนวคิดพัฒนากรุงเทพฯ ก่อนการ
เลือกตั้งเป็นผู้ว่าฯ แต่มันก็หายไป

ยังเพียรพยายามไปปิ่นภูเขาไฟฟูจิรอบที่สามก่อนจะจบ
ปริญญาเอก กลับมาพยายามเขียนหนังสือเพื่อส่งเสริมการสอน และ
มาถึงหนังสือเล่มนี้ภายใต้ความบากบั่นอุทิศตัวเข้าช่วยในเหตุการณ์สีน่านี

ตั้งแต่เริ่มจนบัดนี้ แก่ไม่เคยเปลี่ยนแปลงในสายตามผม

ผมขอบคุณกับแคะรับ เรื่องเยอะดี ... ✍

① MIYAZAWA MAYUMI, PH.D.
JAPAN BANK FOR INTERNATIONAL COOPERATION (JBIC)

ว่ากันว่า “การอ่าน” ได้รับความยอมรับว่าเป็นความบันเทิงที่
ทรงคุณค่าอันดับต้น ๆ นับตั้งแต่มนุษย์เริ่มรู้จักกับการบันทึกเรื่องราว
เป็นลายลักษณ์อักษรเลยทีเดียว แต่ปัจจุบันการจะเลือกหนังสือสักเล่ม
ขึ้นมาอ่านเพื่อคลายเครียดบางทีกลับกลายเป็นการสร้างความคิด
ให้กับผู้เลือกหนังสือ เพราะหนังสือปกใหม่ ๆ หลายรูปแบบทยอยกัน
ออกมาทักทายสมาชิกบรรณพิภพกันแทบจะทุกชั่วโมง ยิ่งในยุค
ปัจจุบันที่การจับจ่ายใช้สอยเป็นเรื่องที่ต้องคิดแล้วคิดอีกเช่นนี้ การ
เลือกหนังสืออย่างพิถีพิถันเกิดบุคลิกเล่มแทบจะกลายเป็นเรื่องเสียดวง
เหมือน “ตาดีได้ตาร้ายเสีย”

ส่วนใหญ่ที่ออกเกิดบุคที่เราเห็นกันล้นแผงหนังสือมักจะเป็น
เรื่องราวที่คนเด่น ๆ วิจารณ์เรื่องดัง ๆ และบางครั้งก็เป็นเรื่องเดิม ๆ ที่เรา
รู้แล้วแต่ก็ยังอยากจะซื้อเพราะชื่นชมในความที่ผู้เขียนเป็นคนเด่นพูด
เรื่องดังและเราก็คาดหวังว่ามันจะดี

สำหรับ “บันทึกบางม่วง” หนังสือที่กำลังอยู่ในมือของคุณนี้ผ่านการเขียนของผู้ร่วมวิกฤตการณ์คลื่นยักษ์ที่ไม่มีคุณสมบัติตามหลักคนดังเขียนหนังสือซึ่งเป็นจุดสำคัญให้ผู้ซื้อลองหยิบจับมาพลิกอ่านเป็นผู้มีอุปการคุณจ่ายค่าผลงาน ทั้ง ๆ ที่โดยเนื้อความและผลงานโดยรวมแล้ว มันเป็นเรื่องเด่น และเป็นหนังสือที่มีความดีในตัวมันเอง

“บันทึกบางม่วง” เป็นหนังสือที่เขียนโดยนักเขียนที่มีความสามารถ หน้าใหม่แต่ไม่ดังแต่ประเด็นดังกล่าวกลับเป็นจุดโดดเด่นของหนังสือเล่มนี้ที่เหมือนประตูดิสนะของผู้เขียน ดร.ประมวล สุธีจาวุธมน อย่างลงตัว

เพราะความไร้ข้อจำกัดในสถานะทางสังคมทำให้ ดร.ประมวล สามารถบรรยายความรู้สึกของคนตัวเล็ก ๆ ที่ต้องทำงานใหญ่ ๆ กับคนมากมายได้อย่างไม่เคอะเขิน อีกนัยหนึ่งความเป็นคนธรรมดาที่มีโอกาสทำงานสำคัญ ๆ และได้แสดงความรู้สึกผ่านตัวอักษรออกมา ทำให้ผู้เขียนสามารถระบายอารมณ์ ความคิด และข้อเสนอแนะโดยไม่จำเป็นต้องกังวลต่อข้อจำกัดทางสังคมและผลกระทบต่อภาระหน้าที่ที่จะมีขึ้นตามมาจากงานเขียนอย่างที่คนดัง ๆ ต้องปวดหัว เพราะเครียดที่จะเล่าเรื่องราวอะไรสักอย่างอย่างระมัดระวังและเกรงอกเกรงใจ ไม่เช่นนั้นหนังสือดี ๆ ที่บันทึกเรื่องราวความเห็นของพวกเขา ก็จะกลายเป็นหนังสือแหงบ้านและกลายเป็นสื่ออ้างอิงเพื่อการนินทาเท่านั้น ซึ่งบางทีด้วยความระมัดระวังจนเป็นระแวงเช่นนี้ เรื่องราวที่น่าจะนำเสนอกลับกลายเป็นเรื่องราวต้องห้ามไปเสีย

การเลือกหนังสือจากผู้เขียนหน้าใหม่ยังมีข้อดีอีกประการหนึ่งสำหรับคนที่ไม่ปิดกั้นสังคมของตัวเอง เพราะการรับรู้เรื่องราวผ่านงานเขียนของใครสักคนที่คุณไม่รู้จักก็เปรียบเหมือนการสร้างเพื่อนใหม่ แต่ละหน้าที่คุณเปิดคือแต่ละหน้าที่ที่คุณได้ศึกษาคน ๆ หนึ่ง

ว่ามีที่มาที่ไป และแนวคิดอย่างไร และแน่นอนหนังสือเล่มนี้มีทุกหน้า
ที่ทำให้คุณอยากอ่าน และทำความรู้จักกับคนที่จะมาเป็นเพื่อนใหม่ดี ๆ
ที่จะเล่าเรื่องราวเด่น ๆ แนวลึกให้คุณฟังอย่าง ดร.ประมวล สุธีจาร์วัฒน
แน่นอน

จากผู้ที่ได้อ่านหนังสือเล่มนี้อีกคนหนึ่ง ✍

คำนำผู้เขียน

ผมเริ่มเขียนบันทึกฉบับนี้โดยตั้งชื่อว่า “เขียนด้วยคน” ในรูปแบบ Web Log หรือ “blog” ที่กำลังเป็นที่นิยมในหมู่นักท่องอินเทอร์เน็ต ในตอนปลายของวันศุกร์ที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2547 วันหยุดสิ้นปีที่ดีควรจะได้ออกมาหยุดพักผ่อนอยู่กับบ้าน หลังจากที่ได้พูดคุยกับ “ตะวัน” หนึ่งในสมาชิกนักถ่ายภาพของเว็บไซต์ ThaiDPhoto เพื่อวางแผนการเดินทางลงไปเป็นอาสาสมัครถ่ายภาพศพผู้สูญเสียชีวิตจากเหตุการณ์ธรณีพิบัติภัยที่ก่อให้เกิดคลื่นยักษ์สึนามิถล่มภาคใต้ของประเทศไทยเมื่อวันที่ 26 ธันวาคม พ.ศ. 2547

แรกเริ่มเดิมที ผมไม่เคยมีความคิดแม้สักเพียงเล็กน้อยว่าจะนำข้อเขียนชิ้นนี้มาตีพิมพ์เป็นรูปเล่ม เป็นหนังสือฉบับกระเป่าที่เผยแพร่เป็นเรื่องเป็นราว คิดแต่เพียงว่าการได้จัดบันทึกสิ่งที่ได้พบเห็นทั้งด้านดีและไม่ดี ในระหว่าง 4 วันเต็มๆ ขอบอก

ที่ลงไปทำหน้าที่อาสาสมัครที่จังหวัดพังงา โดยหวังเพียงว่า blog นี้จะทำให้ผมมีหลักฐานอะไรบางอย่างเหลือเก็บไว้เป็นอนุสรณ์ประดับบันทึกประวัติศาสตร์ของตัวเอง ว่าครั้งหนึ่งในชีวิตผมเคยหาญกล้าทำความหวาดกลัวลงไปทำหน้าที่อาสาสมัครอยู่กับกองซากศพเป็นพันๆ ก่อนที่จะหลงๆ ลืมๆ อะไรต่อมิอะไรไปตามสังขารที่ร่วงโรยอยู่ทุกวัน

หลังจากสิ้นสุดภารกิจที่วัดบางม่วงในระหว่างวันที่ 1-4 มกราคม พ.ศ. 2548 ผมใช้เวลาเขียนบันทึกอยู่หลายวันก่อนที่จะต้องหยุดชะงักไปเนื่องเพราะได้รับการเชื้อเชิญจากส่วนการปกครองของจังหวัดพังงา ให้เดินทางกลับไปรับหน้าที่อาสาสมัครช่วยงานด้านฐานข้อมูลต่อที่วัดย่านยาวในระหว่างวันที่ 11-17 มกราคม พ.ศ. 2548 รวมเวลาเบ็ดเสร็จผมก็ใช้เวลาอยู่ที่พังงาอยู่ 11 วันเต็มๆ

มีเรื่องราวมากมายผ่านเข้ามาในชีวิต ทั้งดีและไม่ดี ทั้งส่วนที่สามารถบันทึกเป็นตัวอักษรเพื่อเผยแพร่ได้ และส่วนที่ไม่ควรเผยแพร่ ข้อมูลที่เรา ๆ ท่าน ๆ พบเห็นได้จากสื่อต่าง ๆ ทั้งจากหนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ ฯลฯ หลายอย่างเกิดขึ้นจริง ในขณะที่มีอีกหลายสิ่งหลายอย่างไม่ได้เป็นไปอย่างที่คนทั่วไปเข้าใจ แม้มีข้อมูลอัดอยู่ในหัวที่อยากพูดอยากบอกให้สังคมรับรู้มากมาย แต่บางอย่างผมก็พบว่าการเก็บมันไว้กับตัวอยู่อย่างนั้นก็อาจจะดูเหมาะสมกว่า งานเขียนของผมเล่มนี้ใช้เวลาอยู่เกือบ 2 เดือนเต็มก่อนที่มันจะเสร็จสิ้นลง แต่ก็เสร็จสิ้นลงแบบค้างคาใจ ...

พี่ ๆ น้อง ๆ หลายคนทั้งจากคลับ @Japan ในห้องโถงบ้านของเว็บไซต์ Pantip.COM และตากล้องสมัครเล่นต่าง ๆ ในเว็บไซต์ ThaiDPhoto ต่างก็ติดตามอ่าน blog ของผมอยู่เป็นระยะ ๆ (บางคนอาจจะไม่ได้อยากติดตาม แต่ผมก็พยายามยึดเยียดให้อ่านจนยอด counter ที่หน้าแรกของ blog แสดงจำนวนคนอ่านไปแล้วกว่า 2,700 คลิก) หลายคนคอยเร่งเร้าให้ผมรีบ ๆ เขียนตอนต่อ ๆ ไปเนื่องเพราะติดพันกับสิ่งต่าง ๆ ที่ผมไปพบประสบมาและเอามาเล่าเป็นคั้งเป็นแคว เป็นวรรคเป็นเวร รวากับกำลังนั่งเขียนนิยายสำหรับตีพิมพ์ในนิตยสารรายปักษ์ ผมเองก็บ้าจี้ เมื่อมีลูกๆก็สามารถนั่งหลังซดหลังแข็งใช้เวลาว่างเท่าที่มีถ่ายทอดความทรงจำของตัวจนออกมาได้ถึง 18 ตอน และในที่สุดเมื่อต้องจัดทำเป็นรูปเล่ม ผมก็มาเขียนปิดท้ายงานของผมในตอนที่ 19 เป็นปัจฉิมบท

“พีเน็ต” หนึ่งในสมาชิกเว็บไซต์ zhow.COM หรือชื่อเล่นจริง ๆ ว่า “พีใจ” เป็นคนแรกที่ถามผมผ่าน MSN ว่าสนใจอยากตีพิมพ์เรื่องนี้เป็นพ็อกเก็ตบุ๊กมัย? พี่เขาจะช่วยติดต่อประสานงานไปยัง “น้องเกรท” แห่งสำนักพิมพ์ฟิสิกส์เซ็นเตอร์ให้ ซึ่งในที่สุดก็นำมาสู่หนังสือเล่มที่คุณ ๆ กำลังอ่านอยู่นี้แหละครับ ต้องขอบพระคุณทั้งพีเน็ต

น้องเกรท และคณะผู้บริหารสำนักพิมพ์ฟิสิกส์เซ็นเตอร์เป็นอย่างดี ที่ให้โอกาสผมในการเผยแพร่งานเขียนชิ้นนี้ ยิ่งเมื่อได้ทราบว่าหนังสือของผมจะเป็นพ็อกเก็ตบุ๊กฉบับแรกของทางสำนักพิมพ์ที่จะขยายตลาดจากสิ่งพิมพ์จำพวกคู่มือสอบ และตำราเรียนมาสู่งานวรรณกรรมรูปแบบอื่นๆ ผมก็ยิ่งซาบซึ้งใจ และภาวนาว่าฟ้าดินคงไม่ใจไม่ได้ระกำ ทำให้งานเขียนเป็นเรื่องเป็นราวเล่มแรกของผมที่ตีพิมพ์กับสำนักพิมพ์ที่คิดจะทำตลาดพ็อกเก็ตบุ๊กเป็นครั้งแรกเหมือนกันต้องท้อระทมกับการตัดสินใจในครั้งนี้

ก็คงจะมีแต่ความเมตตาจากคุณๆ ผู้อ่านทุกๆ ท่านกระมังครับที่จะช่วยให้นักเขียนหน้าใหม่ หน้า(ไม่ค่อย)ใส หัวใจรักชาติอย่างผมได้แจ้งเกิดในวงการวรรณกรรมกับเขาบ้าง

ขอกราบขอบพระคุณงามๆ ล่วงหน้าครับ

นอกเหนือไปจากพี่เนต น้องเกรท และสำนักพิมพ์ฟิสิกส์เซ็นเตอร์ที่ได้กรุณาทำหน้าที่เป็นโปรโมเตอร์ให้กับนักมวยเอ๊ย! นักเขียนหน้าใหม่อย่างผม งานเขียนชิ้นนี้จะสำเร็จลงไปไม่ได้ถ้าไม่ได้รับความช่วยเหลือจากพี่ๆ น้องๆ ครูบาอาจารย์ รอบๆ ตัวผมที่ได้ติดตามและให้กำลังใจกับการขีดๆ เขียนๆ มาโดยตลอด

ขอขอบคุณ “ตะวัน” “บอมบ์” และ “พีอาร์ม” ที่อนุญาตให้ผมนำรูปถ่ายทุกใบที่บันทึกเก็บไว้ในขณะที่พวกเราทั้งหมดทำหน้าที่เป็นอาสาสมัครอยู่ที่จังหวัดพังงานำมาประกอบหนังสือเล่มนี้ หากขาดรูปถ่ายสวยๆ จากฝีมือของพวกเขา หนังสือคงหมดรสชาติ และที่สำคัญต้องไม่ลืม “คุณอุ๊ต” D1 แห่ง ThaiDPhoto.COM ที่ช่วยประสานงานและเผยแพร่เรื่องราวของตากล้องอาสาสมัครที่ลงไปช่วยงานกันที่จังหวัดพังงา รวมทั้งให้เกียรติเขียนคำนิยมให้ผมด้วย

ขอกราบขอบพระคุณส่วนการปกครองจังหวัดพังงา ท่านผู้ว่าราชการจังหวัด ท่านปลัดจังหวัด ท่านปลัดอำเภอ พี่ๆ สาธารณสุข

จังหวัด ตลอดจนโรงพยาบาลตะกั่วป่าที่ได้อำนวยความสะดวกและดูแลความเป็นอยู่ของคณะอาสาสมัครในกลุ่มของผมทั้งหมดระหว่างที่ลงไปช่วยงานที่นั่น

ขอกราบขอบพระคุณ รศ.ดร.พิชณี โปธารามิก จากภาควิชาวิศวกรรมไฟฟ้า จุฬาฯ และท่านคณบดี ศ.ดร.ดิเรก ลาวัญย์ศิริ ที่ให้ความเมตตาโทรศัพท์สอบถามสารทุกข์สุขดิบ และให้คำปรึกษาต่างๆ ในระหว่างที่ผมปฏิบัติหน้าที่อยู่ที่จังหวัดพังงา รวมทั้งขอขอบพระคุณในความเมตตาของ อ.ชัยศิริ ปันจิตานนท์ จากภาควิชาวิศวกรรมคอมพิวเตอร์ จุฬาฯ ที่กรุณามอบหนังสือ “Handbook of Effective Disaster/Recovery Planning” ให้ผมนำไปศึกษาประดับความรู้เกี่ยวกับการจัดการและแก้ไขปัญหาในภาวะฉุกเฉิน

ท้ายที่สุดขอขอบคุณพี่ป่าน-Sapporo พี่ออย-fudge-a-mania ป้าอ้อแฉ่เอง แม่ปุเปรี๊ยะ น้องฝ้าย นายโก้/JPN อาจารย์กระต่ายหวาน เจ้ Hatsu-เจ้าของแมวโคราหูกุด จากคลับ @Japan ใน Pantip.COM น้องอุ๊ น้องเอะ น้องแหวะ นักศึกษาปริญญาเอกที่ญี่ปุ่น น้องปลา น้องปราง แบงค์ อาจารย์บอล น้องป้อม แมกซ์ เจน ผู้ร่วมชะตากรรมกับทริปวัดย่านยาว ครูแคท กร-พุทธา กล้า พี่พลับ และสหายท่านอื่นๆ จาก ThaiDPhoto.COM ที่ติดตามทวงถามหา blog ตอนใหม่ๆ อยู่เป็นระยะๆ อาจารย์ชนะจากมหาวิทยาลัยหอการค้าไทย คุณน้องจากเอวอน และสุดท้าย “มายูมิ” หญิงสาวในยามวิกาลที่ออนไลน์มานั่งอยู่เป็นเพื่อนในขณะที่เขียนบันทึกอยู่เป็นระยะๆ พักนี้ไม่ค่อยจะสบาย รักษาเนื้อรักษาตัวด้วยนะจ๊ะ

ประมวล สุธีจารุวัฒน์

25 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2548 12.08 น.

ตึก 4 ชั้น 8, วิศวกรรม จุฬาฯ

เกี่ยวกับผู้เขียน

เจ้าชื่อนามแฝง “นายชนะศุภย์หนึ่ง” หนึ่งในกลุ่มผู้ก่อตั้งคลับย่อย @Japan ในห้องไกลบ้านแห่งเว็บไซต์ยอดนิยม Pantip.COM ระยะเวลาที่ผ่านมาเอาดีกับการถ่ายรูปด้วยกล้องดิจิทัล SLR และฝั่งตัวอย่างเหนียวแน่นอยู่กับเว็บไซต์คนรักกล้องอย่าง ThaiDPhoto งานอดิเรกที่ชื่นชอบคือการตามก๊วนสมาชิก ThaiDPhoto ออกไปพอร์ตเทรตสาว ๆ ตามซอกมุมต่างๆ ของกรุงเทพมหานครและปริมณฑลสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีและโท ด้านวิศวกรรมอุตสาหการ จากคณะวิศวกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้รับทุนการศึกษาจากโครงการถ่ายทอดเทคโนโลยี ไทย-ญี่ปุ่น (TJTTP-OECF) จากจุฬาฯ ไปศึกษาต่อระดับปริญญาเอกด้านเทคโนโลยีเสมือนจริง (Virtual Reality, VR) จากสถาบันเทคโนโลยีแห่งโตเกียว (Tokyo Institute of Technology) ประเทศญี่ปุ่น เมื่อปี พ.ศ. 2544 และมีสิทธิ์ใช้คำนำหน้าชื่อตัวเองว่า “ดอกเตอร์” ตั้งแต่ปลายเดือนมีนาคมปี พ.ศ. 2547 ที่ผ่านมา

ปัจจุบันรับราชการเป็นอาจารย์อยู่ที่ภาควิชาวิศวกรรม-อุตสาหการ คณะวิศวกรรมศาสตร์ จุฬาฯ มีงานเขียนชิ้นเล็กชิ้นน้อยกระจายอยู่ตามเว็บไซต์ต่างๆ ในอินเทอร์เน็ต

สารบัญ

- ตอนที่ 1** **25**
ปฐมบท
- ตอนที่ 2** **29**
ก่อนออกเดินทาง
- ตอนที่ 3** **33**
ตกลงยืมไม่ออกที่ บน.6
- ตอนที่ 4** **39**
แอร์บัสของกองทัพอากาศ
- ตอนที่ 5** **43**
ทำอากาศศยานภูเกิด
- ตอนที่ 6** **47**
อาสาสมัครไม่ได้เป็นกันง่าย ๆ นะโว้ย
- ตอนที่ 7** **51**
ที่พักที่เขาหลัก
- ตอนที่ 8** **59**
ปฏิบัติการแรก
อยู่กับข้อมูลชั้นสูงตรงจตุสดมภ์
- ตอนที่ 9** **63**
เรื่องไม่สนุกที่วัดบางม่วง

ตอนที่ 10	ถ่ายภาพ	73
ตอนที่ 11	ระบบเน็ตเวิร์ค และฐานข้อมูลผู้ตาย	83
ตอนที่ 12	เป็น ThaiDPhoto ต้องย่อรูปจนดีสี	87
ตอนที่ 13	หาศพพบกับน้ำตา	91
ตอนที่ 14	อาสาสมัครมีอาชีพ	99
ตอนที่ 15	เรื่องน่าสะอิดสะเอียนยิ่งกว่าศพ	105
ตอนที่ 16	สิ่งแสนดีที่วัดบางม่วง	109
ตอนที่ 17	กลับภูเกิดด้วยรถขนนั้กโทษของกรมคุมประพฤติ	113
ตอนที่ 18	TG๑20 พากลับบ้าน	117
ตอนที่ 19	ปิดเล่ม	119

อนันต์ 1

31 ธันวาคม 2547 เวลา 14.54 น.

ปฐมบท

เช้าวันส่งท้ายปีอันแสนหดโหด หลังเหตุการณ์คลื่นยักษ์สึนามิ (Tsunami) ถล่มชายฝั่งอันดามันทางตอนใต้ของประเทศไทยและประเทศในแถบเอเชียอื่นๆ เมื่อตอนสายๆ ของวันที่ 26 ธันวาคม พ.ศ. 2547 ที่มีผลทำให้มียอดคนตายและสูญหายไปกว่าสองแสนคน วันนี้วันศุกร์ที่ 31 ธันวาคม พุทธศักราช 2547 ... วันหยุดเหงาๆ แต่อากาศแสนดี ผมตื่นขึ้นมานอนเตียงนอนราวๆ 10 โมงเศษเพราะแม่มาปลุก แม่บอกผมว่าพี่ชายชวนออกไปนั่งรถกินลมกับหลานตัวเล็ก ๆ อีก 2 คน ... อะไรบางอย่างทำให้ผมปฏิเสธ บอกแม่ไปว่าวันนี้ื่อยากเข้าจุฬาฯ ไปนั่งทำงานมากกว่า ผมอยากเขียนหนังสือการใช้โปรแกรม LaTeX¹ สำหรับผลิตเอกสารทางวิชาการด้านวิทยาศาสตร์และวิศวกรรมต่อให้จบ หลังจากดองมันเอาไว้เป็นเวลาร่วมๆ 3 เดือน หนังสือวิชาการอย่างนี้บ่จะไหลลื่นผมก็เขียนไปได้เรื่อยๆ วันละหลายสิบหน้าแต่ครั้นพอถึงบ่จะติดขัดก็ทิ้งไว้เป็นเดือนๆ เหมือนกันครับ แฮะๆ

นั่งรถมาถึงที่จุฬาฯ ก่อนจะเริ่มต้นทำงานที่ตั้งใจ ผมเคาะอินเทอร์-เน็ตเปิดเว็บ ThaiDPhoto²ซึ่งเป็นเว็บไซต์เกี่ยวกับการถ่ายภาพด้วยกล้องดิจิทัล (โดยเฉพาะการถ่ายภาพพอร์ตเทรตสาว ๆ ตากล้องในเว็บนี้จะถนัดกว่าแนวอื่น

¹<http://www.ie.eng.chula.ac.th/2004/staff/pramual/books/latex/>

²<http://www.thaidphoto.com>

เป็นพิเศษ ที่ผมแวะเวียนเข้ามาดูรูปสาว ๆ เอ๊ย! ศึกษาหาข้อมูลอยู่เป็นประจำ
ขึ้นมาดู พลับสายตาก็อไปปะทะกับแบนเนอร์ขอแรงอาสาสมัคร กะปริบะริกระรี่
เรียกร้องความสนใจ ...

thai photo.com

เว็บไซต์เพื่อการถ่ายภาพด้วยกล้องดิจิทัล

“อาสาสมัครอะไรหว่า?”

ในใจก็ยั้งง ๆ อยู่เหมือนกันครับแต่ก็คลิกเข้าไปดู แล้วก็พบว่า
กำลังมีการระดมตากล้องมือสมัครเล่นทั้งหลายแหล่ไปช่วยกันถ่ายภาพศพผู้
สูญเสียชีวิตในเหตุการณ์สึนามิถล่มที่ภาคใต้ โดยเฉพาะที่จังหวัดพังงา ซึ่งเมื่อ
คืนผมนั่งดูสัมภาษณ์คุณโกศิน พลกุล รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย
ท่านแจ้งว่าพบศพที่พังงากว่า 3,500 ศพ หลาย ๆ ศพก็เน่า จนยากที่จะ
จำแนกรูปพรรณสัณฐานได้ ทีมงานที่เข้าไปช่วย ๆ กัน ทั้งช่วยเหลือชาวบ้านที่
รอดชีวิต ค้นหาศพหรือตรวจจสอบรหัสพันธุกรรม (DNA) ทั้งของญาติและ
ของศพ ต่างก็มีข้อจำกัดในการทำงานพอสมควร การได้ทีมสนับสนุนที่มี
เครื่องมือของตัวเองพร้อมทั้งกล้อง ทั้งเลนส์ ทั้งแผ่นเมโมรี่ ฯลฯ ไปถ่ายภาพ
เพื่อเก็บไว้เป็นหลักฐานก่อนที่ศพจะเสื่อมสภาพไปจนยากลำบากแก่การ
ติดตามข้อมูลอื่น ๆ ก็น่าจะเป็นสิ่งที่ดี

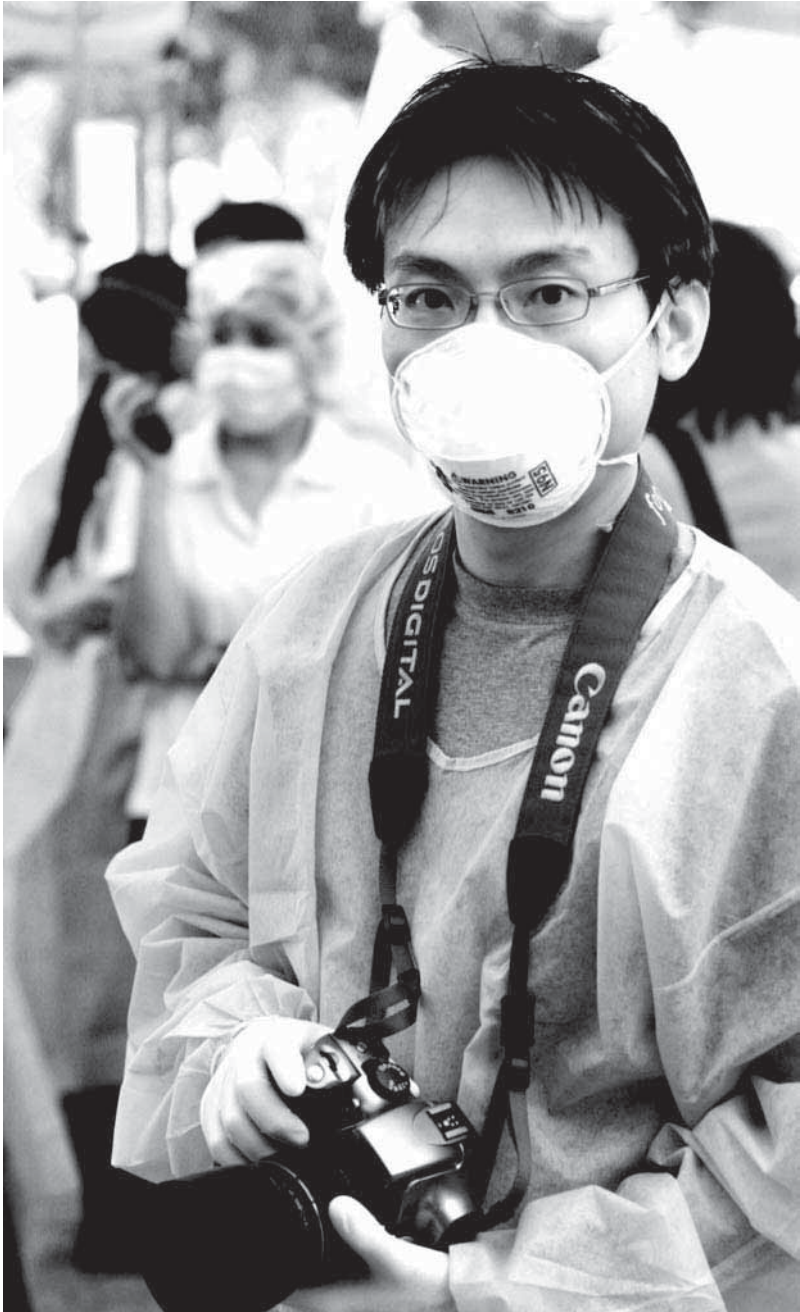
โดยไม่ชักช้า ผมยกหูโทรศัพท์หา “ตะวัน” เพื่อนชาลุยคนหนึ่งที่
รู้จักกันจากเว็บ ThaiDPhoto และก็เป็นที่แนะนำในการระดมกำลังตากล้องใน
ปฏิบัติการครั้งนี้ด้วย สอบถามว่าจะเดินทางไปกันอย่างไร? อยู่กันอย่างไร? ...
ซึ่งก็นำไปสู่บทสรุปว่า คืนนี้เราจะออกเดินทางจากกรุงเทพฯ ราว ๆ สี่ทุ่ม
ขับรถกันไปเอง มุ่งหน้าตรงไปยังจังหวัดพังงาเพื่อสมทบกับทีมงานคุณหมอ
อาสาสมัครท่านอื่น ๆ ในการบันทึกภาพผู้เสียชีวิต

การกินการอยู่ในระหว่างทริปปฏิบัติการนี้คงยุ่งยากพอสมควร แต่
ก็คงเป็นทริปที่สร้างประสบการณ์ใหม่ ๆ ที่จะทำให้ผมได้มีโอกาสเรียนรู้อะไร ๆ
ที่ต่างไปจากเดิม ...

ผมจะพลาดได้อย่างไร ...

ปล.แม้ว่านักธรณีวิทยาทั้งหลายจะได้เพียรพยายามอธิบายให้ทุก ๆ คนทราบแล้วว่านอกเหนือไปจากปรากฏการณ์ After Shock ที่จะตามมา โดยมีขนาดเล็กลง ๆ แล้ว จะยังไม่มีสึนามิลูกใหม่เข้ามายังชายฝั่งภาคใต้ในระยะเวลาอันใกล้ แต่ผมก็ไม่ทราบว่า การเดินทางไปถ่ายรูปครั้งนี้จะมีอันตรายเกิดขึ้นหรือไม่ หากผมโชคร้ายไม่ได้กลับมา บ้านที่นี้คงเป็นงานเขียนชิ้นสุดท้ายของผม คงได้แต่ฝากให้ทุกคนที่มีโอกาสแวะเวียนมาอ่านบันทึกชิ้นนี้ รบกวนบอกมิตรสหายคนอื่น ๆ ให้ทราบด้วยว่าผมหายไปไหน แต่หากฟ้ายังเมตตา ผมจะกลับมาบอกให้ทราบ ว่าผมได้อะไรกลับมาบ้าง ✍

ตอนที่ 2

5 มกราคม 2548 เวลา 12.30 น.

ก่อนออกเดินทาง

เวลาราว 6 โมงเย็นของวันที่ 31 ธันวาคม 2547 หลังจากเขียนบันทึกฉบับที่แล้วเสร็จ รวมทั้งสะสมงานต่างๆ ที่ผมหมักหมมเป็นดินพอกหางหมูตัวน้อยๆ ไว้ที่คณะฯ จนคิดว่าผมคงมีเวลาออกไปร่วมทริปกับตะวันได้สัก 3-4 วัน ผมนั่งรถไฟใต้ดินแวะไปที่ศูนย์การค้าเซ็นทรัลพลาซ่า ลาดพร้าว เนื่องจากคิดว่าการเตรียมสิ่งของเครื่องใช้ส่วนตัวไปเองเพื่อไม่ให้เป็นภาระกับใครๆ หรือแม้แต่สิ่งของเครื่องใช้ต่างๆ อันได้จากการบริจาคจากประชาชนทั่วไปที่มีเป้าหมายหลักอยู่ที่ผู้ประสบภัยที่ภาคใต้ น่าจะเป็นสิ่งดี ... ของใช้สิ่งแรกที่ผมคิดออกได้คือหน้ากากป้องกันกลิ่น

จินตนาการในสมองบอกผมว่าศพจำนวนในหลักหลายพันศพที่กองรวมกันน่าจะมียุคภัยพิบัติมากเพียงพอที่จะทำให้ผมมีปัญหาเกี่ยวกับการหายใจได้ ผมแวะซุ่มขายยาข้างๆ ประตูทางเข้าห้างเซ็นทรัล ที่ชั้น 3 ถ้ามหาหน้ากากหรือผ้ากรองอากาศ ซึ่งคนขายแนะนำให้ผมซื้อชนิดอย่างดี นัยว่าป้องกันเชื้อโรคได้ด้วยระดับหนึ่ง สนนราคาตกอันละ 54 บาท ผมซื้อมา 5 อัน เนื่องจากคิดว่าหากต้องใช้มันวันละ 1-2 อัน ก็อาจอยู่ได้สัก 3-4 วันโดยไม่เป็นภาระกับคนอื่น

วาเป็ชส์สำหรับหาจุกและผ้ากรองอากาศเพื่อลดกลิ่นศพก็เป็นอีกอย่างที่ผมซื้อไปด้วย รวมราคาแล้วผมมีค่าใช้จ่ายกับร้านขายยานี้เป็นเงิน 300 บาทพอดีพอดี ไม่แน่ว่าพี่เจ้าของร้านลดราคาให้บ้างหรือเปล่า ทำบุญกับผมนะ พี่นะ ... ผมพบกับอาจารย์ท่านหนึ่งที่สังกัดภาควิชาเดียวกันกับผมที่จุฬาฯ ที่ร้านขายยาด้วย ไม่รู้แกมาซื้ออะไร :-)

ออกจากร้านขายยา ผมมุ่งหน้าตรงไปที่ร้านขายอุปกรณ์เดินป่าเพื่อหาซื้อถุงนอน ... แม้จะมีประสบการณ์เคยผ่านการเดินทางรอนแรมในป่าเขามาบ้างแล้วหลายแห่ง แต่นี่ก็อาจนับเป็นถุงนอนสนามอันแรกในชีวิตที่ผมเคยซื้อ โดยส่วนตัว ไม่เคยคิดจะซื้อ และไม่เคยมคิดว่าต้องซื้อ หากแต่ทริปนี้เป็นการเดินทางไปทำงานในท้องที่ ได้รับอันตราย ผมไม่สามารถคาดเดาได้ว่าอะไรจะเกิดขึ้นข้างหน้า หรือสภาพที่ตกเป็นอย่างไร ถุงนอนอาจเป็นอะไรบางอย่างที่ช่วยให้การพักผ่อนของผมไม่ลำบากจนเกินไปนัก ว่ากันตามจริงแม้ดูผ่านๆ ผมจะเป็นคนมีร่างกายแข็งแรงสมบูรณ์ดี แต่ตัวเองก็รู้ตัวอยู่เสมอว่ามีข้อจำกัดหลายอย่าง ผมอาจไม่แข็งแรงอย่างที่คิด

อาสาสมัครอย่างเราลงว่าตั้งใจจะลงไปทำงานแล้ว เรื่องหัวจิตหัวใจคงไม่ต้องพูดถึง มันเกินร้อยไปตั้งแต่เริ่มคิด แต่การเดินทางไปก็ควรสะดวกสบายและปลอดภัยพอสมควร หากลำบากทุกข์ทรมานจนต้องทน เราจะทนอยู่ได้กันสักกี่วันก็คืน ...

ก็ลองชั่งน้ำหนักถุงนอนขนาด 200 กรัม (ไม่รู้ว่าเป็นหน่วยวัดอะไรนะครับ แต่คนขายบอกว่าเป็นถุงนอนชนิด 200 กรัม ลองยกๆ ดูก็ไม่คิดว่าถุงนอนที่

ซื้อมาจะหนักแค่ 2 ซีด ผมเลยตอบไม่ได้ว่าเป็นหน่วยวัดอะไร) ไปเป็นราคา 450 บาท นับว่าไม่แพงจนเกินไปนัก ราคาถุงนอนมีตั้งแต่ 2-3 ร้อยบาท ไล่ไปจนหลักพัน ต่างกันที่วัสดุ ลวดลาย สีล้น และแบบการตัดเย็บ ผมเลือกเอาแบบง่าย ๆ เป็นสีกรมท่าพื้น ๆ ไม่มีลวดลาย เพราะไม่เห็นประโยชน์อันใดจากถุงนอนที่ราคาสูงกว่านี้แต่ไม่มีหน้าที่อะไรพิเศษนอกเหนือไปจากลวดลายสวย ๆ บนตัวถุงนอน

ฟ้ามืด ๆ หลับตาลงพักผ่อน ก็คงไม่ได้เสพสำราญกับความสวยงามของถุงนอนแล้วระมังครับ

เวลาห่มเศษเกือบ ๆ จะสองห่ม ผมออกจากเซ็นทรัลตรงกลับบ้าน เพื่อเตรียมตัวสัปดาห์ละ กำหนดการที่ตะวันบอกไว้คือ เราจะออกจากซอยเสือใหญ่ ตรงข้ามศาลอาญาที่รัชดาภิเษกเวลาราว ๆ 4 ห่ม ผมจึงควรทำธุระของตัวเองให้เสร็จภายในเวลา 3 ห่ม ... ที่บ้านพี่ชายคนที่สามและแม่ของผม นั่งรออยู่ ท่าที่บอกรู้ได้ชัดว่าไม่อยากจะให้ผมไป แต่ก็คงทัดทานไม่ได้มาก ผมตั้งใจจริงและไม่อยากจะให้ใครมาขัดความปรารถนาครั้งนี้ ....

รู้สึกเหมือนต้องไปทำงานใช้หนี้ชีวิตให้กับใครบางคนที่ยังงายอย่างไร ไม่ทราบได้

เวลาราวสามห่มผมโทรศัพท์หาตะวันอีกครั้งเพื่อเช็คเวลาให้แน่นอน รวมทั้งต้องการแจ้งให้ตะวันทราบว่าอาจมีเพื่อนของผม “ม่อน” และ “น้องแอร์” ติดตามไปด้วย ...

ตะวันขอโทษขอโพยเป็นการใหญ่ เนื่องจากลืมบอกให้ผมทราบว่าเราเปลี่ยนแผนไม่ซับซ้อนกันไปเอง แต่จะโดยสารเครื่องบินลำเลียง C-130 ของกองทัพอากาศไปแทน ให้สมาชิกทุกคนไปพบกันที่ท่าอากาศยานกองทัพอากาศที่หลักสี่เวลาราว ๆ 6 โมงเช้าของวันรุ่งขึ้น เนื่องจากเข้าใจว่าเครื่องบินลำเลียงจะออกเดินทางประมาณ 6.30 น. เพื่อขนส่งของที่ได้รับบริจาคมาจากประชาชนไปสู่สนามบินภูเก็ท

คำแนะนำที่ผมได้รับฟังจากตะวันคือ ไม่อยากให้พาผู้หญิงไปด้วย เพราะอาจไม่สะดวกในการทำงาน การกินการอยู่ ตลอดจนเรื่องที่พิกสำหรับการพักผ่อน ความปลอดภัยของสมาชิกทุกคนน่าจะเป็นสิ่งแรกที่ต้องคำนึง ...

น้องแอร์กับกล้องคอมแพคตัวน้อยๆ ของเธอจึงถูกตัดออกจาก
การเป็นสมาชิกร่วมทีม ... ผมโทรศัพท์ไปหาน้องแอร์เพื่อแจ้งข่าว เธอก็เข้าใจ
ดีและรับปากว่างานหน้าหากมีโอกาสคงจะได้เป็นอาสาสมัครทำงานร่วมกัน
สำหรับม่อน ผมได้ทราบว่าที่บ้านไม่ยอมให้เดินทางไปด้วย ก็ด้วยความเชื่อ
แบบคนจีนที่ไม่อยากให้ลูกหลานไปพบกับภาพอุจาดตา ที่อาจหลอกหลอน
ความรู้สึกของผู้พบเห็นไปนานแสนนานหากควบคุมสติของตัวเองได้ไม่ดีเพียงพอ
ทริปใหญ่ในวันรุ่งขึ้น จึงคงมีแต่ผมและกลุ่มเพื่อน ๆ จากเว็บ ThaiD อีก 3-4
คน ร่วมทางกันไปเท่านั้น ✍

ตลกยิ้มไม่ออกที่ บบ.6

ผมตื่นขึ้นมาราวตีสามครึ่ง ของเช้าวันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2548 ... วันปีใหม่แรกบนผืนแผ่นดินไทย หลังจากผมข้ามน้ำข้ามทะเลกลับจากศึกษาต่อที่ประเทศญี่ปุ่น ...

เริ่มต้นด้วยประโยคนี้พาลให้ผมหวนระลึกถึงข้อเขียนฉบับหนึ่งซึ่งผมเคยเขียนไว้ในวันปีใหม่บนผืนแผ่นดินไทยครั้งแรกสำหรับตีพิมพ์ใน “วารสารสายใย” ของสมาคมนักเรียนไทยในญี่ปุ่น (สนทญ.) ฉบับที่ 5 ประจำเดือน มกราคม-กุมภาพันธ์ 2545 “ตอนประสบการณ์วันวาน”³ ปีใหม่นี้จึงเป็นปีพิเศษอีกปีหนึ่งสำหรับชีวิตของผม ก่อนหน้านี้ก็มีเรื่องยุ่งแย้มรบกวนความรู้สึกมากมาย แต่ตอนนี้ก็รู้สึกเป็นสุขแบบแปลกๆ ดีเหมือนกัน พาลให้รู้สึกว่าบันทึกตอนนั้นออกเหนือไปจากจะช่วย给我สามารถจดจำประสบการณ์แรกของปี พ.ศ. 2548 ได้แล้วก็ยังทำให้ผมได้มีโอกาสระลึกถึงสิ่งต่างๆ ที่ได้เคยทำมาเหมือนกัน

ความรู้สึกกำลังพุ่งยิ่งกว่านั่งดูหนัง “แฟนฉัน” อีกครับ

ดวงตาสว่างโพล่ง ความรู้สึกพลุ่งพล่านเหมือนมีพลังมากมายที่พร้อมจะระเบิดออกมาจากตัวผมไม่สามารถข่มตานอนหลับต่อไปได้ ด้วยรู้ว่าอีก

³<http://www.ie.eng.chula.ac.th/2004/staff/pramual/article/myExperience.pdf>

สักประเดี๋ยวเราคงจะนั่งอยู่บนเครื่องบิน C-130 ของกองทัพอากาศ ซึ่งคงเป็นอีกหนึ่งประสบการณ์ใหม่ที่ผมไม่สามารถเอาเงินไปซื้อหามาได้ง่าย ๆ ผมลุกขึ้นมาอาบน้ำแต่งตัว จัดกระเป๋าสัมภาระต่าง ๆ โดยไม่ลืมที่จะชาร์จแบตเตอรี่ทุกก้อนที่ตัวเองมี ไม่ว่าจะเป็นโทรศัพท์มือถือ หรือกล้องถ่ายรูป Canon EOS Kiss Digital ที่ผมพามันตะลอน ๆ ถ่ายรูปสาว ๆ ไว้หลายสิบคน ทริปนี้จึงเป็นทริปแรกที่ผมจะใช้มันถ่ายศพ

ผมไม่รู้ว่่าที่พัคที่ตัวเองจะต้องไปอยู่มีน้ำ-ไฟ มากน้อยแค่ไหน แบตเตอรี่จึงอาจเป็นสิ่งที่ผมจะใช้มันทำอะไร ๆ ให้ผมได้บ้าง (ขอทิ้งวงเล็บไว้ตรงนี้หน่อยนึ่ง ผมชาร์จแบตเตอรี่ของโทรศัพท์มือถือไป 2 ก้อน แต่ให้ตายเหอะ อยู่ไป 3 คืน 4 วัน ผมไม่มีปัญญาที่จะใช้แบตฯ 2 ก้อนนี้ให้หมดได้ เพราะจุดที่ไปทำงานเป็นอาสาสมัคร หาได้มีสัญญาณของบริษัทนี้ไม่ ... อย่าให้บอกเลยครับว่ายี่ห้ออะไร ฮัด ฮัด ฮัดเซี่ยยยยย)

ผมออกจากบ้านย่านลาดพร้าวเวลาราวตีห้าครึ่ง ด้วยการโทรศัพท์ไปตามรถแท็กซี่ให้มารับที่บ้าน ความรู้สึกของเช้าวันปีใหม่แบบนั้นเชื่อว่าผู้คนส่วนใหญ่คงกำลังนอนหลับไหลอย่างเป็นสุข เพื่อรอคอยวันใหม่ ของปีใหม่ ... กับความหวังใหม่ ๆ

เรื่องสนุกเรื่องแรกเริ่มต้นบนรถแท็กซี่คันนี้แหละครับ ผมบอกกับพี่คนขับรถแท็กซี่ให้ไปส่งที่ บน.6 หรือท่าอากาศยานกองทัพอากาศ ที่ย่านหลักสี่ คราวแรกก็ไม่ค่อยมั่นใจว่าพี่คนขับจะรู้จักเส้นทางหรือไม่ บน.6 ไม่น่าจะเป็นที่ ๆ เขาขับไปบ่อย ๆ แต่แกก็ตอบรับจะฉานและเริ่มต้นเล่าเกร็ดเล็กเกร็ดน้อยเกี่ยวกับท่าอากาศยานที่ว่่านั้นให้ผมฟังนับแต่รถเริ่มออก ... จนผมเริ่มม่ง

“เอ๊ะ! ทำไมพี่แกู้เรื่องกองทัพอากาศเยอะจัง”

พี่คนขับถามผมว่าจะไปทำอะไรที่ บน.6 ตั้งแต่เช้าหรือ ผมบอกไปตามตรงว่าจะไปเป็นอาสาสมัครถ่ายรูปศพผู้เสียชีวิตที่จังหวัดพังงา เข้าใจว่าเช้าวันนี้คงได้ขึ้นเครื่องบิน C-130 ของกองทัพอากาศเป็นครั้งแรกในชีวิตดี ประโยคต่อมาของคนขับแท็กซี่ทำให้ผมงงเพิ่มขึ้นไปอีก

“C-130 หนะเรอะ ผมนั่งมา 300 กว่าครั้งแล้ว” ....

“อารายกัน!” ผมนึกอยู่ในใจ ถ้าผมไม่บ้าพื้ก็ต้องเมาแน่ คนขับแท็กซี่จะขึ้น C-130 ไป 300 กว่าครั้งได้อย่างไร จำนวนนั้นน่าจะมากกว่าจำนวนครั้งที่ผมขึ้นแท็กซี่มาทั้งชีวิต 33 ปีของผมเสียอีก

พี่คนขับเฉลยให้ฟังว่าก่อนจะมาขับแท็กซี่ แกเป็นพลร่มของกองทัพอากาศ ฝึกกระโดดร่มจากเครื่องบินต่าง ๆ หลายรุ่น แกจึงมีความรู้เกี่ยวกับเครื่องบินมากพอสมควร เกร็ดอย่างหนึ่งที่แกบอกผมและเป็นความรู้ใหม่คือเครื่องบินประเภทอ่อนชนิดที่มีปีก 2 ข้าง ไม่ว่าจะมีใบพัดหรือไม่มีใบพัดก็ตาม โดยปรกติเมื่อมีปัญหาเครื่องยนต์ขัดข้องหรืออะไรก็แล้วแต่ นักบินที่มีประสบการณ์จะสามารถควบคุมเครื่องบินให้ลงจอดได้ เนื่องจากตัวเครื่องบินจะ “ร่อนได้” แต่หากมีปัญหาสุดิวสัยจนทำให้ต้องสละเครื่อง ระยะความสูงที่นักกระโดดร่ม (ซึ่งปรกติจะฝึกกระโดดกันที่ระดับ 2-3 หมื่นฟุตจากพื้นโลก) จะสามารถกระโดดลงมาโดยไม่เสียดเป็นอันตรายจนเกินไปนักคือที่ระยะประมาณ 3,000 ฟุต ซึ่งเป็นระยะที่หากร่มปรกติไม่กาง ก็ยังอาจดึงสายร่มสำรองให้ทำงานทันเวลาได้ แกบอกว่า ถ้าหากซัวร์วัวร์มปรกติทำงานแน่นอนระยะ 2,500 ฟุต ก็ยังสามารถโดดลงมาได้ น้อยไปกว่านี้โอกาสตายสูงมาก เพราะยิ่งใกล้ผิวโลกอัตราเร็วในการตกลงมาจะยิ่งสูง ไม่ร่อนลอยอยู่ในอากาศเหมือนที่ระยะ 2-3 หมื่นฟุต

แกส่ายหัวอีกว่า ถึงแม้จะกระโดดที่ระยะต่ำกว่า 2,500 ฟุต ก็อาจไม่ตายอีกเหมือนกัน แล้วแต่บุญแต่กรรม ขับแท็กซี่เหยียบ 160 ตะแบริกที่ระยะ 5 เมตรก่อนชนก็ไม่ได้แปลว่าต้องตายทุกคน อาจไม่ตายอีกเหมือนกัน!

โอ้ววว! ผมหละทิ้งกับปรัชญาคนขับแท็กซี่จริง ๆ พับผ่าดี

ข้ามเรื่องตกเครื่องบินตายเหอะครับผมจะเล่าทำไมเนี่ย ยังไม่เข้าเรื่องของตัวเองที่ บน.6 เลย ... ผมไปถึงที่นั่นเวลาราว ๆ 6 โมงเช้า วันแรกของปีในเดือนมกราคมแบบนี้ฟ้ายังมีตออยู่ อากาศเย็นแต่ก็ไม่หนาวจนทนไม่ได้ ผมพบกับน้องบอมม์ (ZeaBiscuit จากเว็บ ThaiD) นั่งเล่นอยู่ที่นั่น กับพี่ ๆ น้อง ๆ เพื่อน ๆ พลเรือนที่ผมไม่รู้จักอีกเกือบ 10 คน แม้จะไม่ว่าใครเป็นใครแต่เข้ามิด

วันนั้นก็ทำให้ผมรู้สึกดีมาก ๆ ที่มีอาสาสมัครจำนวนไม่น้อยที่จะร่วมเดินทางไปจังหวัดภูเก็ตด้วยกัน เรานั่งรอนั่งคุยกันไปจนฟ้าสว่าง มีคุณทหารที่ผมสังเกตเห็นจากเครื่องหมายศรระบุว่าเป็นระดับจ่า (เรียกว่าอะไรไม่รู้ด้วยสิครับ มี 3 แฉงหนะครับ น่าจะเป็นพันจ่าอากาศเอกหรือองเนี้ยะ ... มั่วนะครับ) เดินเข้ามาหากลุ่มพลเรือนที่นั่งรออยู่ด้านหน้าท่าอากาศยาน แล้วบอกว่า

“พี่สงสัยว่าเช้าวันนี้พวกน้องๆ คงจะโดยสารเครื่องบินของกองทัพอากาศไปภูเก็ตไม่ได้แล้วนะครับ เพราะเมื่อคืนนี้ราวสามทุ่มเศษ มีคำสั่งด่วนจากเบื้องบน แจ้งว่าเช้าวันนี้จะมีกลุ่มนักเรียนนายร้อยจาก 3 เหล่าทัพ จำนวน 120 นาย มาขึ้นเครื่องบินไปทำงานภาคสนามที่ภูเก็ต เครื่องบินจะออกเวลาประมาณ 9.30 น. พวกน้องๆ คงต้องบินไปไฟล์ท์ถัดไป ระหว่างนี้น้องๆ ไปนั่งรอในตึกอาคารท่าอากาศยานได้ เดียวพี่เปิดประตูให้”

“เที่ยวถัดไปออกก็โมงครับ?” ใครบางคนถามขึ้น

“ประมาณ 5 โมงเย็นครับ” ... พี่จ๋าฯ ตอบ !!!

ระหว่างนั้นอาสาสมัครพลเรือนหลายคนเริ่มทยอยกันเดินเข้ามาภายในอาคาร ผมเห็นกลุ่มนักศึกษาแพทย์กลุ่มใหญ่เดินเข้ามา แจ้งว่าได้ติดต่อกับกองทัพอากาศมาแล้ว และได้รับการยืนยันแล้วด้วยว่าจะเดินทางไปเช้าวันนี้ได้ ว่ากันตามจริงกลุ่มของผมราวๆ 12 ชีวิต ที่แจ้งชื่อการเป็นอาสาสมัครผ่านทาง สสส. (สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้าง-เสริมสุขภาพ) ก็ได้รับการตอบรับจากกองทัพอากาศไว้แล้วเช่นกัน คุณพี่จ๋าฯ พุดจาและให้การต้อนรับพวกเราดีมาก ๆ ครับ ผมขอแสดงความชื่นชมจากใจจริง แม้จะรู้ว่าพลเรือนอย่างพวกเราหงุดหงิดที่โปรแกรมการเดินทางถูกเปลี่ยนแปลงโดยไม่แจ้งให้ทราบล่วงหน้า เวลานั้นราวๆ 7 โมงเช้าแล้ว ถ้าจะต้องรอจนถึงเที่ยวบินถัดไปตอน 5 โมงเย็นโดยต้องเข้าชื่อและนั่งรออยู่ที่นั่น นั่นหมายความว่าพวกเราต้องอยู่ตรงนั้นถึงราว 10 ชั่วโมง ... ไม่ใช่เรื่องสนุกแน่

บรรยายการศดอนนั้น มีเรื่องตลกหัวเราะไม่ออกหลายเรื่องที่น่าเก็บไปคิด คุณพี่ผู้หญิงสักคนหนึ่งอายุราวๆ 40 เศษแต่งตัวดีสุดๆ เหมือนศิลปินพัน

โลก เกล้ามวยผมสูง เดินเข้าไปบอกพี่จ๋าว่า “ดิฉันได้รับการประสานงานจากหน่วยงาน (อะไรสักอย่าง) ที่ภูเก็ตให้ไปช่วยเป็นล่ามสื่อสารกับนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่ประสบเหตุ ดิฉันสามารถพูดได้ 5 ภาษา คุณควรช่วยให้ดิฉันได้เดินทางไปกับเที่ยวบินนี้” (เครื่องออกราว ๆ 9.00-9.30 น. ไม่ใช่ 6.30 น. อย่างที่เข้าใจ)” ฟังดูแล้วเหมือนอ่านใจในหนังสือขายหัวเราะ ทำนองว่า เครื่องบินโดยสารกำลังจะตกแล้วคนหลายสัญชาติกำลังพยายามหาเหตุผลสนับสนุนข้อดีของตัวเองมาแย่งกระเป๋าร่มชูชีพ ว่าใครควรได้ไป ... อารมณ์นั้นเลยครับ

ผมนั่งรอคอยอย่างไร้จุดหมายอยู่ที่ห้องพัสดุโดยสารในตัวอาคารนั้นอยู่หลายชั่วโมง พี่จ๋า อีกคนหนึ่งตัวผอม ๆ เดินเข้ามาบอกพวกเราว่า

“ที่รับปากพวกน้อง ๆ ไม่ได้หรอกนะครับว่าจะมีที่นั่งโดยสารไปด้วย เพราะที่นั่งเต็มหมดแล้ว พี่ก็ต้องรับคำสั่งจากเบื้องบนคงไปแก้ไขอะไรไม่ได้ แต่หากพวกน้อง ๆ มีความตั้งใจจริง ก็ให้นั่งรออยู่ที่นี้ บางทีพวกน้อง ๆ อาจได้ไป แต่ไม่ใช่โดยไฟลท์นี้” ...

ฟังดูดี มีความหวังมากเลยครับ มากจนทำให้พวกเราหลาย ๆ คนรวมทั้งตั้งวันพยายามใช้โทรศัพท์มือถือที่ตัวเองมี ติดต่อนับยังใครต่อใครที่ตัวเองรู้จักและเชื่อว่าสามารถมีพลังอำนาจมากเพียงพอที่จะหาไฟลท์ให้พวกเราได้ ตะวันบอกว่า “นกแอร์เที่ยว 9.40 น. (ถ้าผมจำไม่ผิด) เต็มแล้ว” ... น้องผู้ชายอีกคนหนึ่งรายงานมาว่า “สายการบินภูเก็ตก็เต็ม ไปไม่ได้” ... ผมนั่งรออย่างใจเย็น มีความเชื่อและความรู้สึกเป็นส่วนตัวว่า หากตัวเองเป็นผู้บัญชาการกองทัพอากาศ หรือทำอากาศยานกองทัพอากาศ คงแสดงสปิริตด้วยการหาเครื่องบินสักลำมาส่งอาสาสมัครเหล่านี้ไป และต้องไม่ใช่ให้นั่งรอจนเวลา 5 โมงเย็นด้วย ...

เวลาประมาณ 8 นาฬิกาเศษ พี่จ๋า ประกาศออกลำโพงภายในท่าอากาศยานว่า “ท่านผู้บริหารระดับสูง” ตกลงอนุมัติให้ใช้เครื่องบินแอร์บัสของ

กองทัพอากาศเป็นกรณีพิเศษ นำส่งผู้โดยสารอาสาสมัครพลเรือนไปสู่สนามบิน
ภูเก็ตได้โดยเที่ยวบินจะออกเวลา 9.30 น. ให้เรามาลงชื่อที่เคาน์เตอร์ได้ ....

นั่นเป็นประกาศที่เรียกเสียงปรบมือได้ดังกึกก้องท่าอากาศยาน.... ผม
ไม่ทราบว่ “ผู้บริหารระดับสูง” ท่านนั้นเป็นใคร แต่ขอกราบขอบพระคุณท่านไว้
ณ โอกาสนี้ด้วยครับ มีความเชื่อส่วนตัวอีกเหมือนกันว่า พลเรือนราว 40-50
นายที่นั่งอยู่ตรงนั้นคงนึกขอบพระคุณในน้ำใจและความเอื้ออาทรต่อเพื่อนร่วม
ชาติที่ผู้บริหารระดับสูงท่านนั้นมี เป็นสปีริตที่น่าสรรเสริญ

กราบขอบพระคุณครับ ✍

ตอนที่ 4

5 มกราคม 2548 เวลา 18.53 น.

แอร์บัสของกองทัพอากาศ

ประกาศ เรียกผู้โดยสารที่ลงชื่อไว้ให้มารับบัตรโดยสารตั้งขึ้นเมื่อเวลาประมาณเกือบเก้านาฬิกา คณะของนักศึกษาแพทย์หลายสิบคนที่ผมเข้าใจเอาเองว่าคงมีหน้าที่อยู่ในหน่วยชั้นสูตรพลึกศพ (ในเวลาต่อมาได้พบหลาย ๆ คนที่ศูนย์ช่วยเหลือฯ ที่วัดบางม่วง) ได้รับ priority ให้ขึ้นเครื่องบินก่อน กลุ่มของพวกเราที่ไปในฐานะ “ช่างภาพ” ซึ่งนอกจากจะมีสมาชิก ThaiDPhoto อยู่ 5-6 คนแล้ว ก็ยังมีกลุ่มช่างภาพจาก Nikonian (ชื่อจำบมากเพ่ ...) ร่วมเดินทางไปด้วย รวมเบ็ดเสร็จก็วันของช่างภาพอย่างพวกเราจึงมีกันอยู่ 12 ชีวิต ได้รับสิทธิ์ให้ขึ้นเครื่องบินในลำดับกลาง ๆ ซึ่งผมเองไม่รู้ว่าเขาใช้อะไรเป็นตัววัดระดับ priority อาจเกิดขึ้นอย่างสุ่ม หรือ ฯลฯ ไม่รู้สิครับ ....

เครื่องบินแอร์บัสของกองทัพอากาศเป็นเครื่องบินโดยสารรุ่นอะไรผมก็จำไม่ได้แน่ ที่นั่งแบ่งออกเป็น 3 แถว ตามแนวยาวของลำตัวเครื่องบิน แต่ละแถวมีจำนวนที่นั่ง 2 ที่นั่ง 4 ที่นั่ง และ 2 ที่นั่ง ตามลำดับ สภาพทั่วไปแลดูเหมือนมีสัญญาหรือข้อเครื่องบินต่อมาจากการบินไทยยังงัยงั้น เพราะสีสัน ตลอดจนหนังสือที่เสียบไว้ในช่องกระเป๋าด้านหลังที่นั่งผู้โดยสารล้วนเป็นของการบินไทยทั้งสิ้น สิ่งที่แตกต่างกัน “อย่างชัดเจน” คือไม่มีแอร์โฮสเตสงาม ๆ

เดินไปเดินมาให้หนังมอมเล่น หรือขอน้ำดื่ม น้ำหวาน คงมีแต่พี่ๆ นายทหารท่าทาง บึกบึนในชุดหมีแบบนักบินชุดสีเขียวๆ นั่งอยู่เป็นระยะๆ ...

วัยรุ่นเซ็งเล็กน้อย :)

เราต้องเดินออกไปที่ลานจอดเครื่องบินเพื่อขึ้นเครื่องบินด้วยตัวเอง ไม่มีห้องวางข้างต่อกับตัวอาคารสนามบินเหมือนอย่างที่ดอนเมือง และโดยไม่มีพิธีรีตองเมื่อผู้โดยสารขึ้นเครื่องบินครบทุกคน เครื่องบินก็ออกเดินทาง เมื่อเวลาประมาณ 10 นาฬิกา (หรือ 9.45 น. ผมนั่งๆ ว่าประมาณนั้น) มุ่งหน้าตรงไปจังหวัดภูเก็ตผ่านจังหวัดสุราษฎร์ธานี มองเห็นท้องทะเลกว้างใหญ่ สีน้ำเงินเข้มอยู่เบื้องล่าง ... มีร่องรอยระลอกคลื่นพลิ้วไหวให้มองเพลินๆ

วันนี้อากาศดีมากครับ ฟ้าสีสดใส ในบางช่วงท้องฟ้าก็ถูกประดับด้วยก้อนเมฆลดลอยสวยงามลอยล่องอยู่เบื้องล่าง

เพียงชั่วครู่กับต้นของเครื่องบินประกาศว่าหากผู้โดยสารท่านใดอยากเยี่ยมชมห้องนักบินก็ขอเชิญได้ตามอัธยาศัย ว่าวว ใจดีจัง ผมคว้าเจ้า Kiss Digital ของผมตรงไปที่นั่นโดยไม่รีรอ ไม่เคยเข้าไปดูเลยครับว่าห้องนักบินเป็นอย่างไร

ห้องนักบินห้องทำงานเล็กๆ ที่เต็มไปด้วยคอนโซลควบคุมปุ่มมียิปๆ ละลานตา มีที่นั่งสำหรับนักบินเพียง 2 คน กับที่นั่งสำหรับแขกหรืออะไรก็ตามที่ราบได้ด้านหลังนักบินติดกับผนังอีก 2 ที่นั่ง แลดูน่าอึดอัดมาก มีพี่นายทหารนักบินในชุดหมีสีเขียวๆ แบบทหาร 2 คนนั่งอยู่ตรงนั้น ใจดีมากๆ ครับ อยากรู้อะไรถามได้หมด พี่ทหารแก็ให้ความรู้ที่น่าสนใจ ผมมีเวลาอยู่ตรงนั้นเพียงเล็กน้อยเนื่องเพราะมีคิวรอชมห้องนักบินยาวเหยียดอยู่ข้างหลัง

หยั่งกะมางานวันเด็ก :P

ออกจากห้องนักบิน กลุ่มตากล้องอาสาสมัครแทบทุกคนก็พร้อมใจกันไปเกาะกระจกห้องโดยสารเพื่อถ่ายรูปท้องฟ้าที่นานๆ ทีจะมีโอกาสขึ้นมาอยู่สูงๆ แบบนี้

ยิ่งโดยเฉพาะขึ้นมาแบบไม่เสียตังค์นี่สิ

มีเวลาสองห้องฟ้าอยู่เพียงครู ได้ภาพไปไม่กี่รูป พี่นักบินล่าบักก็ประกาศว่ากำลังจะลดระดับเพื่อลงจอดที่สนามบินภูเก็ต ... เวลานั้นประมาณ

๑๑ นาฬิกาได้มั้งครับ อาสาสมัครหลายสิบชีวิตเดินทางกลับที่นั้งของตัวโดยดูขุฎี
นับเป็นการเดินทางที่สั้นและรวดเร็วกว่าที่คิด

ระหว่างนั้นจิตใจผมลิ่งโลด อีกเพียงชั่วครู่ปฏิบัติการสยของอารมณ์
ของผมจะเริ่มต้นแล้ว ✍

ตอนที่ 5

5 มกราคม 2548 เวลา 21.11 น.

ทำอากาศยานภูเก็ต

แอร์ บัสดัไฟฟ้าแตะพื้นสนามบินภูเก็ตอย่างนี้มันवलเมื่อเวลาราว 11 นาฬิกาของเช้าวันปีใหม่ พุทธศักราช 2548 ... จิตใจของผมจดจ่ออยู่กับสิ่งที่คาดว่าจะได้พบเห็น กลิ่นเหม็นเน่าของซากศพ หรือแม้แต่การสัมผัสกับดวงวิญญาณของผู้ตายโดยอำนาจเหนือธรรมชาติที่อาจล่องลอยอยู่ทั่วไปตลอดชายฝั่งอันดามัน

“อากาศข้างนอกตัวอาคารจะเป็นอย่างไรหนอ?”

จังหวัดที่มีศพคนตายเกลื่อนกว่า 5,000 ศพ รวมกับยอดคนหายอีกราว 6,000 คน ซึ่งผมเชื่อเป็นการส่วนตัวว่าการหายไปของใครสักคนจากภัยธรรมชาติรุนแรงโดยไร้ร่องรอยเป็นเวลากว่าสัปดาห์ คงหมายถึงการสูญเสียชีวิตมากกว่าเป็นอย่างอื่น นั่นหมายความว่าคงมีศพอยู่ในเขตบริเวณนั้นกว่าหมื่นศพ

กลิ่นคาวเลือด กลิ่นซากศพ กลิ่นเน่าเหม็นเน่าจะปกคลุมไปทั่วอาณาบริเวณ ... ท้องฟ้าคงอบอวลไปด้วยรังสีแห่งความตายที่สัมผัสได้ด้วยสัญชาตญาณ ด้วยสัมผัสที่หก ...

แต่ก็ผิดคาด ภูเก็ตอาจมีขนาดของตัวจังหวัดใหญ่กว่าที่ผมคาดคิด ... ผมไม่ได้กลิ่นอะไรเลยที่สนามบิน !

เดินลงมาจากเครื่องบิน มีรถตัดเตี๊ยะชันถ่ายสมาชิกรทั้งหมดตรงไปที่อาคาร
 คาร์โก้ที่ถูกดัดแปลงให้เป็นที่พักผ่อนสำหรับนักท่องเที่ยวที่ได้รับบาดเจ็บ
 การเดินทางกลับสู่มาตุภูมิ เมื่อก้าวเข้าสู่ตัวคาร์โก้ สิ่งที่มีมองเห็น คือครั้งหนึ่ง
 ทางปีกด้านขวาของตัวอาคารถูกสงวนเป็นบริเวณพักผ่อนผู้ป่วยแลเห็นชายหนุ่ม-
 หญิงสาว หลายคนแต่งกายในชุดแพทย์-พยาบาล ทำหน้าที่เป็นผู้ให้การรักษา
 อีกครั้งหนึ่งทางปีกซ้ายเป็นบริเวณที่จัดไว้สำหรับพักผ่อนมีอาหารมีน้ำให้บริการ
 ฝั่งด้านนอกตัวอาคารตรงข้ามกับผมมีเต็นท์ของอาสาสมัคร แม่บ้านหลายคน
 กำลังขมิ้นมันกับการผัดชะงู ตักข้าวใส่กล่องโฟม ปอกผลไม้ แจกน้ำขวดที่
 แช่ในถังกึ่งน้ำแข็งขนาดใหญ่สำหรับผู้คนที่ผ่านไปมา แลดูซุกซนวุ่นวาย

กว่าคณะตากล้องของเรา 12 ชีวิต จะขยับออกจากคาร์โก้ ก็เป็นเวลา
 เกือบเที่ยงแล้ว เราตกลงที่จะบำรุงกำลังมื้อแรกของทริปด้วยอาหารที่
 เต็มที่ด้านนอก สำหรับผมข้าวขาหมูสักกล่อง กับผลไม้สัก 2-3 ชิ้น ก็เพียงพอ
 สำหรับบ่ายวันนี้แล้ว ... ตักข้าวขาหมูใส่ปาก ภายในจิตใจก็รำพึง

“จากนี้ไป เมื่อได้เห็นอะไรๆ ที่ข้างนอกนั้น เราจะกินข้าวขาหมูลง
 ใหม่หนอ?” ...

ยามนั้นจิตใจได้สำนึกบอกผมว่า

“กินลงไปซะ ก่อนจะกินไม่ลง”

ครู่ต่อมา หญิงสาวหน้าตาเหมือนคนพื้นเมืองคนหนึ่งก้าวเท้าเข้ามา
 มาทักทายกับกลุ่มของเรา เธอแนะนำตัวเองว่าชื่อ “หนึ่ง” เป็นนักศึกษา
 ปริญญาโทด้านสังคมศาสตร์หรืออะไรสักอย่างหนึ่งทำนองนี้ (ขอภัยจริง ๆ ครบ
 มีโอกาสคุยกันสั้น ๆ ผมจำรายละเอียดของเธอไม่ได้ตึ๊ง) เธอเป็นอาสาสมัคร
 ช่วยงาน สสส. ที่ทำหน้าที่ประสานงานให้กับคณะนักถ่ายภาพของเรา
 กับกลุ่มอาสาสมัครอีกชุดใหญ่ที่ “หน่วยปฏิบัติการฐานข้อมูลผู้ประสบภัยที่
 เขาหลัก” รับหน้าที่นำรถตู้คันใหญ่มารับพวกเราที่สนามบิน เธอบอกเราว่ามา
 รอพวกเขาอยู่ตั้งแต่ 10 นาฬิกา กว่าเจพวกเขาก็เป็นเวลาเที่ยงเศษแล้ว ...
 นี่นับเป็นความซุกซนอีกอันดับต้น ๆ ที่คณะของเราประสบ ... ดูเหมือนเป็น
 ลางบอกเหตุว่าสิ่งที่เราจะเจอต่อไปอาจไม่เป็นที่สปรารถนนัก เราออกจาก
 สนามบินเมื่อเวลาบ่ายโมงเศษ เป้าหมายอยู่ที่เขาหลัก จังหวัดพังงา

ตอนที่ 6

5 มกราคม 2548 เวลา 21.58 น.

อาสาสมัครไม่ได้เป็นกันง่ายๆ นะโว้ย

ออก จากสนามบินภูเก็ตตรุดตัวของเราซึ่งผมเข้าใจว่าเป็นรถตู้รับจ้างที่ผันตัวเองมาเป็นอาสาสมัครทำหน้าที่ขนถ่ายที่มงานชุดต่างๆ ที่เข้ามาปฏิบัติภารกิจกู้ภัยในจังหวัดภูเก็ตและพังงาเรามุ่งหน้าตรงไปเขาหลัก จุดที่ได้ชื่อว่ามียอดผู้เสียชีวิตมากที่สุดในเหตุการณ์ธรณีพิบัติภัยครั้งนี้ “หนึ่ง” ขอให้คนขับแวะซื้อแม่กุญแจสำหรับล็อกห้องเก็บอุปกรณ์คอมพิวเตอร์สำหรับใช้ทำงานที่เขาหลัก และแวะรับไนต์บูคคอมพิวเตอร์ที่ได้รับความเชื่อเพื่อให้หยิบยืมนำไปใช้งานจากคุณหมอต่านหนึ่งที่ “โรงพยาบาลกรุงเทพภูเก็ต” ในตัวจังหวัดภูเก็ต (ชื่อโรงพยาบาลดุงๆ ดิพิลิก มีทั้งกรุงเทพฯ มีทั้งภูเก็ต)

เราแวะซื้อแม่กุญแจที่ห้างโลตัสในตัวเมืองภูเก็ต ซึ่งเป็นที่ๆ ทำให้ทั้งผมและคณะทั้งหมดรู้สึกงงสนทนเท่าท์ แม้ว่าขณะนี้จะเป็นเวลาบ่ายของวันหยุดปีใหม่ วันที่ 1 มกราคม 2548 แต่ก็ยังเป็นบ่ายของสัปดาห์ที่ต่อกับเหตุการณ์วิปโยคที่พังทลายทั้งชีวิตและทรัพย์สินของผู้คนในเขตจังหวัดภูเก็ตพังงา กระบี่ ฯลฯ ไปนับพันนับหมื่น

... แต่แปลกมาก ...

แทนที่จะเงยบงกหาหนุ่ ที่ห้างโลตัสยังคงคลาคล่ำไปด้วยหนุ่มสาววัยรุ่น พ่อบ้าน แม่บ้าน เด็กเล็กเด็กน้อย จับจ่ายใช้สอยกันอย่างร่าเริง ต่างหัวร่อต่อกระซิกราวกับว่าไม่เคยมีเหตุการณ์ร้ายแรงอะไรเกิดขึ้นที่นี่ ผมไม่ได้

เดินเข้าไปในตัวห้างพร้อมๆ กับตะวัน บอมบ์ หิน และพีอาร์ม แต่นั่งทอดอารมณ์รออยู่ในรถตู้ ... เหม่อมองออกไปภายนอกตัวรถ เห็นวัยรุ่นชายหญิงเดินอยู่ชวักไขว่ บ้างขี่มอเตอร์ไซด์ บ้างขับรถยนต์ บ้างหิวลิ้งของส้มภาวะพะรุงพะรัง จิตใจของผมเกิดความสับสน ... ภาพข่าวที่เห็นในสื่อ ทั้งหนังสือพิมพ์และโทรทัศน์ที่กรุงเทพฯ ช่างแตกต่างจากสิ่งที่ผมกำลังพบเห็นกับตาของตัวเองที่ห่างไกลดัลกลางเมืองภูเก็ตเสียนี้กระไรอะไรบางอย่างถามผมว่า

“กุมารผิดที่หรือเปล่าว่าา ... “

คนที่ลงไปซื้อของเดินกลับเข้ามาที่รถตู้หลังเวลาผ่านไปราว 20 นาที เศษ ยามนั้นก็บ่ายสองโมงกว่าแล้วครับ ผมได้แต่รำพึงในใจ

“ออกมาจากบ้านตั้งแต่ตีห้าครึ่ง จนป่านนี้ยังไม่ได้ทำอะไร”

รถตู้วิ่งออกจากโถดัลมุ่งหน้าสู่จังหวัดพังงา ผมหลับๆ ตื่นๆ อยู่ในรถ เมื่อลืมตาขึ้นมาอีกครั้ง ก็มองเห็นสะพานร้กสารสิน สะพานในตำนานที่เชื่อมต่อดังจังหวัดพังงากับภูเก็ตเข้าด้วยกันอยู่ด้านข้างขวามือในขณะที่รถของเรากำลังวิ่งอยู่บนสะพานอีกอันหนึ่ง

ความทรงจำเก่าๆ ของผมลอยกลับเข้ามา ... ผมเคยมาที่นี่ครั้งแรกและครั้งเดียวเมื่อปี พ.ศ. 2533 ... เป็นเวลากว่า 14 ปี คราวที่แล้วผมมาเที่ยวแต่คราวนี้ไม่ใช่!

เราวิ่งเข้าสู่เขตจังหวัดพังงา จากที่วิ่งกันได้อย่างต่อเนื่องรวดเร็ว รถก็เริ่มติดเป็นแพระยะยาว มีด่านตรวจของตำรวจเจ้าของท้องที่อยู่เป็นระยะๆ มีการกักไม่ให้รถยนต์ที่ไม่เกี่ยวข้องกับปฏิบัติการต่างๆ เข้าไปในพื้นที่เกิดเหตุเนื่องเพราะจะเป็นการกีดขวางการจราจรซึ่งจะเป็นอุปสรรคกับการทำงานของเจ้าหน้าที่ฝ่ายต่างๆ ผมสังเกตเห็นรถกระบะหลายคันที่มีเด็กหนุ่ม หญิงสาว ลูกเล็กเด็กแดงนั่งรวมกันมาในตอนท้าย ท่าทางหน้าตาไม่น่าจะใช่คนที่จะเข้าไปปฏิบัติการกิจแน่นอน ฟังได้ความว่าพากันเข้ามาเพื่อดูพื้นที่ ดูเหตุการณ์ด้วยตาของตัวเองมากกว่า ....

คนเหล่านี้แหละครับที่จะเป็นตัวสร้างภาระให้กับเจ้าหน้าที่มากกว่าจะเข้าไปช่วยเหลือ ตำรวจต้องทำงานหนักมากครับในการผลักดันให้คนเหล่านี้

ออกจากพื้นที่ไป รถจึงติดกันเป็นแพรະระยะยาว แทนที่คณะทำงานต่างๆ จะสามารถมุ่งหน้าเข้าไปทำหน้าที่ของตนได้อย่างรวดเร็ว กลับต้องมาเสียเวลารอให้ตำรวจตรวจสอบรถทีละคันๆ คันไหนที่เป็นทีมงานก็ผ่านไปไม่ได้ คันไหนไม่ใช่ทีมงานก็จะถูกบังคับให้เลี้ยวขวาออกนอกเส้นทาง หรือกลับรถออกไป ซึ่งเป็นความซุลมุนที่น่าปวดหัวมาก

ที่ด่านตรวจอันหนึ่งเราพบว่ามีนายร้อยตำรวจเอกหนุ่มหน้าตาต่างๆ มีนินๆ กับภารกิจของตัวเองยื่นบัญชีรายการ มีตำรวจชั้นประทวนหลายนายคอยกักรถไม่ให้ผ่านเข้าไป แม้จะมีตำรวจยืนอยู่ตรงนั้นร่วมสิบนาย แต่ผู้กองสามดาวท่านนั้นเป็นเพียงคนเดียวที่มีอำนาจอนุญาตให้รถคันใดผ่านด่านไปได้บ้าง จำนายสิบตำรวจหน้าตาชาวบ้านๆ ต่างต้องคอยเดินมาถามผู้กองหนุ่มเป็นระยะๆ ว่าจะให้รถคันนั้นคันนี้ผ่านไปได้อย่างไร ... ทีละคัน!!!

เราติดอยู่กับด่านของผู้กองหนุ่มนั้นอยู่เกือบครึ่งชั่วโมงก่อนที่“หนึ่ง” จะหยิบเอาเอกสารแสดงความเป็นอาสาสมัครเข้าไปแสดงให้ผู้กองหนุ่มตรวจสอบและปล่อยให้เราผ่านไปได้นับเป็นความทุลักทุเลที่เข้ามาติดต้นความรู้สึกของอาสาสมัครอย่างเรามาก

วิ่งต่อมาอีกสักพัก พี่คนขับรถคู่บอกกับพวกเราว่า “อีกสักประเดี๋ยวมต้องขอปิดแอร์นะครับ ช่วยทนร้อนกันสักเล็กน้อย” ... สาเหตุของคำร้องขอนี้คือ เรากำลังจะวิ่งผ่านวัดอะไรสักวัด ซึ่งผมเข้าใจไปเองว่าน่าจะเป็นวัดย่านยาวซึ่งเป็นพื้นที่สำหรับชั้นสุตรศพนับพันๆ ศพ มีกลิ่นเหม็นคละคลุ้งเหม็นมากพอที่จะทำให้รถที่วิ่งผ่านและเปิดแอร์ใช้อยู่มีกลิ้นติดไปตามเบาะที่นั่งได้!

คนขับบอกเราว่าแม้เขาจะเป็นอาสาสมัครที่เต็มใจมาช่วยเหลือขนส่งเจ้าหน้าที่ต่างๆ แต่เขาก็เป็นรถตู้รับจ้าง หากรถของเขามีกลิ่นซากศพติดอยู่เขาก็จะมีปัญหาในการรับงานของเขาจึงขอให้เราเห็นใจและอดทนเพื่อช่วยเหลือเขาบ้าง ซึ่งกลุ่มของพวกเรา 12 ชีวิตก็เข้าใจกันดี แอร์จึงถูกปิดลงชั่วคราว ...

เมื่อรถของเราผ่านหน้าวัดเพียงชั่ววูบเดียวเรามองเห็นคนเดินไปเดินมาชวักไขว่อยู่ในนั้น มองเห็นกิจกรรมบางอย่างที่น่าจะเป็นการขนถ่ายศพมองเห็นถุงพลาสติกขนาดใหญ่ สีฟ้าๆ สีดำๆ วางอยู่มากมาย ...

คงไม่ใช่สิ่งใด ก็คงเป็นศพ!

เราใช้เวลาอยู่บนท้องถนนที่มุ่งหน้าตรงไปยัง “เขาหลัก” จุดหมายปลายทางของเราอยู่ร่วม 2 ชั่วโมง ผ่านด่านสกัดที่เกือบจะไม่ปล่อยให้เราผ่านไปอยู่ 2 จุด ระหว่างทางผมได้แต่คิดคำนึงอยู่ในใจ ... เราตื่นมาตั้งแต่ตีสามกว่าๆ บัดนี้เวลาล่วงมาจนสี่โมงเย็นแล้ว ทั้งที่เดินทางมาด้วยเครื่องบิน แต่วันนี้ทั้งวัน ผ่านไปแล้วร่วม 12 ชั่วโมงโดยที่เรายังไม่ได้ทำอะไรที่เป็นประโยชน์กับสังคมเลย ....

ตรงกันข้าม เราอาศัยเครื่องบินของกองทัพอากาศ เราอาศัยรถของพี่คนขับรถตู้อาสาสมัคร เรากินอาหารบริจาคที่สนามบิน แต่เรายังไม่ได้ทำอะไรสักอย่าง ....

จะเป็นอาสาสมัครได้นี่ช่างยากเย็นแสนเข็ญ ไม่ได้เป็นกันง่าย ๆ จริง ๆ
แฮ้ออออออ ... ✍

ตอนที่ 7

8 มกราคม 2548 เวลา 12.51 น.

ที่พักที่เขาลัก

เมื่อรถตู้ของเราเข้าสู่เขตอุทยานแห่งชาติเขาลัก เราได้รับการบอกเล่าจากหนึ่งว่า เจ้าของรีสอร์ต “เขาลักเนเจอร์รีสอร์ต” ซึ่งตั้งอยู่ในเขตอุทยานได้ตกลงให้ทีมงานอาสาสมัครที่เดินทางมาทำงานร่วมกับสสส. เข้าใช้ห้องพักต่างๆ ภายในรีสอร์ตได้ฟรี โดยไม่คิดมูลค่า เพียงแต่อาจประสบปัญหาไม่มีน้ำใช้ภายในรีสอร์ตได้ เราอาจจำเป็นต้องดำรงชีพอยู่ที่นั่นโดยไม่ได้อาบน้ำ และคงต้องอาศัยน้ำขวดที่ได้รับบริจาคมาช่วยเหลือผู้ประสบภัยสำหรับการล้างหน้าแปรงฟัน ด้วยเหตุนี้สมชิกช่างภาพของเราจึงพร้อมใจกันขนถ่ายน้ำขวดสำหรับดื่มขวดเล็กขวดน้อยติดมือกันขึ้นไปบนที่พักรที่ตั้งอยู่บนเนินเขาเล็กๆ คนละแพ็คสองแพ็ค นั่นอาจเป็นทั้งเสบียงสำหรับดื่ม และ

สำหรับชำระสิ่งสกปรกในปากของเรา ทั้งอาจเป็นเครื่องช่วยเรียกความกระปรี้-
กระเปร่าของพวกเราในยามเช้า ...

เราแบกสัมภาระของเราขึ้นไปบนห้องพักซึ่งเป็นบ้านเดี่ยวหลังย่อม ๆ
เรียงรายกันอยู่บนเขาหลัก มีทั้งบ้านพักที่มีห้องนอนเตียงเดี่ยวและบ้านพักที่
มีเตียงคู่ ผมเอากะเป๋าเข้าไปวางที่ห้องพักห้องหนึ่งอย่างไม่ว้อช้า ไม่ว้อใคร ๆ
เพราะจังหวะนั้นข้าศึกบุกโจมตีผมแล้ว !!!

ห้องน้ำคือสถานที่ ๆ ผมต้องการไปถึงให้เร็วที่สุด

แล้วฟ้าก็ไม่เข้าข้างผม ... ห้องน้ำในห้องพักห้องแรกที่ผมเข้าไป
อุดมไปด้วยขวดน้ำพลาสติกกกองอยู่ในอ่างล้างหน้าและโถส้วม สะท้อนให้เห็น
ชัดเจนว่าคนที่มาดำรงชีพที่นี่ก่อนหน้านี้เราไม่มีน้ำอาบ เป็นดั่งที่หญิงบอกเรา

“เวรแล้วกู!” ผมคิดในใจ

ผมวิ่งแจ้นออกมาจากห้องนั้นทันที สวนทางกับ “พีเพ็ชร” ที่กำลัง
ลากกระเป๋าสัมภาระของตัวเองเข้าห้องมา โดยไม่รีรอที่จะอธิบายอะไร รู้สึกผิด
เหมือนกันที่ไม่ได้บอกพี่เขาว่าห้องน้ำใช้การไม่ได้ แต่จังหวะนั้นผมไม่สามารถ
อธิบายอะไรได้แล้ว ... จึงขึ้นเขาไปอีกหน่อยผมก็พบกับบ้านพักเดี่ยวอีกหลังหนึ่ง
มีน้ำบอมบ์เดินตามหลังเข้ามาไว ๆ ผมบอบบอมบ์ว่าจะทำอะไรก็ทำไป
เข้าไปทิ้งระเบิดหละ .... ก่อนที่จะผลุบหายเข้าไปในห้องน้ำ ...

แต่ช้าก่อน! ก่อนจะตัดสินใจทำอะไร เอามือเปิดก๊อกน้ำที่อ่างล้างหน้าเสียหน่อย
มีน้ำไหลออกมาเบา ๆ ...

“เอวาะ ฟ้ายังไม่ใจร้ายจนเกินไปนัก”

...

...

คงไม่ต้องบรรยายให้ใหม่ครับ ว่าผมทำอะไร .... เป็นความสุขที่สุด
สุขแรกบนเขาหลักที่สุดแสนจะบรรยาย ...

ออกมาจากห้องก็พบน้องผู้ชายอีกคนหนึ่งนอนรออยู่บนเตียง ต้อง
ขออภัยด้วยครับ ... แม้จะนอนอยู่ด้วยกันถึง 2 คืน มีโอกาสนั่งทำงาน
อยู่ด้วยกันอันสว่างตั้งหลายอย่าง แต่มีสิ่งหนึ่งที่ผมลืมถามน้องผู้ชายคนนั้นไป

คือ “เอ็งทำอะไรวะ?” ... รู้แต่เพียงว่าน้องเป็นคนมีน้ำใจชอบทำงานค่ายอาสา เคยไปดำรงชีพอยู่บนดอยช่วยงานชาวเขาอยู่เป็นเดือน ๆ โดยไม่ได้อาบน้ำ เพราะการอาบน้ำบนยอดดอยเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นได้ยาก ทั้งอาสาสมัครและชาวดอยต้องเอาถังน้ำลงมาหาน้ำจากตีนดอยขึ้นไป อย่างมากที่สุดก็คงจะได้กันสักคนละ 1-2 ถัง กว่าจะอาบกันหมดคงต้องต้องเดินขึ้นเดินลงหลายเที่ยว (แต่ทำไม่ได้คิดจะลงมาอาบน้ำมันชะที่ตีนดอย ผมก็ไม่ได้ถามน้องเขาเหมือนกันแฮะ) เราเดินกันลงมาที่กองอำนวยการของทีมงาน สสส. ซึ่งตั้งอยู่ที่ลิอบบีด้านล่าง ข้างหน้าตัวรีสอร์ท

กลุ่มช่างภาพของพวกเรา 12 ชีวิต เมื่อลงไปรวมกันแล้ว เวลานั้นก็ประมาณ 5-6 โมงเย็นได้ อาสาสมัครกลุ่มอื่น ๆ ยังไม่กลับมา อาสาสมัครรุ่นพี่ (ที่มาก่อนหน้าเรา) ที่จะเป็นคนถ่ายทอดส่งต่อภารกิจให้เราก็กังคงไม่กลับมา พวกเราซึ่งยังง ๆ อยู่กับวิธีปฏิบัติและวิธีดำรงชีพก็ทำได้แต่เพียงการไปนั่ง ๆ นอน ๆ รอคอยอยู่ที่ห้องลิอบบีซึ่งนอกจากจะใช้เป็นที่ชุมนุมอาสาสมัครแล้ว ก็ยังเป็นทั้งห้องรับประทานอาหาร ห้องเก็บอาหารแห้ง เก็บน้ำดื่ม เก็บเสบียงต่าง ๆ ยารักษาโรค ตลอดจนเสื้อผ้าตัวเล็กตัวน้อยที่ได้รับการบริจาคมาจากประชาชนซึ่งถูกวางกองระเกะระกะไว้ที่มุมด้านหนึ่งของห้องลิอบบี อาสาสมัครหลาย ๆ คนก็ได้อาศัยเสื้อผ้าเหล่านี้แหละครบสวมใส่ไปปฏิบัติภารกิจ โปรดอย่าลืมว่าเราไม่มีแม้แต่ผ้าสำหรับอาบดังนั้นคงลืมเรื่องการซักล้างไปได้เลย การบริจาคเสื้อผ้าเครื่องนุ่งห่มลงสู่ภาคใต้ส่วนหนึ่งอาจถูกส่งตรงไปยังพี่น้อง

ชาวใต้ที่เดิวดร่อนในขณะเดียวกันก็มีส่วนช่วยสนับสนุนการดำรงชีพการทำงานของกลุ่มอาสาสมัครเหมือนกันครับ

ระหว่างนั้น เจ้า “Survivor” หรือ “บุญรอด” สุntaxพันธุ์ทางขนสีน้ำตาล ขาน้ำด้านหนึ่งหังงอใช้การไม่ได้ วังกะผลกๆ เข้ามาเล่นกับพวกเรามากันเป็นสุขใจดีซีเล่นที่เป็นมิตรกับผู้คนรอบข้าง เป็นมิตรเสียจนบางทีผมรู้สึกเหมือนกับว่ามันน่าจะเป็นหมาดีถึงต้องมากกว่ากระมัง อาจารย์ท่านหนึ่งซึ่งลงไปเป็นอาสาสมัครรับหน้าที่เป็นผู้จัดการค่ายให้กับกลุ่มอาสาสมัครเล่าให้ฟังว่ามันเป็นหมาที่รอดชีวิตจากเหตุการณ์สึนามิ แม้จะถูกคลื่นยักษ์ซัดเสียจนอาคารบ้านเรือนพังไปเป็นแถบๆ ผู้คนล้มตายมากมาย แต่เจ้าหมาตัวนี้กลับรอดชีวิตออกมาได้ มีเพียงการบาดเจ็บขาหักที่ทำให้มันเดินกะเผลกๆ อย่างที่เห็น ผู้คนแถวนั้นจึงเรียกมันว่า “บุญรอด” โดยมีฝรั่งอาสาสมัครที่อาศัยอยู่ที่รีสอร์ทแห่งนั้นตั้งชื่อให้มันว่า “Survivor”

นอกเหนือไปจากเจ้าบุญรอดแล้ว เรายังพบกับชะนีอีกสองตัว ห้อยโหนโชนทยานอยู่รอบๆ ทั้งบนเนินเขาที่ตั้งของบ้านพักไล่ลงมาจากจนถึงห้องล๊อบบี้ด้านล่างของรีสอร์ท โดยไม่มีปลอกคอหรือโซ่สายพันธนาการใดๆ มายึดเหนี่ยวมันไว้ แม้จะถูกเลี้ยงแบบปล่อยอย่างเป็นอิสระ (จริงๆ ผมไม่ค่อยมั่นใจจนหกรอกครับ ว่ามันเป็นชะนีธรรมชาติหรือชะนีเลี้ยง) แต่มันเป็นชะนีคู่ที่แสนเชื่อง ทั้งสามารถวิ่งลงมาเล่นกับคน รับอาหารจากคน โบกอกคน โดยไม่มีวีแววความดุร้าย มันก็ยังเป็นเพื่อนเล่นกับเจ้าบุญรอด ผมเห็นมันกระโดดลงมาเล่นเอาเถิดกับบุญรอดหลายครั้ง บ่อยครั้งที่เห็นมันทยานลงมาตบหัวเจ้าบุญรอดแล้ววิ่งตุ๊กๆ หนีเจ้าบุญรอดขึ้นไปบนซื่อคานของตัวอาคารล๊อบบี้ ทั้งให้เจ้าบุญรอดหัวพัดหัวเหวี่ยงเสียเชิงหมาอยู่ข้างล่าง เป็นที่ขบขันของผู้ที่พบเห็น แต่มันไม่โกรธกันนะครับ ดูเป็นการหยอกล้อสันทัมพันธ์ข้ามเผ่าพันธุ์ระหว่างหมากับชะนีมากกว่า

อาหารมื้อแรกของพวกเราที่เนเจอร์รีสอร์ทเขาหลัก เป็นข้าวราดแกงเหลือง มีกุนเชียง กับอะไรอีกสัก 1-2 อย่าง ซึ่งได้ทราบว่ามีแม่ครัวอาสาสมัครไปประจำการรับงานทำกับข้าวให้กับพวกเรา ต้องขอขอบพระคุณในน้ำใจ

นี้ด้วยครับ ผมทานอาหารเสร็จแล้วก็มานั่งดูโทรทัศน์ รอคอยการประชุม
 อาสาสมัครซึ่งได้ทราบว่าจะเริ่มต้นขึ้นราวๆ 3 ทุ่ม นำโดยกลุ่มอาสาสมัครที่
 เรียกชื่อกลุ่มของตัวเองว่า “กระจกเงา” ไม่แน่ว่าเขาต้องการสื่อว่าเป็นกลุ่ม
 อาสาสมัครที่พยายามสะท้อนภาพอะไรบางอย่างของสังคมหรือปล่านะครับ
 การรอคอยเป็นอะไรที่ไม่สนุกเอาเสียเลย... จิตใจที่อยากลงมาช่วยงานถ่ายภาพ
 ศพผู้เสียชีวิตเริ่มอ่อนล้าเหนื่อยหน่าย เพราะเวลาขณะนั้นก็ราวๆ 1-2 ทุ่มแล้ว
 หากนับช่วงเวลาตั้งแต่ตอนตีสามครั้งที่ผมตื่นขึ้นมา ไปขึ้นเครื่องบิน ไล่มา
 จนถึงตอนนี้ ก็เป็นเวลาเกือบ 20 ชั่วโมงแล้ว กินข้าวบริจาคไปแล้วตั้ง 2 มื้อ
 แต่เรายังไม่ได้ทำอะไรเลยครับ ...

เมื่อเริ่มเบื่อบอมบ์” ก็หยิบคอมพิวเตอร์โน้ตบุ๊กของเขามาต่อเข้ากับ
 โมเด็มระบบ GPRS (The General Packet Radio Service)⁴ สำหรับนัก
 ถ่ายภาพดิจิทัลอย่างพวกเรา อินเทอร์เน็ตคือเพื่อนสนิท Netlism อย่าง
 บอมบ์และใครๆ เมื่อไม่รู้จะทำอะไร การเชื่อมต่อกับอินเทอร์เน็ตเพื่อเปิด
 เว็บไซต์ที่มักเข้าไปอ่านไปโพสต์ข้อความอยู่เป็นประจำจึงเป็นเรื่องปกติที่แสน
 จะเพลิดเพลิน โดยเฉพาะในยามที่อยู่กลางป่าเขา ห่างไกลจากแสงสี บนเขา
 หลักที่วันนี้แวดล้อมไปด้วยแมกไม้และกลิ่นอายของพญามัจจุราช

“กระทุ้งรายงานสดจากพังงา”⁵ ผ่านระบบ GPRS ของบอมบ์ก็ทำงาน
 ของมันไป

ราวๆ 2 ทุ่ม ผมชักชวนเพื่อนๆ ร่วมก๊วนขึ้นไปอาบน้ำบนห้องพัก
 เนื่องจากฟังได้ความว่าเมื่อสักครู่ที่ผ่านมา เราได้รับความกรุณาจากหน่วย
 ตำรวจดับเพลิงนำรถดับเพลิงมาเติมน้ำใส่ถังกับบนยอดเขาหลัก ทำให้เรามีน้ำ
 มากเพียงพอที่จะใช้อาบใช้ชำระสิ่งสกปรก ความอ่อนล้ายามนั้นหากได้ผ่อน
 บรรเทาด้วยการอาบน้ำคงช่วยให้เรากระปรี้กระเปร่าพร้อมรับภารกิจที่อาจ
 เกิดขึ้นในคืนนี้

⁴<http://www.gsmworld.com/technology/gprs/intro.shtml>

⁵<http://www.thaiphoto.com/forums/showthread.php?t=12910>

การอาบน้ำของผมเริ่มต้นขึ้นอย่างสุดแสนจะรันทด น้ำจากฝักบัวที่ห้องพักไหลเอื่อยยิ่งกว่าฉี่ครึ่งหลัง (ลองจินตนาการว่าคุณกำลังถ่ายปัสสาวะสิครับ หลังจากปล่อยออกไปครึ่งหนึ่งแล้ว ส่วนที่เหลือมันเอื่อยขนาดไหน) ยกฝักบัวสูงมากก็ไม่ได้ ผมต้องนั่งยองๆ ลงไปกับพื้นเพื่อให้น้ำก็อกมันไหลออกมา น้ำอ่อนจนต้องอาบน้ำอย่างระแวง การสระผม การฟอกสบู่เกิดขึ้นอย่างลวกๆ ผมไม่รู้ว่าน้ำจะหยุดไหลเมื่อไหร่ มันคงเป็นเรื่องเลวร้ายหากน้ำหยุดไหลลงกลางคันในขณะที่คุณกำลังสระผมอยู่

อาบน้ำแบบจวนด้วยระบบ FSS (Fast Shower System ... ฟังดูเต็มยี้) เรียบร้อยแล้วเราก็กลับไปรวมตัวกันอีกครั้งหนึ่งที่ลิโอบบี้ของรีสอร์ท ผมพบว่ากำลังจะมีการประชุมสรุปงานประจำวัน นำโดยแกนหลักของกลุ่มอาสาสมัครที่เนเจอร์รีสอร์ทเขาหลัก 2 คน คือ “พีหนุหรั่ง” กับ “คุณหมอบัญชา” กลุ่มของเรา 12 คน ไม่มีใครรู้จักว่าพีหนุหรั่งและคุณหมอบัญชาเป็นใครที่นั่นและเวลานั้นเป็นครั้งแรกที่เราได้พบกับบุคคลทั้งสอง พีหนุหรั่งเป็นผู้ชายตัวผอมๆ เปรี้ยวๆ อ่อนแอ้น แก่เป็นคนเริ่มการประชุมโดยนั่งอยู่บนเก้าอี้พลาสติกด้านหน้าสุดของวงสนทนา สมาชิกอื่นๆ นั่งอยู่บนเก้าอี้แบบเดียวกันที่ล้อมกันเป็นวงกลมค่อนข้างไปทางวงรี บางส่วนที่ไม่มีเก้าอี้ก็นั่งกับพื้น ผมฟังความได้ว่ากลุ่มของแกชื่อ “กระจกเงา” สังกัดอยู่กับเว็บ “bannok.com” นามแฝงของแกบนอินเทอร์เน็ตคือ “บก.ลายจุด” เชื่อว่านักท่องอินเทอร์เน็ตหลาย ๆ คนคงจะพอคุ้น ๆ กับชื่อนี้บ้างนะครับ

กลุ่มกระจกเงาได้รับการสนับสนุนจาก สสส. ให้เข้ามาช่วยจัดเตรียมระบบฐานข้อมูลผู้สูญหายจากกรณีสึนามิ ในขณะนั้นคุณหมอบัญชาอธิบายให้อาสาสมัครทั้งหมดฟังคร่าว ๆ ว่างานฐานข้อมูลที่พวกเขาต้องจัดทำขึ้นมีลักษณะอย่างไร ...

ขอบอกตามตรงครับ ณ วินาทีนั้น เนื่องจากผมไม่ทราบว่าเป็นใครเป็นใคร ผมเข้าใจไปเองว่าพีหนุหรั่งเป็นหมอมคนหนึ่งในทีมชันสูตร (ไม่ได้มีใครบอกผมนะครับ ผมคิดของผมเอง) แต่ในเวลาต่อมาผมก็พบว่าไม่ใช่ (ลองอ่านประวัติย่อ ๆ ของพีหนุหรั่งในเว็บของแกเองละกันนะครับ ผมคงไม่มีความเห็น

ใด ๆ ต่อกรณีนี้) ... กลุ่มกระเจกเงาทั้งกลุ่มที่ผมเข้าร่วมประชุมด้วยในวันนั้น อาจมีเพียงคุณหมอบัญชาที่เป็นหมอจริง ๆ ซึ่งผมรับฟังได้ความว่าเป็นคุณหมอที่ทำงานอยู่ในพื้นที่ และเป็นผู้ประสานงานให้กลุ่มกระเจกเงาได้เข้ามาพักและทำงานอยู่ที่เขาลัก รายละเอียดอื่น ๆ ผมไม่ทราบแล้วครับ

บรรยากาศยามนั้น ผมรู้สึกเหมือนกำลังนั่งอยู่ท่ามกลางองค์ประชุมที่เต็มไปด้วยศรัทธาที่มีต่อกลุ่มกระเจกเงาและประธานกลุ่มของพวกเขาพีหนุหรือบัญชาการสมาชิกที่นั่งอยู่ตรงนั้นให้รับหน้าที่ในแต่ละส่วนไม่ว่าจะเป็นเรื่องการประสานงานกับตำรวจดับเพลิง รถตู้ รถกระบะ การซักผ้าห่ม การจัดเตรียมอาหาร การติดต่อกับแพทย์ชันสูตร ฯลฯ ผมยอมรับตรง ๆ ครับว่าแม้จะไม่มีกรอธิบายวิธีการทำงานลงไปถึงรายละเอียดเชิงเทคนิค หรือขั้นตอนปฏิบัติ 1-2-3-4 ... เพราะพีหนุหรือบอกให้แต่ละกลุ่มไปรวมหัวคิดกันเอาเองว่าจะจัดการกับปัญหาของตนอย่างไร ทุกอย่างดูดี น่าเลื่อมใส โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อมาอยู่ภายใต้ความเชื่อของตัวเองว่ากลุ่มคนเหล่านี้ น่าจะเป็นคุณหมอกันซะเป็นส่วนใหญ่ ...

กลุ่มของเราได้รับมอบหมายให้เข้าไปช่วยน้อง ๆ คนอื่น ๆ พิมพ์ข้อมูลการชันสูตรทั้งหมดที่กลุ่มกระเจกเงาได้ทำสำเนาออกมาจากเอกสารการชันสูตรของคณะแพทย์กลุ่มต่าง ๆ โดยเฉพาะข้อมูลจาก “วัดบางม่วง” ศพแต่ละศพจะมีเอกสารการชันสูตร ขนาด A4 เป็นแบบฟอร์มเขียนโดยลายมือคุณหมอและลงนามกำกับโดยตำรวจท้องที่ ๆ รับผิดชอบ แต่ละศพจะมีข้อมูลชื่อผู้ตาย หมายเลขบัตรประชาชนหรือพาสปอร์ต เพศ สัญชาติ ทรงผม ตำแหน่งการแต่งตัว ฯลฯ ซึ่งเราจำเป็นจะต้องช่วยกันบันทึกสิ่งเหล่านี้ลงไปไฟล์ฐานข้อมูล

เป็นเรื่องแปลกสำหรับผมอย่างมากว่า แม้จะเกิดเหตุการณ์สีนามิถล่มชายฝั่งมาแล้วถึง 7 วัน (เหตุเกิดราว 9-10 นาฬิกาของวันที่ 26 ธันวาคม 2547, เหตุการณ์ที่เล่าอยู่นี้ เกิดในวันที่ 1 มกราคม 2548) แต่ฐานข้อมูลการชันสูตรกลับยังไม่เคยมีใครจัดเตรียมขึ้น คงมีแต่แผ่นกระดาษขนาด A4 จำนวนร้อยจำนวนพันแผ่นที่เป็นผลการชันสูตรจากคณะแพทย์ ....

แปลกดีแท้ ๆ

ที่ประชุมโดยความเห็นของกลุ่มกระเจกเงาะระบุว่า เราจะบันทึกมันลงไปในไฟล์ MS Excel ซึ่ง ณ วินาทีนั้น แม้จะไม่ค่อยเชื่อว่าเป็นวิธีจัดเตรียมฐานข้อมูลที่ดี แต่ด้วยเหตุที่ผมกำลังเชื่อว่าคุณหมอต่างๆ คงได้ศึกษาและตระเตรียมการมาก่อนหน้านั้นแล้ว (โดยเฉพาะเมื่อได้รับการยืนยันจากพี่หนูหริ่ง ประธานในที่ประชุมในขณะนั้นให้บันทึกลงใน MS Excel) ผมจึงไม่มีข้อโต้แย้งใดๆ ต่อวิธีปฏิบัติ จะทำอย่างไรก็ทำกัน จะช่วยเหลือเต็มที่เท่าที่กำลังความสามารถจะทำได้

คืนนั้นพวกเราทั้งหมดได้รับการบอกกล่าวให้ไปทำงานกันที่สถานีตำรวจบนเขาหลัก ที่อยู่ถัดมาจากรีสอร์ทประมาณ 2-3 ไร่เยเมตร ที่นั้นถูกจัดตั้งขึ้นเป็นศูนย์รับแจ้งคนหาย ทั้งสำหรับคนไทยและชาวต่างชาติ (Missing Persons Information Center)

จริง ๆ ผมก็ไม่ค่อยจะเข้าใจนักหรอกนะครับว่าเหตุใดเราต้องหอบคอมพิวเตอร์หลายเครื่องเดินทางไปทำงานพิมพ์ข้อมูลที่นั่น ทำไม่ไม่ทำกันซะที่รีสอร์ท ทั้ง ๆ ที่ก็ได้ขาดเหลือสิ่งใด ๆ แต่ก็ไม่ว่าอะไรเพราะคิดว่าคงทำตาม ๆ กันมาแบบนี้แล้วหลายวัน ✍

ตอนที่ 8

8 มกราคม 2548 เวลา 21.06 น.

ปฏิบัติการแรก อยู่กับข้อมูลชั้นสุดระจอนตีสาม

เราเริ่มต้นงานพิมพ์ข้อมูลใส่ไฟล์ MS Excel ที่สถานีตำรวจเขาหลักเมื่อเวลาประมาณ 5 ทุ่ม โดยกลุ่มอาสาสมัครทั้งหมด ไม่เฉพาะเพียงแค่ว่ากลุ่มช่างภาพของเราเท่านั้น ทั้งหมดถูกแบ่งให้จับคู่เป็น Buddy กัน นัยว่าคนหนึ่งจะเป็นคนอ่านข้อมูล อีกคนหนึ่งเป็นคนพิมพ์ข้อมูล ผมจับคู่กับ “พีอาร์ม” จาก ThaiDPhoto ช่วยกันพิมพ์ข้อมูลใส่แต่ละคอลัมน์ของแต่ละรายการ (records) ไปร่วม ๆ 2-3 ร้อยรายการได้ จำไม่ได้ดีนักครับ

แม้จะตึกตื่นเลยเที่ยงคืนไปหลายชั่วโมง แต่สมาชิกผู้ร่วมชะตากรรมในคืนวันนั้นมีทีท่าสุขสันต์มากครับ หัวเราะต่อกระซิก แสวเล่นกันไปทั้งคืนก็แก้่วงดีครับ ...

ความยากเย็นที่นำไปสู่ความสนุกสนานคือลายมือที่อ่านออกได้แสนยากเย็นของทีมแพทย์ชันสูตรศพที่กรอกผลการชันสูตรลงไปแบบฟอร์มชันสูตรที่เป็นกระดาษขนาด A4 หนึ่งหน้า ดูเหมือนคุณหมอจะเขียนลงไปโดยไม่กะว่าจะมีคนอ่านออก ทั้ง ๆ ที่ข้อมูลเหล่านี้เป็นสิ่งสำคัญที่ควรทำอย่างละเอียดรอบคอบ ชัดเจนตรงไปตรงมา

โดยความเห็นส่วนตัวของผม ๆ คิดว่าหากมองในมุมมองของแพทย์ และตำรวจ ข้อมูลที่กรอกลงไปแบบฟอร์มดังกล่าวอาจจะเหมาะสมดีสำหรับการจัดบันทึกการชันสูตรเป็นราย ๆ เพื่อเป็นหลักฐานทางกฎหมายในเชิงนิติเวชศาสตร์ แต่หากต้องมองในฐานะของนักพัฒนาระบบงานฐานข้อมูลที่ต้องแปรข้อมูลในแบบฟอร์มชันสูตรดังกล่าวไปสู่รูปแบบของตารางข้อมูลสำหรับการสืบค้น โดยเฉพาะเมื่อต้องใช้กับการแสวงหาหรือจับคู่ (mapping) ศพนิรนาม เข้ากับญาติของเขาที่อาจจดจำรายละเอียดบนตัวศพได้ไม่มาก รวมทั้งปริมาณข้อมูลที่เป็นพันเป็นหมื่นคู่ การเตรียมรูปแบบข้อมูลบนแบบฟอร์มนิติเวชให้เหมาะสมกว่านี้ น่าจะนำไปสู่ฐานข้อมูลที่ดีกว่า ง่ายต่อการสืบค้นมากกว่า ...

ผมอยากทำงานวิจัยเรื่องนี้เป็นเรื่องเป็นราวจังเลยครับ

ระหว่างที่นั่งพิมพ์ข้อมูลอยู่นั้น คุณหมอปัญหาซึ่งทำงานให้กับกลุ่มกระเจกเงาเดินเข้ามาช่วยเราอ่านข้อมูลอยู่เป็นระยะ ๆ ซึ่งแน่นอนครับว่าแพทย์ย่อมน่าจะรู้ว่าแพทย์ด้วยกันเขียนอะไร แต่แปลกและตลกดี ที่บ่อยครั้งคุณหมอปัญหาไม่รู้ว่าแพทย์ชันสูตรเขียนอะไร ... มันอ่านได้ “โคตรยาก” จริง ๆ ครับ

อาจารย์ท่านหนึ่งซึ่งผมจำชื่อท่านไม่ได้ แต่เห็นใคร ๆ เรียกท่านว่า อาจารย์ท่านมารับภาระเป็นผู้จัดการค่ายอาสาสมัครที่เนเจอร์ริสอร์ทและเอาน้ำชากาแฟมาเสิร์ฟให้กับพวกเราที่นั่งพิมพ์งานกันอยู่ตึก ๆ เป็นบรรยากาศการทำงาน ของอาสาสมัครวัยพ่อพันธุ์แม่ที่ต่างไม่รู้จักรหัสบนปลายดินซึ่งกันและกันที่ผม ชื่นชมมาก ทุกคนนั่งทำหน้าที่ของตนโดยมีเป้าหมายร่วมกันอย่างเดียวกัน คือ ทำฐานข้อมูลสำหรับการค้นหาข้อมูลศพผู้ตายให้เร็วที่สุดเท่าที่จะทำได้

ช่วงเวลานั้น “น้องจำปี” หนึ่งในสมาชิกของกระแงงาเดินไปเดินมา อยู่ระหว่างกลุ่มของอาสาสมัครที่นั่งพิมพ์ข้อมูลอยู่ เธอมีหน้าที่คอยช่วยเหลือ ตอบคำถามต่าง ๆ นานา ซึ่งก็ช่วยได้บ้างไม่ได้บ้าง วินาทีนั้นผมก็ต้องยอมรับ อีกตรง ๆ หละครึบว่าไม่รู้จำปีเป็นใคร ผมเข้าใจว่าเธอเป็นนักศึกษาแพทย์ ที่มาช่วยงานคุณพี่หนูหรั่งซึ่งผมเข้าใจว่าเป็นหมอ ... (ในเวลาต่อมา ผมก็พบ

ว่าทั้งพี่หนูหริ่งและน้องจำปีไม่ได้เป็นหมอหรือนักศึกษาแพทย์แต่อย่างใดทั้งสิ้น ... คิดไปเองจริงๆ ฎ ... กรรม)

งานพิมพ์ข้อมูลล่องเลยไปจนเวลาราวๆ ตีสามากว่าถึงตีสี่ ผมก็อดรันทนไม่ไหวกับอาการง่วงนอนแสนสาหัส เราเดินทางรอนแรมกันมาทั้งวัน ฝ่าฟันอะไรกันมาตั้งมากมายกว่าจะมาถึงที่เขาหลัก แล้วยังต้องมาหลังขดหลังแข็งพิมพ์ข้อมูลกันเกือบสว่าง ...

ใครบางคนบอกกับพวกเราว่าพรุ่งนี้เราต้องตื่นขึ้นมาราวๆ 7 นาฬิกา เพราะจะมีรถกระบะมารับเราไปทำงานที่วัดบางม่วงราวๆ 8 นาฬิกา ผมจึงชวนบอมม์กลับไปนอน ...

ภารกิจของวันแรกจึงจบลงอย่างสะโหลสะเหลสุดชีวิต ✍

ตอนที่ 9

9 มกราคม 2548 เวลา 12.30 น.

เรื่องไม่สนุกที่วัดบางม่วง

เข้าวันต่อมา เสียงของนายตะวันโหวกแหวกขึ้นที่ห้องพักของเรา เมื่อเวลาราว ๆ 7 นาฬิกา ตะวันนอนพักอยู่ในบ้านอีกหลังหนึ่ง เขาเดินขึ้นเนินมาปลุกพวกเรา ซึ่งโดยความเป็นจริงแล้วพวกเราทุกคนควรตื่นขึ้น แต่ด้วยความง่วงผสมกับความอ่อนล้า สมาชิกชายโสด 4 นายที่นอนรวมกันอยู่ในห้องนอนห้องนั้นเลยไม่มีทีท่าจะกระดิกตัวออกมาจากที่นอน จนเวลาผ่านไปอีกหลายนาที ผมจึงลุกขึ้นมาเป็นคนแรก เพื่อเข้าห้องน้ำล้างหน้าล้างตา .... แล้วก็พบว่า “น้ำไม่ไหล” !

เมื่อคืนมันยังไหลเอื่อยๆ พอให้อาบน้ำได้บ้าง แต่ตอนนี้น้ำนั้นเหือดแห้งไม่มีแม้แต่หยดเดียว โดยไม่ต้องคิดมาก ผมเดินออกไปที่ระเบียงนอกห้องพักซึ่งเราวางแป้คน้ำดื่มตากน้ำค้างทิ้งไว้ทั้งแป้ค น้ำดื่ม 1 ขวดใหญ่กลายเป็นอุปกรณ์สำหรับการล้างหน้าแปรงฟันของผม ซึ่งแน่นอนว่าอีก 3 ขวดต่อมาก็ถูกนำไปใช้โดยน้องๆ อีก 3 คน ...

ผมตกลงกับสมาชิกทุก ๆ คนที่หลับนอนกันอยู่ในห้องนั้นว่า จนกว่าน้ำประปาจะไหลขอให้พวกเราทุกคนอดทนไม่ใช้ห้องน้ำในห้องสำหรับการถ่ายปัสสาวะ-อุจจาระ มิเช่นนั้นอาจสร้างกลิ่นไม่พึงประสงค์รบกวนจนเราไม่สามารถดำรงชีพอยู่ที่นั่นได้ ซึ่งทุกคนก็เห็นชอบด้วย เป็นความน่ารักที่น่าประทับใจครับ

หลังจากที่ทุกคนเสร็จภารกิจของตัวเอง เราทั้งหมดก็ตรงไปที่ลิโอบบี้ของรีสอร์ทสำหรับจัดการกับอาหารเช้า ปรกติผมไม่ค่อยทานอะไรในช่วงเช้าอยู่แล้ว โอวัลตินร้อน ๆ สักแก้วกับน้ำเย็น ๆ สักขวดก็เป็นอะไรที่เพียงพอ แต่สำหรับคนอื่น ๆ ข้าวต้มร้อน ๆ และกับข้าวอีก 2-3 อย่างก็พร้อมแล้วสำหรับพวกเขาอยู่ที่นั่น ก็ต้องยอมรับตามตรงแหละครับว่าคณะอาสาสมัครที่เนเจอร์-รีสอร์ทเตรียมอะไรต่อมิอะไรสำหรับการดำรงชีพไว้ได้พร้อมพร้อมสมบูรณ์มากครับ

เราจัดการกับอาหารเช้าของเราเสร็จเมื่อเวลาราว ๆ 9 นาฬิกาเศษ พี่ ๆ น้อง ๆ อาสาสมัครบางคนที่นี่บอกให้เราไปรวมตัวกันที่สถานีตำรวจเขาหลักเพื่อรับฟังสรุปภารกิจสำหรับวันนี้ เราก็ตรงไปที่นั่นทั้งหมด การประชุมสั้น ๆ ได้ข้อสรุปว่าคณะช่างภาพของเราจะถูกส่งไปที่ “วัดบางม่วง” ซึ่งเป็นสถานีสันสูตรพลิกศพ 1 ใน 2 สถานีที่ยังเหลืออยู่ในขณะนั้น สถานีอีกแห่งหนึ่งคือที่ “วัดย่านยาว” ซึ่งคณะทำงานของคุณหญิงหมอพรทิพย์ โรจนสุนันท์ ทำงานอยู่ที่นั่น ภารกิจของเราคือไปช่วยกันพัฒนาระบบข้อมูลตลอดจนการถ่ายภาพศพสำหรับใช้ประกอบการชันสูตรและระบบฐานข้อมูลเมื่อถูกร้องขอ

ที่วัดบางม่วงมีศพอยู่ประมาณ 1,600 ศพ ทั้งศพที่ชันสูตรแล้วและศพที่ยังมิได้ชันสูตร ว่ากันตามจริงผมเองก็ยังไม่ค่อยเข้าใจนักว่าเหตุใดเราจึงจำเป็นต้องมีสถานีชันสูตรศพมากกว่า 1 แห่ง หากไม่พูดถึงข้อจำกัดด้านอุปกรณ์

และขนาดของสถานที่แล้ว โดยส่วนตัวผมยังมองไม่เห็นคุณประโยชน์ใด ๆ นอกจากความวุ่นวายของการจัดการกับระบบฐานข้อมูลและระบบบริหารการปฏิบัติงาน (Operations Management) ที่จะตามมาเนื่องจากต้องแบ่งระบบออกเป็นหลาย ๆ ส่วนสำหรับแต่ละสถานีนงาน ประชาชนชาวบ้านตาตา ๆ ที่สูญเสียญาติของตัวเองไปจะรู้ได้อย่างไรว่าศพที่ตัวเองกำลังเสาะแสวงหาอยู่ ถูกเก็บไว้ที่ใด โดยเฉพาะเมื่อมีศพนิรนามมากมายถึง 5,000-6,000 ศพ เมื่อจินตนาการว่าตัวเองเป็นชาวบ้าน ผมมองเห็นภาพการเดินทางไป ๆ มา ๆ ระหว่างวัดทั้งสองเพื่อการค้นหา ผมมองเห็นหนังสือโคลงไฉลย้อย มองเห็นการร้องขอ การกรอกข้อมูล เสียงร้องไห้ หยดน้ำตา ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ ญี่ปุ่น จีน ฝรั่งเศส ฯลฯ ... คงจะวุ่นวายมากมายมหาศาล

การจัดระบบงานที่มีประสิทธิภาพภายใต้เงื่อนไขภาวะฉุกเฉินคือสิ่งที่ผมภาวนาให้เกิดขึ้น

รถกระบะของอาสาสมัครท่านหนึ่งพาคณะนักถ่ายภาพของเราไปส่งถึงที่วัดบางม่วงเมื่อเวลาราว ๆ 10 นาฬิกาของวันที่ 2 มกราคม 2548 นับเป็นครั้งแรกที่ผมเหยียบไปที่นั่น รวมทั้งอาจนับได้ว่าเป็นวันแรกของปฏิบัติการที่วัดบางม่วงของพวกเราทั้งหมดด้วยอีกเหมือนกัน

ที่นั่นเราพบกับเต็นท์ขนาดใหญ่เรียงรายอยู่ตรงกลางหน้าวัดด้านหน้าพระอุโบสถ ด้านขวามือเราจะมองเห็นโรงศพจำนวนมหาศาลหลายร้อยใบกองรวมกัน มีรถจอดอยู่ประปราย ด้านซ้ายมองเห็นผู้คนในชุดห่อหุ้มด้วยวัสดุคล้ายผ้าขาวบาง ๆ บางคนอาจมีสีเขียวหรือฟ้าอ่อน ๆ คลุมปิดไว้ทั้งหัวทั้งตัว สวมใส่หน้ากากกันกลิ่น สวมถุงมืออย่างอย่างบางแบบที่เราเห็นแพทย์ใช้ในการผ่าตัด และสวมรองเท้าบูตยาง มีการชิงเชือกแบ่งอาณาบริเวณหวงห้ามมิให้ผู้คนผ่านเข้าออกได้ง่ายตามอำเภอใจ คนที่จะผ่านเข้าในเขตดังกล่าวต้องแต่งกายด้วยผ้าขาวบางที่ว่นั้น เมื่อออกมาก็จะถูกชำระล้างทั้งตัวด้วยน้ำยาฆ่าเชื้อโรคโดยไม่มีข้อยกเว้น ชุดผ้าขาวบางที่สวมใส่เข้าไปจะถูกถอดทิ้งไปทำลายโดยไม่มีการใช้ซ้ำ ...

แน่นอนว่าเบื้องหลังเส้นเชือกพลาสติกเล็กๆ ที่ขวางกั้นบริเวณหวงห้าม นั้นคือศพจำนวนนับร้อยนับพัน จากจุดที่ผมยืนอยู่หน้าวัดกลั่นสาบของน้ายา พอร์มาลิน กลิ่นเหม็นเน่าของเศษเนื้อลอยมาสัมผัสจมูกบ้างยามที่ลมพัดมา แม้เป็นกลิ่นเพียงเล็กน้อยแต่ทำให้เชื่อได้ว่าที่ด้านหลังเส้นเชือกมรณะนั้นจะต้อง มีกลิ่นที่รุนแรงยิ่งกว่านี้

นั่นคือภาพบรรยากาศก้าวแรกที่ผมเห็นเมื่อเหยียบย่างเข้าไปที่วัด บางม่วง อาจชวนให้ใครบางคนเกิดอาการสะอิดสะเอียนทนไม่ได้ บางคนที่ ขวัญอ่อนอาจจินตนาการเห็นวิญญาณหลอกหลอนลอยล่องอยู่ทั่วบริเวณจน ไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ๆ ตัวเองอยากทำที่นี่ได้ ... ก็เหม เวลารเราไปงานศพที่วัด แค่ศพของคนๆ เดียวยังมีเรื่องเล่าในงานศพมากมาย ทั้งกลิ่นศพที่ลอยมาติด จมูก เสียหรือสัญญาณการมาเยือนของวิญญาณผู้ตาย ตลอดจนอุปาทานต่างๆ ประดามีของผู้คนแถวนั้น เมื่อเอามาเทียบกับสถานที่เกิดเหตุ ณ จุดที่ผมยืน อยู่ที่มีศพเรียงรายอยู่หลายร้อยหลายพันจึงอาจเปรียบเทียบกันได้ยาก .... ทั้งหมดจึงเป็นเหมือนฝันร้ายที่ไม่น่าสนุกเอาเสียเลยที่วัดบางม่วง ... แต่ก็ เป็น เรื่องทำทายเป็นสำหรับผม ✍

10 มกราคม 2548 เวลา 23.01 น.

***วันนี้ (10 มกราคม 2548) ผมได้รับการประสานงานจากท่าน ปลัดจังหวัดให้ลงไปฟังเพื่อช่วยเหลืองานด้านฐานข้อมูลที่เคยลงไปทำพร้อม ๆ กับเพื่อน ๆ ตากล้องทั้งหลายเมื่อวันที่ 1-4 มกราคม 2548 ที่ผ่านมา ... เรื่อง เก่ายังเขียนไม่หมด ก็ต้องลงไปทำงานใหม่อีก ไม่น่าใจว่าในช่วง 6 วันต่อจาก นี้ไปจะมีเวลาเข้ามาเขียนบันทึกนี้ต่อหรือไม่หรืออาจพบเจอประสบการณ์ใหม่ๆ มาช้อนกับของเก่า ยังไม่รู้จะจัดการอย่างไร ...

ยกได้เป็นเรื่องของอนาคตละกันนะครับ ขอขอบพระคุณท่านผู้อ่าน ทุก ๆ ท่านที่ติดตามผลงานครับ*** ✍

ตอนที่ 10

26 มกราคม 2548 เวลา 20.03 น.

กายศพ

กลับ มาเขียนกันต่อ หลังจากผมทิ้ง blog แสนรักไปสิบกว่าวัน ... ตอนเริ่มต้นมันก็ดูท่าทางจะดีนะครับ รีบ ๆ เขียน ๆ เขียน ๆ จนมันจบไปได้หลายตอน แต่พอเริ่มทิ้งไป มันก็ทิ้งยาวเลย ต้องใช้เวลาหลายวันกว่าจะรวบรวมพลังกลับมาได้ ...

ภารกิจแรกเมื่อคณะของพวกเราไปถึงที่วัดบางม่วงในตอนสาย ๆ ราว 10 นาฬิกาของวันอาทิตย์ที่ 2 มกราคม 2548 คือการจัดที่จัดทางให้พร้อมสำหรับการทำงานเดินที่ที่พวกเราเข้าไปเป็นเดินที่สีแดงสดตั้งอยู่หน้าพระอุโบสถ ภายในมีโต๊ะไม้พอร์ไมก้าสีชาวมัน ๆ ขนาดหน้าโต๊ะประมาณ 1.5m x 0.5m วางอยู่หลายตัว ถ้าหันหน้าเข้าหาพระอุโบสถ ด้านซ้ายมือของเดินที่เราจะเป็นเดินที่ที่พี ๆ สสจ. (สาธารณสุขจังหวัด) ใช้เป็นที่ทำงานกันอยู่ พี ๆ เขามาแจกยา แจกน้ำดื่ม ผ้าเย็น ฯลฯ กันอยู่ตรงนั้น ด้านหลังของเรา (แต่เป็นส่วนที่อยู่ด้านหน้าใกล้ประตูวัดที่สุด) จะเป็นเดินที่ของส่วนการปกครองจังหวัดพังงามีท่านปลัดจังหวัดพังงา (ท่านชัยเลิศ ภิญโญรัตนโชติ) บัญชาการอยู่ แต่ในวันแรกที่พวกเราไปเดินนี้เราไม่รู้จักท่านหรือจนะครับ สำหรับผมเองก็มัวแต่คิดถึงเรื่องการถ่ายภาพศพ จนไม่ได้คิดถึงเรื่องอื่น ๆ แม้แต่การเข้าไปกราบสวัสดีท่านปลัดฯ ...

เราเข้าไปนั่งๆ ยืนๆ แบบงงๆ กันอยู่พักใหญ่ๆ เพราะไม่มีใครมา บัญชาการ หรือบอกพวกเราว่าต้องทำอะไร สิ่งแรกที่พวกเราทำกันได้จึงเป็น เพียงการจำกัดเอาคอมพิวเตอร์โน้ตบุ๊กที่แบกๆ ขนๆ กันมาจากกรุงเทพฯ ออก มาวางเรียงรายกันบนโต๊ะ และด้วยเหตุที่เป้าหมายหลักของพวกเราคือการมา ถ่ายรูปด้วยกล้องดิจิทัลความละเอียดสูง สารพัดอุปกรณ์ IT ประดา มีอัน เกี่ยวเนื่องกับการถ่ายและพิมพ์รูปจึงเริ่มปรากฏกายออกมา ตะวันเริ่มงัดเอา ฟรินเตอร์สีตัวเก่งยี่ห้อแคนนอนของเขาออกมาวางบนโต๊ะ สายไฟสารพัดขนาด ถูกจัดวางออกมา ใครบางคนเริ่มต้นเล่นเกมในโน้ตบุ๊ก ในขณะที่หลายคน เริ่มจัดที่จัดทางหาที่เหมาะสมๆ สำหรับตัวเอง สภาพพื้นที่ตรงนั้นจึงเริ่มมองดู เหมือนกำลังจะกลายเป็นศูนย์คอมพิวเตอร์ขนาดย่อมๆ อย่างไม่ตั้งใจ

ในขณะที่แต่ละคนกำลังงง ๆ ว่าจะเริ่มทำอะไรกันดี “สิงห์” อาสาสมัครหนุ่มน้อยจากสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า (ผมจำวิทยาเขตไม่ได้ครับ) ที่มาช่วยงานกลุ่มกระจกเงาอยู่ก่อนหน้านี้ก็ปรากฏตัวขึ้นที่เห็นที่สีแดงของพวกเรา เขาถามเราว่ามีใครอยากเห็นบรรยากาศการชันสูตรด้านในที่มืดสว่างอยู่เรียงรายบ้างเขาจะนำทางพาเข้าไปดู พวกเรามองหน้าวัดใจกันอยู่ชั่วครู่ ผมและบอมบ์ก็ตัดสินใจเดินตามเขาเข้าไป ... หัวใจเต้นตึก ๆ

ที่ทางเข้าเขตติดเชื้อ เจ้าหน้าที่พันธุนาการผมด้วยเสื้อคลุมทำด้วยเยื่อกระดาษบาง ๆ สีฟ้าอ่อน หมวกคลุมผม ถุงมือยาง และรองเท้าบูตก่อนที่จะปล่อยให้ผมและบอมบ์เดินเข้าไปโดยไม่ได้สอบถามอะไร เพียงก้าวแรกผมก็ถูกทักทายด้วยกลิ่นเหม็นเน่าออกเปรี้ยว ๆ เจ็บด้วยกลิ่นน้ำยาฆ่าเชื้อคละคลุ้งไปทั่ว คุณหมอทั้งไทยและต่างประเทศในชุดห่อหุ้มแบบเดียวกันหรือรัดกุมกว่ากำลังสาละวนอยู่กับการผ่า ๆ ตัด ๆ เจาะ ๆ ศพใหญ่หน่อย บ้างถูกจัดวางอยู่บนเตียง บ้างเรียงรายระกะระกะอยู่บนพื้น ผมรู้สึกสังเวชใจ สลดหดหู่ในทุก ๆ สภาพศพที่เห็น แทบทุกศพล้วนเน่าจนเป็นสีดำ มีน้ำเลือดน้ำหนองไหลปะปนกันจนดูไม่ออกว่าเป็นของเหลวอะไรบ้าง เจ้าหน้าที่หลายคนพยายามรักษาสภาพศพด้วยการเอาน้ำแข็งแห้งหลายสิบลบหลายร้อยกิโลกรัมเทกองไว้บนตัวศพ ในขณะที่หลายคนกำลังฉีดพ่นน้ำยาฆ่าเชื้อโรคไปทั่วบริเวณ

ผมเดินถ่ายรูปรูปกิจกรรมต่าง ๆ ของคณะแพทย์อยู่หลายสิบใบ ไม่รู้สึกกลัวหรือสยดสยองอย่างที่เคียดเคียด กลิ่นของซากศพแม้จะมากแต่ก็ไม่เหม็นอย่างที่จินตนาการ ะไรบางอย่างในใจลึก ๆ เริ่มทำให้รู้สึกถึงความตายของมนุษย์ไม่ได้อยู่ไกลเลย มันอยู่ใกล้พวกเราเพียงนิดเดียว แก่งแย่งชิงดี ร่ำเรียนคร่ำเคียด หรือสนุกสนานเฮฮา ทำยที่สุดทุกคนก็อยู่ในสภาพแบบเดียวกัน ร่างกายที่เคยสะสวยหล่อเหลา เพียงไม่กี่วันหลังสิ้นลมในที่สุดก็ไม่ต่างอะไรจากเนื้อเน่า ๆ ที่ปกคลุมไปด้วยตัวหนอนอนซอนซากัดกินไปทุกอณูเนื้อหนัง “บทสวดอภิธรรมปัจเจกขณะ”⁶ ที่ผมเคยบ่นท่องเมื่อสมัยที่บวชเป็นสามเณร ลอยล่องเข้ามาในใจ ....

“มะระณะธัมโมมหิ มะระณัง อะนะติโต ... เรามีความตายเป็นธรรมดา จักล่วงพ้นความตายไปไม่ได้”

เดินออกมานอกเขตติดเชื้อ ทั้งผมและบอมบ์ถูกสั่งให้ถอดเสื้อคลุมถุงมือ และหน้ากากทิ้งไป ทั้งหมดจะถูกนำไปเผาทำลาย นอกจากนี้ผมยังถูกฉีดพ่นที่มีโอ แชน ขา และรองเท้าบูตด้วยน้ำยาฆ่าเชื้อกลิ่นฉุน ๆ เจ้าหน้าที่แจ้งให้ทราบว่ามีคำสั่งจำเป็นต้องควบคุมป้องกันไม่ให้เกิดการแพร่กระจายของเชื้อโรคต่าง ๆ ที่อาจล่องลอยอยู่ในบริเวณต่างๆ รอบ ๆ เขตติดเชื้อ การสัมผัสกับสิ่งต่างๆ ในเขตติดเชื้อไม่ว่าด้วยการจับต้อง หรือเพียงเดินผ่านล้วนเป็นเรื่องอันตราย กระบวนการต่างๆ ตรงจุดนี้ต้องยอมรับและแสดงความชื่นชมกับคณะทำงานทั้งหมดที่วัดบางม่วงจริง ๆ ครับว่าแน่นหนารัดกุมดีมากถึงแม้ผมจะรู้สึกว่ามันดูสิ้นเปลืองที่ต้องทำลายอาคารและอุปกรณ์ต่างๆ ที่เพิ่งผ่านการใช้งานมาเพียงชั่วคราว (แต่ผมไม่อยากจะเอากลับออกไปใช้ซ้ำหรือกนะ) ....

ผมกลับไปที่เต็นท์แดงพร้อมกับน้ำหอมกลิ่นฟอร์มาลีนฟุ้งไปทั่วตัว รู้ตัวเองเหมือนกันว่าทำที่คึกคักที่เป็นอยู่ก่อนหน้านี้นี้สลดไปทันตาเห็น จนต้อง

⁶<http://www.wattrimit.com/dham14.htm>

เรียกความสดชื่นของตัวเองกลับมาด้วยผ้าเย็นชุ่ม ๆ จากเต็นท์ของพี่ สสจ. ที่ด้านข้างพร้อม ๆ กับน้ำดื่มเย็น ๆ ลึกซวด

ที่ด้านนอกนี้ ผมสังเกตเห็นว่าตะวันและเพื่อน ๆ อาสาสมัครท่านอื่น ๆ เริ่มมีงานของตัวเองทำ ชาวบ้านหลายคนแวะเวียนมาสอบถามข้อมูลศพจากพวกเรา พี่เพชร พี่อาร์ม และคนอื่น ๆ เริ่มใช้ไฟล์ชั้นสูตรที่ช่วยกันพิมพ์ทิ้งไว้เมื่อคืนที่ผ่านมาและยังคงถูกเก็บอยู่ในเครื่องคอมพิวเตอร์ในตู้บูคของแต่ละคนค้นหาข้อมูลตามที่ชาวบ้านแจ้งให้ทราบ ...

ความไม่สมบูรณ์ขาด ๆ หาย ๆ ของข้อมูลเริ่มทำให้เราพยายามเรียบเรียงและนำไฟล์มาปะติดปะต่อกัน การร้องขอไฟล์ฉบับสมบูรณ์เริ่มต้นขึ้น ... ใครบางคนบอกเราว่าคณะแพทย์ที่กำลังทำการชันสูตรศพอยู่ด้านในกำลังตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลที่เรพิมพ์ ๆ กันไว้ ประมาณห้าโมงเย็นคาดว่ามีข้อมูลฉบับสมบูรณ์ออกมาให้ใช้งานกัน

ไม่กี่นาทีต่อมา คุณหมอสักคนหนึ่งเดินเข้ามาหากลุ่มพวกเรา แจ้งให้ทราบว่าต้องการอาสาสมัครสัก 4-5 คน เข้าไปช่วยถ่ายภาพศพที่ด้านใน เนื่องจากยังคงมีศพอีกเป็นจำนวนมากที่ยังไม่ได้ถ่ายรูปสำหรับเก็บเข้าไปในฐานข้อมูล ตะวันผลัดดินและพยักเพิดให้ผมเดินตามคุณหมอเข้าไปที่เขตติดเชื้ออีกครั้งหนึ่ง ว่ากันตามตรงผมก็เดินเข้าไปแบบงง ๆ ...

“แม่่งไรวะ กูเพิ่งเดินออกมาแท้ ๆ ต้องเข้าไปอีกวะ”

หลังจากสวมชุดคลุมเป็นไอ้โม่งเรียบร้อยเมื่อผมเดินตามเข้าไปถึงเขตชันสูตรด้านในสุด ซึ่งเป็นที่ตั้งของหน่วยงานด้าน IT ของคณะแพทย์ชันสูตร คุณหมอ 2-3 ท่านเข้ามาตรวจสอบการแต่งกายของพวกเราว่ารัดกุมเพียงพอหรือไม่ นอกเหนือไปจากการมัดรัดชุดคลุมให้แน่นหนาขึ้น พร้อมกับคำสั่งกำชับกำซาให้เราเพิ่มความระมัดระวัง คุณหมอสั่งให้เราใส่ถุงมือยางเพิ่มเป็น 2 ชั้น !!!! ผมตกใจกับคำขอของคุณหมอ

“นี่กูต้องพลิกศพเองด้วยเหอ !!!”

คำถามนำกลัวลอยเข้ามาในสมอง ... หยียยยย !!!

คุณหมอแบ่งกลุ่มอาสาสมัครปฏิบัติการถ่ายรูปออกเป็นชุด ๆ แต่ละชุดประกอบไปด้วย 4 คน มีนางพยาบาลหนึ่งคน ช่างภาพหนึ่งคน และน้องทหารเกณฑ์อีกสองคน ให้ทำงานร่วมกัน กติกามีอยู่ว่าน้องพยาบาลจะเป็นคนระบุให้ทราบหมายเลขประจำศพและเป็นคนวางป้ายรหัสประจำตัวลงบนตัวศพ ภาพถ่ายทุกใบเป็นหน้าที่ของตากล้องที่จะต้องถ่ายให้ติดหมายเลขประจำตัว ในขณะที่น้องทหารเกณฑ์สองคนจะเป็นคนช่วยเปิดช่องพลาสติกบรรจุศพ รวมทั้งพลิกศพให้อยู่ในมุมที่ถ่ายภาพได้สะดวกชัดเจน ...

บอกตรง ๆ ครับงานนี้ต้องนับถือน้ำใจของน้อง ๆ ทหารเกณฑ์ที่มาช่วยงานมาก ๆ เพราะการหีบ พลิก เปิดของใส่ศพ ฯลฯ ล้วนเป็นงานที่ชวนสยองอารมณ์ได้อย่างยิ่งยวด หลายศพที่รูดซิปเปิดของพลาสติกออกมาจะพบว่า มีหนอนตัวเล็กตัวน้อยสารพัดขนาดพรั่งพรูกันออกมาพบโลกภายนอกอย่างรำเริง ....

ไม่เห็นกับตาตัวเองจินตนาการไม่ออกหรอกครับ

ขอบอก ...

ผมเดินตามกลุ่มคุณหมอนางพยาบาล และน้องทหารเกณฑ์ถ้าถ่ายรูปศพอยู่หลายใบจนเสร็จภารกิจของอารมณ์ ... เมื่อเดินกลับเข้าไปที่ส่วน IT ด้านในสุด ก็มีคุณหมอรอรับแผ่น Compact Flash สำหรับก๊อปปี้ไฟล์ภาพไปเก็บรวมกัน บอมบ์รอผมอยู่ด้านในแล้วเหมือนกัน เรายื่นถ่ายรูปบรรยากาศด้านในเพิ่มเติมอยู่อีกพักใหญ่ ๆ ก่อนจะแยกตัวกลับออกมาด้านนอก .... ตอนนั้นก็เป็นเวลาราว ๆ บ่ายโมงเศษ ท้องร้องจ๊อก ๆ ให้อ้วนหัวข้าวแล้ว ... แต่จะกินลงใหม่เนี่ยตุ

ภารกิจที่อยากทำก็ได้ทำเสร็จไปแล้ว ได้เวลาไปกินข้าวหละครับ ✍

ตอนที่ 11

1 กุมภาพันธ์ 2548 เวลา 19.15 น.

ระบบเน็ตเวิร์ค และฐานข้อมูลผู้ตาย

กิจกรรมที่สุดแห่งปีของผม อันได้แก่การข้ามน้ำข้ามทะเลมาถ่ายรูปศพได้ผ่านพ้นไปอย่างรวดเร็วในช่วงเวลาราวบ่ายโมงเศษของวันที่ 2 มกราคม 2548 ผมเดินกลับออกมาที่เดินที่แดงหน้าพระอุโบสถอย่างอ่อนแรง แม้จะแทบท้องหิวข้าวจนอาจกินข้างได้ทั้งตัว แต่อีกใจหนึ่งก็ยังคงสงสัยตัวเอง เหมือนกันว่าภาพน่าสังเวชต่าง ๆ ที่ติดตามออกมาพร้อมกับกลิ่นฉุนที่เริ่มจะคุ้นเคยด้วยนี่จะทำให้ผมรู้สึกกับข้าวแค่นี้ ... ที่ด้านนอกนั้นสมาชิกตากล้องร่วมทีมที่ยังไม่ได้สัมผัสกับประสบการณ์แปลกใหม่กำลังง่วนอยู่กับงานข้อมูลชั้นสูง ผมคิดว่าหลาย ๆ คนคงได้จัดการกับมือเที่ยงของตัวเองไปแล้ว ที่ด้านข้างเดินที่แดงของเรามีอาหารบรรจุอยู่ในกล่องโฟมสีขาววางซ้อน ๆ กัน อยู่ในถาดพลาสติกสีขาวใบใหญ่จัดเรียงอยู่บนโต๊ะไม้ฟอรั่มเก้าอี้ขาวที่ผมเข้าใจว่ายกมาจากส่วนการปกครองจังหวัดพังงา ผมเดินตรงเข้าไปคว้าติดมือออกมาหนึ่งกล่องโดยไม่เลือก หิวขนาดนี้อะไร ๆ ก็คงใช้การได้หมด

ผมตกใจกับอาหารกล่องแรกซึ่งมีข้าวเปล่าปิดหน้าอยู่ด้วยกุนเชียงสีแดงคุ้นตาอีก 5-6 ชิ้น (หลังเขียนต้นฉบับนี้ พี่อาร์มส่ง MSN มาบอกผมว่า “ข้าวกะ กุนเชียง ควรบอกด้วยว่า กุนเชียงแฉ่งแดงสด ๆ ดูน่ากิน เข้ากะบรรยากาศ” ฮ่า ๆ ๆ) พระเจ้า! จะให้กินกันแค่นี้ละหรือ ผมร้องโวยวายบอกเพื่อน

สมาชิกที่นั่งกันอยู่แถวๆ นั้นให้ได้ซำกันอยู่พักใหญ่ๆ ก่อนจะเดินไปหยิบอาหารกล่องใหม่ซึ่งก็ได้รับมาเป็นข้าวผัดหมู (หรือเนื้อสัตว์อะไรสักอย่างนี้แหละครับ) นี่จึงนับเป็นตลกข้าวกล่องแก๊งแรกที่ได้รับจากฟังงา

งานในช่วงบ่ายของวันที่ 2 นี้ ถูกจัดการระบบขึ้นโดยพวกเราทั้งหมดอย่างไม่รู้เนื้อรู้ตัว

“อาจารย์บอล” อาสาสมัครอิสระอีกคนที่ไม่ได้มากับกลุ่มของพวกเราแต่มาเจอกันที่วัดบางม่วงนี่แหละครับ เกมที่ทักษะด้านการทำโปรแกรมคอมพิวเตอร์เป็นพิเศษเริ่มต้นพัฒนาโปรแกรมด้วย PHP ค้นหาข้อมูลคนตายจากไฟล์ข้อมูล MS Excel ที่พวกเราพิมพ์กันมาทั้งสิ้น ในขณะที่กลุ่มสมาชิกรักถ่ายภาพที่มาด้วยกัน 10 กว่าชีวิต เริ่มต้นทำตัวเป็นนักสืบช่วยเหลือชาวบ้านที่เดินเข้ามายังวัดบางม่วงค้นหาศพ ทั้งจากภาพถ่ายบนบอร์ด ไฟล์รูปภาพในคอมพิวเตอร์ และไฟล์ข้อมูล MS Excel ซึ่งพวกเราทำสำเนาไว้กับคอมพิวเตอร์ทุกเครื่องที่มี

เพียงชั่วเวลาไม่กี่ชั่วโมง ระบบงานของเราก็เริ่มเข้าที่เข้าทาง ... ตะวันนั่งพรินท์รูปถ่ายของศพที่มีอยู่ออกมาเป็นระยะๆ โดยมีผม พี่เพชร บอมบ์ และพี่ๆ น้องๆ จากมูลนิธิปอเต็กตึ๊ง 3-4 คน ช่วยกันเอารูปไปติดเรียงรายไว้บนบอร์ดไม้ด้านข้างเต็นท์แดง รูปถ่ายเหล่านี้จะช่วยเปิดโอกาสให้ชาวบ้านสามารถมองหาศพที่ใกล้เคียงกับญาติๆ ของพวกเขาได้อย่างหยาบๆ แม้จะ

ไม่ชัดเจนนัก แต่ก็สะดวกรวดเร็วกว่าการให้พวกเขาไปรวมกระจุกตัวกัน
อยู่ที่คอมพิวเตอร์เพียงไม่กี่เครื่อง ...

ชาวบ้านที่พบรูปถ่ายที่ตัวเองคิดว่าจะเป็นญาติของตัวเองจะจดจำ
หมายเลขประจำตัวศพ ซึ่งคุณหมอก็ติดไว้กับศพทุกครั้งที่มีการบันทึกภาพ
ทำให้ค้นหาได้ง่าย เขาจะเข้ามาหากลุ่มของพวกเราที่ประจำการอยู่ที่
คอมพิวเตอร์ซึ่งมีรูปถ่ายต้นฉบับขนาดใหญ่ขนาดความยาวไม่ต่ำกว่า 2,048
พิกเซล ทำให้สามารถมองเห็นรายละเอียดของรอยสัก แหวน นาฬิกา หรือ
ร่องรอยต่างๆ บนตัวศพได้เร็ว บ่อยครั้งที่ร่องรอยเหล่านี้จะช่วยให้ญาติๆ พบ
ศพได้เร็ว หรือบางครั้งก็อาจทำให้มั่นใจมากขึ้น ข้อมูลเสริมที่จะช่วยให้ญาติๆ
มั่นใจมากขึ้นหรือในทางตรงกันข้ามสามารถตัดศพที่ไม่ใช่ญาติของตัวเองออกไป
ได้คือข้อมูลชั้นสูงที่คุณหมอบันทึกอยู่ในไฟล์ MS Excel ซึ่งจะให้รายละเอียด
มากกว่า อาทิ เป็นชาย-หญิง คนไทย-หรือต่างชาติ ส่วนสูง สีผม เป็นต้น

มองผ่านๆ ดูเหมือนระบบงานจะเดินไปได้ด้วยดี เราพบว่ามีญาติๆ
จำนวนไม่น้อยพบศพที่ต้องการ งานหนักขั้นตอนต่อไปที่อยู่นอกเหนือความ
สามารถของพวกเรา คือส่งต่อญาติเหล่านั้นให้กับเจ้าหน้าที่ด้านนิติเวช
รักษาศพ การได้ดูศพตรงๆ อาจช่วยให้ญาติมีความมั่นใจมากขึ้น ตลอดจน
การสอบสวนโดยเจ้าหน้าที่ตำรวจ และการตรวจสอบรหัส DNA ก็จะเป็นขั้น
ตอนสุดท้ายที่ทำให้มั่นใจได้ว่าศพที่จ่ายออกไปถูกจับคู่ให้เข้ากับญาติอย่างถูกต้อง

การช่วยเหลือให้ศพเหล่านั้นได้เดินทางกลับไปสู่สถานที่ที่เขาควรจะ
ไปนับเป็นภารกิจหลักที่อยู่ในจิตใจของอาสาสมัครตัวเล็ก ๆ อย่างพวกเรา ...
แต่อย่าลืมนะครับ ภารกิจนี้ทำให้เราต้องนั่งดูรูปศพนับพัน ๆ ศพ วันละหลาย ๆ
รอบ ๆ ละหลาย ๆ รูป ...

ละลานตาไม่ใช่น้อย

เรื่องน่ารักที่เกิดขึ้นในระหว่างกำลังพยายามจัดระบบงานนี้คือ “น้อง
ป้อม” นักศึกษาปริญญาโทจากพระจอมเกล้าลาดกระบังที่ไปพบกันที่นั่น
ติดต่อขอขยืมอุปกรณ์คอมพิวเตอร์จากโรงพยาบาลตะกั่วป่า และอุปกรณ์เน็ต-
เวิร์คบางตัวมาให้พวกเราใช้กัน ซึ่งก็ได้รับความช่วยเหลือจากโรงพยาบาลเป็น
อย่างดี ต้องขอขอบพระคุณในความช่วยเหลือมากๆ ครับ ... ในขณะที่บริษัท
TOT เอา ADSL modem ไปติดตั้งไว้ให้ ทำให้เราเริ่มสามารถจัดตั้งระบบ
เครือข่ายเล็กขึ้นมาได้ พร้อม ๆ กับความสามารถในการติดต่อกับอินเทอร์เน็ต
ความเร็วสูง ...

ไฉ่วมายก็อดดด

ตอนที่ 12

14 กุมภาพันธ์ 2548 เวลา 13.56 น.

เป็น ThaiDPhoto ต้องย่อรูปจนตีสี่

เย็น วันที่ 2 มกราคม 2548 เราเสร็จงานกันราวๆ หุ่มนึงได้ ... ก็เป็นเวลาอย่าค่าแล้วแหละครับ เบื้องต้นเราสอบถามเจ้าหน้าที่ตำรวจแถวนั้นว่า สามารถช่วยเหลือพวกเราในการค้างคืนเฝ้าอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ของเราที่วางกันไว้ได้หรือไม่เพราะเราต่อเน็ตเวิร์คไว้ค่อนข้างเป็นเรื่องเป็นราว เจ้าหน้าที่ให้คำตอบแบบง่ายๆ ว่า “ไม่ได้” นัยว่ากลัวผี ....

“กรรมจริงๆ หวะ” ฮ่าๆๆ ...

แต่เราก็โชคดีที่พี่ๆ ส่วนการปกครองของจังหวัดพังงาให้กุญแจรถตู้ที่จอดอยู่ในเขตวัดเรามา เขาอนุญาตให้เราเอาอุปกรณ์ต่างๆ ทั้งหมดของเราเก็บไว้ในรถตู้ได้ ในอีก 2 วันต่อมารถตู้คันนี้จึงกลายเป็นที่เก็บอุปกรณ์ เก็บสัมภาระของพวกเรา (ตลอดจนเป็นรถที่ใช้รับส่งพวกเราในทริปที่ 2 ที่เราลงไปที่พังงาอีกครั้งในวันที่ 11-17 มกราคม) ก็เลยเป็นอันว่าทุกเช้าเรามีหน้าที่ขนคอมพิวเตอร์ออกมาจากรถตู้ นำมาประกอบชิ้นส่วนและเชื่อมต่อระบบเน็ตเวิร์คตอนเย็นก็ถอดออกเป็นชิ้นๆ แล้วนำไปเก็บในรถ ...

สนุกจริงๆ เลย

เย็นวันนั้นเรากลับไปยังที่พักของเราที่เขาลัก วันนี้โชคดีครับมีน้ำอาบเป็นเรื่องเป็นราว แต่ก็เกิดจากผมต้องออกไปหาบ้านพักว่างๆ ที่อยู่สูงขึ้น

ไปบนเนินเขาอาบน้ำนะครับ ที่ห้องพักของผมน้ำมันไม่ไหลแะะ ตลกมาก ... ห้องพักด้านบนที่ผมเลือกขึ้นไปอาบน้ำ ห้องน้ำสะอาดมากครับ อาบได้อย่างสบายอารมณ์แต่ห้องสุขาสุดยอดจะโศโครก!!! เปิดฝาชักโครกขึ้นมาแล้วแทบจะวิ่งหนี ...

ผมอาบน้ำสบายอารมณ์กลับลงมาที่ล๊อบบี้ด้านล่างก็เป็นเวลาราว ๆ 2-3 หุ่่มได้ .... แล้วเมื่อเย็นวันนี้ก็เป็นตลกซ้ำวกล่องแก๊กที่สอง ที่ไอ้ห้องบอมบี้และตะวันเอามาแก้ผมจนถึงทุกวันนี้ ....

ช่วยยยย!!!

ผมเดินลงมาที่ล๊อบบี้ด้วยความหิว พบกับลุงข้าววกล่องวางอยู่เต็มเคาน์เตอร์จึงคว้าออกมาหนึ่งกล่อง เปิดออกมาดูก็พบว่าเป็นผัดถั่วฝักยาว ลองชิมดูหนึ่งคำ ก็เอ๊ะ! ประทิดนี่หว่า ผมจึงเอาไปนั่งกินอยู่จนหมดกล่องระหว่างนั้นไอ้ห้องบอมบี้เดินมาโวยวายว่าข้าววกล่องบูด ๆ และที่เป็นตัวยืนยันว่ามันบูดอีกชั้นหนึ่งคือแม่บ้านเดินมาหยิบเอาถุงข้าววกล่องนั้นทิ้งลงไปโยนทิ้ง!!!

กรรม! ...

“แล้วที่ถูกกินลงไปนั้นหะ อะไรวะ???” ...

และนั่นก็เป็นที่มาของมุข Ph.D. สามารถกินข้าวบูดได้ของไอ้ห้องบอมบี้มัน ... เห็นมันบอกว่าจะแะผมเรื่องนี้ไปจนกว่าจะถึงงานบวชลูกชายของผมเลย เฮ้ออออ

หลังอาหารเย็นพวกเรานั่งเล่น นั่งดูโทรทัศน์อยู่ตรงนั้นไปจนได้เวลาประชุมสรุปงานประจำวันทีประมาณ 4 หุ่่ม มีพีเพินูหริ่งเป็นประธานที่ประชุมตามเดิมโดยมีคุณหมอบัญชาคอยเสริมความคิดเห็น

บรรยากาศวันนี้เริ่มทำให้ผมรู้สึกไม่ค่อยชอบใจวิธีการบริหารจัดการปัญหาสึนามิที่พนักงาน “มิใช่เพราะความเป็นกลุ่มกระเจกเงา” ที่ผมไม่ได้รู้จักที่มาที่ไปดีนัก แต่เนื่องเพราะงานที่สำคัญ ๆ หลายอย่างถูกริเริ่มโดยกลุ่มอาสาสมัครที่ลั้วฉวนมีข้อจำกัดเรื่องเวลาการทำงาน หลาย ๆ คนอยู่กันได้ 2-3 วันก็ต้องอำลากลับภูมิลำเนาของตนไป การส่งมอบงานเป็นเรื่องสำคัญมาก ๆ รวม

ทั้งอาสาสมัครหลาย ๆ คนไม่ได้มีความเข้าใจหรือศักยภาพทางเทคนิคที่มากพอในการดูแลงานที่ได้รับมอบหมาย

ที่ประชุมพยายามมอบหมายงานเกี่ยวกับ Web Database ให้กับน้องอาสาสมัครในทีมกระจงเงาไปรับผิดชอบ ในขณะที่กลุ่มของเราที่มีบรรดาตากล้องที่มีความชำนาญเกี่ยวกับรูปถ่ายดิจิทัลทั้งหลายแหล่รวมทั้งผมที่ถนัดเรื่อง Web Programming ที่เล่นกับฐานข้อมูลบนอินเทอร์เน็ตมามากพอสมควรก็พยายามที่จะเสนอตัวจัดการกับระบบงานดังกล่าวแทนเนื่องเพราะเชื่อมั่นว่ามีศักยภาพที่เหนือกว่า แต่พี่น้องหญิงจะไม่ได้ใส่ใจกับความคิดเห็นของเรามากนัก คงมอบหมายให้พวกเราช่วยจัดการเรื่องไฟล์รูปภาพแทน โดยต้องการให้เราช่วยย่อภาพที่มีขนาดใหญ่ให้เป็นขนาดเล็กขนาดความยาว 640 พิกเซล และเปลี่ยนชื่อไฟล์ให้ตรงกับรหัสของศพ ทุก ๆ ไฟล์ ...

ซึ่งว่ากันตามจริงเราก็ไม่ค่อยจะเห็นด้วยกับการทำเช่นนั้นเพราะไม่ได้ช่วยให้ชาวบ้านดูรูปได้ง่ายขึ้นหรือเห็นรายละเอียดได้มากขึ้น พวกเราอยู่กับชาวบ้าน อยู่กับการค้นหาข้อมูลมาทั้งวัน เราเข้าใจปัญหาที่เกิดขึ้นดี

การเลือกย่อขนาดของรูปลงเช่นนั้น ยกเว้นว่าทำไปเพื่อเผยแพร่ผ่านระบบอินเทอร์เน็ตที่ต้องการความเร็วในการส่งข้อมูลมาก ๆ รูปที่ว่าคงไม่สามารถช่วยตอบคำถามอะไรให้กับญาติ ๆ ของศพได้มากมายนัก .... อย่างไรก็ตามก็ดีด้วยเหตุที่เรายังไม่ค่อยเข้าใจกับรูปแบบการจัดองค์กร และวิธีปฏิบัติของหน่วยงานที่ลงมาช่วยกันแก้ไขปัญหาก็พึ่งงานัก เราจึงไม่มีปากมีเสียงอะไรและยอมรับงานย่อรูปโดยคุณจี

ห้าทุ่ม เป็นเวลาเริ่มต้นงานของเรา ...

ทีมช่างภาพอาสาทั้งหมดไปรวมกันที่ม้าหินกลม บริเวณลานข้าง ๆ ลีอบปี่ ... “พี่น้อง” ตากล้องจาก Nikonian ผู้มีทักษะการเขียนมาใครให้กับ MS Excel เป็นพิเศษอาสาเขียนสคริปต์สำหรับการ rename ไฟล์ภาพในทุก ๆ ไฟล์เตอร์ซึ่งมีกันอยู่หลายพันรายการอยู่เหมือนกัน การจะให้มานั่ง rename ทีละไฟล์ทีละแฟ้มคงไม่ใช่เรื่องสนุกนัก

พื้นที่จึงมีความสุขอยู่แต่เพียงลำพังในการเขียนสคริปต์ดังกล่าว ในขณะที่คนอื่น ๆ นั่งเป็นกำลังใจให้อยู่ข้างๆ

ระหว่างนั้น “ตะวัน” ก็เริ่มต้นการเขียน action ในโปรแกรม Photoshop เพื่อทำการย่อรูปลงมาเหลือที่ขนาดความกว้าง 640 พิกเซลโดยมีตากล้องอีกนับสิบคน นั่งเฝ้าที่นั่งฮาสร้างบรรยากาศกันอยู่ข้างๆ ... นับเป็นความเฮฮาที่คนไม่เข้าใจอาจสงสัยได้ว่า ‘ไอ้กลุ่มเวรนี้มันนั่งทำงานกันอยู่จริง ๆ หละหรือ พรุ่งนี้เช้าจะได้ผลงานจากพวกมันมัยนี่ ...

หลัง action ของตะวันเสร็จลง เมื่อเราสั่งให้คอมพิวเตอร์ทำการย่อรูปทั้งหมดอย่างอัตโนมัติ ภาระอื่น ๆ ก็ไม่มีให้ทำอีกต่อไปนอกจากการรอดคอย ... ซึ่งจะช้าจะเร็วก็แล้วแต่ความเร็วของโน้ตบุ๊กที่นำมาใช้แล้วหละครับ ... กลุ่มของพวกเราจึงเปลี่ยนมานั่งพูดคุย ต้มมามา ซดกาแฟ แหย่หมา แซวชะนี ฯลฯ ไปเรื่อยเปื่อย จนทำเอาใครหลาย ๆ คนเริ่มจะสงสัยว่า

“ไอ้พวกนี้มันทำงานกันแน่หละหรือ ???”

ฮ่า ๆ ๆ

พื้นที่เขียนโปรแกรมของแกไปช้า ๆ ในขณะที่โน้ตบุ๊กของตะวันก็ย่อรูปไปช้า ๆ พอกัน ... งานทั้งหมดเสร็จเอาเมื่อเกือบรุ่งสาง ประมาณตีสี่ คณะผู้ให้กำลังใจนับสิบคนและคอมพิวเตอร์ที่ทำงานแทนมนุษย์ 2 ตัว ก็สลายตัว แยกย้ายกันกลับไปนอน .... ✍

ตอนที่ 13

14 กุมภาพันธ์ 2548 เวลา 15.25 น.

หาคพบพบกับน้ำตา

เช้าวันต่อมา “น้องสิงห์” ซึ่งนอนพักอยู่ห้องเดียวกันกับผมเอารถกระบะเก่า ๆ สภาพไร้ดอกยางของเขาพาพวกเราเดินทางตรงไปยังวัดบางม่วง ตั้งแต่ราว ๆ 8 นาฬิกา รถวิ่งไปอย่างนำหวาดเสียว สิงห์บอกว่าปรกติรถคันนี้เอาไว้ใช้ขนปาล์มน้ำมันที่บ้านเขาอาศัยทำมาหากินอยู่ แต่ช่วงนี้ที่บ้านไม่ได้ใช้ เขาจึงตบรถเอามาใช้กับงานอาสาสมัคร สิ่งเดียวที่รถคันนี้ยังไม่ได้ทำคงเป็นการขนส่งพระมัง

เราไปถึงวัดที่เวลาประมาณเกือบ 9 นาฬิกา ดูเหมือนต่างคนต่างจะรู้หน้าที่ของตัวเองแล้วกระมังครับ ทุกคนช่วยกันไปขนย้ายอุปกรณ์คอมพิวเตอร์จากรถตู้มาช่วยกันประกอบ ... และด้วยเหตุที่เหมือนกับระบบจะถูกวางกันใหม่ทำให้ “ตะวัน” เริ่มบัญชาการกำหนดจุดและลักษณะการวางสายไฟ สายเน็ตเวิร์ค ตลอดจนการเอาเทปกาวยไปยึดตำแหน่งไม่ให้เคลื่อนที่ดูจากการพันสายไฟ การใช้สายรัดพลาสติกยึดสายไฟต่างๆ ไม่ให้ยุ่งเหยิง การจัดวางตำแหน่งต่างๆ มันดูโพรฯ เสียจนคนที่ผ่านไปผ่านมาคงไม่เชื่อว่าจะไ้กลุ่มมนุษย์พวกนี้มันแค่คิดจะมาถ่ายรูป ...

ก็เห็น ๆ อยู่ว่าเป็นตากล้อง เป็นมือสมัครเล่น เป็นเจ้าของร้านถ่ายรูป ฯลฯ แต่ไหนذنชนมาทั้งโน้ตบุ๊ก พรีนเตอร์ PC สายไฟ ฯลฯ ไล่ไปจนลากสายสัญญาณไปต่อกะจานดาวเทียม ...

ดูเหมือนตั้งใจมาวางระบบเน็ตเวิร์คจะทำฐานข้อมูลมากกว่ามาทำอย่างอื่นหละมั้งเนี่ย!!! มันดูมีความเหลื่อมล้ำของอะไรบางอย่างอยู่กลางๆ ... ไม่รู้สิครับ

ในขณะที่กิจกรรมช่วยชาวบ้านค้นหาศพจากฐานข้อมูลและรูปถ่ายของพวกเขา กำลังเริ่มต้นขึ้นในวันนี้ ... ประมาณ 10 นาฬิกา คุณหญิงหอมพรทิพย์ โรจนสุนันท์ ปรากฏตัวขึ้นที่หน้าโต๊ะคอมพิวเตอร์ของเรา ผมเงยหน้าขึ้นมาจากการค้นหาอะไรบางอย่างในอินเทอร์เน็ตพร้อมๆ กับได้ยินเสียงคุณหอมฯ บอกว่า “ไม่ต้องห่วงค่ะ ... หมอมาแล้ว ... หมอไม่ทิ้งพวกเราค่ะ”

สิ่งที่หมอบอกพวกเราในเช้าวันนั้นคือ ที่วัดย่านยาวมีทีมพัฒนาซอฟต์แวร์จาก ปตท. และ ทศท. มาช่วยกันทำ “โปรแกรมพิเศษ” สามารถใช้สืบค้นข้อมูลศพ ได้ดี มีการเชื่อมต่อกันระหว่างภาพถ่ายและฐานข้อมูล อยากให้กลุ่มของพวกเราถ่ายโอนข้อมูลที่เราทำกันไว้ในช่วง 2-3 วันที่ผ่านมาไปยังทีมงานที่วัดย่านยาวเพื่อให้ข้อมูลเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน

ด้วยความเคารพ ... ผมฟังคุณหมอบอกอย่างนั้น ณ วินาทีนั้น มิได้คิดอะไรเลยครับ นอกจากรู้สึกวกก็คงจะดี เพราะผมเองก็รู้สึกว่าถ้า extreme มีอยู่ 2 ข้าง ด้านหนึ่งคืองานทั้งหมดจัดการโดยอาสาสมัครที่มา ๆ ไป ๆ กันช่วงสั้น ๆ กับอีก extreme ด้านหนึ่งคืองานทั้งหมดจัดการโดยหน่วยงานราชการที่สามารถดูแลรักษาข้อมูลและระบบงานในระยะยาวได้ ... อาสาสมัครคงมีข้อดีที่เคลื่อนไหวได้เร็ว ไม่ติดกับระบบงานใด ๆ ทำอะไรได้คล่องตัวทันกับการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์แต่มีข้อเสียคือจะหาอาสาสมัครที่ดูแลงานนาน ๆ เป็นเดือน ๆ คงยากลำบาก การตะแมือส่งมอบงานกันหากไม่ได้รับการวางแผนให้ดี ในระยะเวลาไม่นานความยุ่งเหยิงจะเกิดขึ้นอย่างแน่นอน ในทางกลับกันหน่วยงานราชการมักติดอยู่กับระบบระเบียบมากมายทำอะไร ๆ มักไม่ทันเวลา ... การจัดการกับภาวะฉุกเฉินอย่างสันามิจึงอาจนับเป็นเรื่องดีที่ระบบงานเริ่มต้นไว้โดยอาสาสมัครและค่อย ๆ ถูกส่งถ่ายไปยังหน่วยงานของรัฐ ...

วินาทีนั้นผมรู้สึกว่าการส่งถ่ายงานไปยังกลุ่มคุณหญิงหมอมฯ ที่วัดย่านยาวก็น่าจะเป็นเรื่องดีมากกว่าเรื่องร้าย (ซึ่งในเวลาต่อมา ผมพบว่า “ผมคิดผิดถนัด”) การเตรียมการส่งต่อข้อมูลจึงถูกกำหนดขึ้น

หลังคุณหญิงหมอมฯ กลับไป มีข่าวลือหนาหูว่า ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี พ.ต.ท.ดร.ทักษิณ ชินวัตร จะเดินทางมาตรวจงานที่วัดบางม่วงในช่วงบ่ายวันนั้น ... บรรรยากาศที่วัดบางม่วงเริ่มคึกคัก ช่วงเช้าคุณหมอมฯ มาช่วงบ่ายนายภคฯ จะมาอีกคนหนึ่ง ...

ไอ้วรว

เพียงชั่วเวลาผ่านไปไม่กี่นาทีหลังข่าวลือล่องลอยเข้ามา มีจันดาวเทียมสำหรับให้บริการโทรศัพท์ทางไกลทั้งภายในและระหว่างประเทศไหลเข้ามาอีก 3 สาย พร้อม ๆ กับจันดาวเทียม IP Star อีก 2 อัน ...

กรี๊ดดดดดดมาก ...

ผมไม่รู้ว่าเป็นแผนการณ์ที่เตรียมไว้แล้วล่วงหน้า หรือเป็นเพราะข่าวลือ ถ้าเกิดขึ้นเพราะความตั้งใจให้บริการก็คงเป็นสิ่งที่น่าชื่นชม หากเกิดเพราะข่าวลือหละก้อ ....

เฮ้อออออ

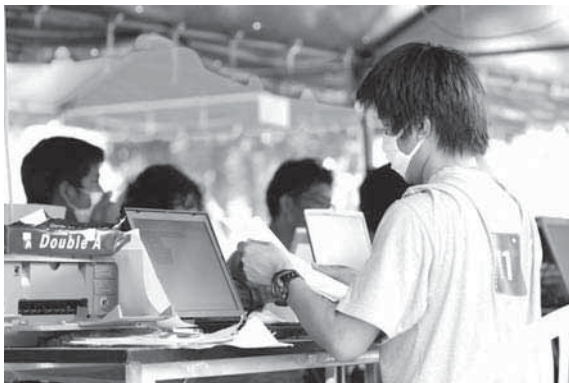
กิจกรรมการช่วยเหลือชาวบ้านค้นหาศพเกิดขึ้นอย่างคึกคักตลอดวันที่ 3 นี้ ตั้งแต่เช้า มีญาติ ๆ ของบรรดาศพผู้เสียชีวิตเข้ามาช่วยกันดูบอร์ด และให้อาสาสมัครอย่างพวกเราช่วยเหลืออย่างไม่ขาดสาย พวกเราทุกคนทำงานเต็มที่ ใครเหนื่อยก็พัก ที่ยังไม่เหนื่อยก็มีอะไร ๆ ให้ทำอย่างต่อเนื่อง

ผมพบว่าความสามารถพิเศษที่น่าทึ่งอย่างหนึ่งของ “อาจารย์บอล” ซึ่งจบการศึกษาด้าน Computer Science มาจากมอสโคว ประเทศรัสเซีย และมาช่วยเป็นอาสาสมัครพัฒนาโปรแกรมค้นหาศพร่วมกับกลุ่มของพวกเราคือ แก่สามารถพูดภาษาต่างประเทศได้ถึง 5 ภาษา!!! ฝรั่งเศสดีแปลก ๆ แถบยุโรป หากเผลอมาที่เด็นท์แดงของเราเป็นอันว่าสามารถให้อาจารย์บอลไปช่วยประสานงานช่วยเหลือให้ได้เต็มที่ ในขณะที่ผมเองก็มีโอกาสใช้ภาษาญี่ปุ่นแบบงู ๆ ปลา ๆ ของผมสื่อสารกับชาวญี่ปุ่นที่เข้ามาค้นหาศพไป 2 ราย ... ยังไม่นับญาติผู้เสียชีวิตต่างประเทศที่ใช้ภาษาอังกฤษซึ่งกลุ่มของเราสื่อสารกันได้ทุกคน โดยเฉพาะ “พีอาร์ม” ผมเห็นแก Speak English กับฝรั่งได้อย่างน่าทึ่ง ... ใครบางคนบอกผมว่าพีอาร์มเคยไปอยู่อเมริกาอยู่หลายปี ... ผมเคยสอบถามแล้วแกไม่ยกเล่าให้ฟังแฮะ .... สงสัยจะมีความหลัง

เรื่องน่าคิดอีกอย่างหนึ่งซึ่งผมไม่รู้ว่าจะไรน่าจะเป็นสิ่งที่ดีที่สุด...มองโลกสองด้านนะครับด้านหนึ่งในฐานะที่เป็นอาสาสมัครช่วยพัฒนาวิธีการค้นหา

ศพ พวกเราอยากทำโปรแกรมและวิธีปฏิบัติงานที่ดีที่สุดที่จะช่วยให้การค้นหาจับคู่ (mapping) ตัวศพกับญาติได้อย่างรวดเร็ว การค้นหาศพเจอได้เร็วและถูกต้องจะเป็นเหมือนรางวัลสำหรับความทุ่มเทที่ช่วยให้เราหายเหนื่อยและมีกำลังใจทำงานแต่ในอีกด้านหนึ่งญาติๆของศพเหล่านั้นหากไม่เจอศพที่ต้องการหรือพบว่าศพที่ขอรูรายละเอียดยังไม่ใช่ญาติของตน เขาเหล่านั้นอาจมีสีหน้าเสียเล็กน้อยและย้อนกลับไปดูภาพถ่ายบนบอร์ดข้างๆ ต่อไป บางคนอาจมีรอยยิ้มที่ใบหน้าด้วยซ้ำว่าเขาอาจมีความหวังว่าญาติของตนมิได้เสียชีวิต หากแต่อาจพลัดหลงอยู่ ณ จุดใดจุดหนึ่งของจังหวัดพังงา การค้นหาศพได้เร็วแม้จะช่วยให้เขาไม่ต้องเสียเวลาอีกต่อไปแต่ก็เป็นเหมือนการใช้คมมีดเสียบเข้าสู่กลางจิตใจของพวกเขาเมื่อต้องทราบว่าคุณคนอันเป็นที่รักได้เสียชีวิตลงแล้วจริงๆ ด้วยอำนาจบัคคั้งแห่งธรรมชาติ

“น้ำตา” คือสิ่งที่พวกเราได้เห็นกันตลอด 2 วันที่นั่งอยู่ตรงนั้น ... ผมจำได้ติดตาวามีครอบครัวหนึ่งประกอบด้วยพ่อกับแม่ อายุราวๆ 50 เศษ เข้ามาค้นหาลูกชายของตัวเอง เมื่อผมช่วยให้เขาพบศพที่เชื่อว่าเป็นลูกของตนได้ถูกต้อง คุณน้าคนที่เป็นคุณแม่ถึงกับเข่าอ่อน ร้องเรียกสามีของตนเอง ... “พ่อ ... เข้าไปดูลูกที่ แม่ไม่ไหวแล้ว” ... แล้วเธอก็นั่งร้องไห้น้ำตาซึมอยู่ข้างๆ ผมตรงนั้น ....

บอกตรงๆ ครับ ... นั่นเป็นภาพที่ติดตามผมมาจนทุกวันนี้ ผมไม่สามารถตอบตัวเองได้ว่า ผมอยากให้เขา “เจอ” หรือ “ไม่เจอศพ” ที่ต้องการ

ระหว่าง “ความหวัง” กับ “น้ำตา” อย่างไหนน่ารื่นรมย์กว่ากัน ครับ ???

กรณีประหลาดวิ่งเข้ามาชนผมอย่างจังในตอนเกือบย่ำค่ำของวันนี้ พี่ๆ สสจ. (สาธารณสุขจังหวัด) ร้องเรียกให้ผมเข้าไปช่วยเหลือสื่อสารกับฝรั่งผู้ชายร่างยักษ์ (มาก ๆ) คนหนึ่ง ซึ่งมีสีหน้าเปื้อนอายโลกเสียเต็มประดา ฝรั่งบอกผมว่าเพื่อนของเขาเป็นผู้ชายได้หายตัวไปพร้อมๆ กับคลีนิกซ์แต่จากการติดตามเขาได้รับแผ่นภาพรูปถ่ายของศพที่นั่นเชื่อได้ว่าเป็นเพื่อนของเขา บนตัวศพ มีแหวนแต่งงานที่สลักชื่อของเพื่อนพร้อมๆ กับชื่อเจ้าสาว การค้นหาศพได้เจอและพิสูจน์ข้อความบนแหวนได้จะสามารถยืนยันตัวบุคคลได้ค่อนข้างแน่นอน .... ปัญหาคือแม้จะมีรูปถ่ายศพที่ระบุหมายเลขศพชัดเจน แต่เขาต้องตระเวนไปเกือบรอบจังหวัดพังงาเพื่อค้นหาว่าศพดังกล่าวถูกเก็บรักษาอยู่ที่วัดแห่งใด และจนถึงวินาทีนั้นไม่มีใครสามารถช่วยเหลือให้คำตอบเขาได้เลยว่า ศพอยู่ที่ใด !!!

ผมรับอาสาช่วยติดตาม สิ่งแรกที่ทำได้คือบอกให้ฝรั่งนั้นใจเย็นๆ ผมจะพยายามช่วยให้มากที่สุดเท่าที่กำลังจะทำได้ ช่วงจังหวะเวลานั้นศพที่เก็บรักษาอยู่ที่วัดบางม่วงเป็นศพรหัส S และ K ซึ่งตรวจชันสูตรโดยทีมแพทย์จากโรงพยาบาลศิริราช และมหาวิทยาลัยขอนแก่นตามลำดับ ปัญหาคือศพฝรั่งที่กำลังเป็นปัญหานี้เป็นศพรหัส “P” ซึ่งผมนั่งทำงานมา 2 วันยังไม่เคยเห็นข้อมูลของศพรหัส P มาก่อนเลย ได้ติดต่อสอบถามไปยังเจ้าหน้าที่รักษาศพ ได้ทราบว่ารหัสศพที่ขึ้นต้นด้วยตัว P นี้เป็นศพที่ตรวจชันสูตรโดยทีมแพทย์จากมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ซึ่งเป็นชุดอาสาสมัครที่มาทำงานก่อนหน้านี เรื่องน่าตกใจคือข้อมูลตลอดจนรายละเอียดอื่น ๆ ของศพรหัส P ไม่มีหลงเหลืออยู่ที่วัดบางม่วงเสียแล้ว!!! ผมรู้สึกประหลาดใจ แปลกใจ และหงุดหงิดกับระบบการจัดการเล็กน้อย มันช่างเป็นระบบบริหารจัดการทั้งวิธีการทำงานและการเก็บรักษาข้อมูลที่แย่เสียนี้กระไร ... แต่ก็ยอมรับสภาพได้ครับ

ภายใต้ภาวะฉุกเฉินเช่นนี้ เมื่อไม่มีใครที่สามารถเข้ามาวางระบบบริหารจัดการเป็นเรื่องเป็นราวได้ การหาทางออกให้กับปัญหาเฉพาะหน้าที่กำลังเกิดก็น่าจะเป็นสิ่งที่ควรจะเป็น เราคงไม่มีทางเลือก รวมทั้งไม่รู้ว่าจะบ่นไปหาพระแสงอะไร จริงไหมครับ

ผมให้वानให้น้องสักคนหนึ่งต่อสายโทรศัพท์ที่ไปยังวัดยานนาวา ที่ซึ่งคาดว่ามีข้อมูลเกี่ยวกับศพเก็บไว้มากที่สุด เพื่อสอบถามความเป็นไปของศพรหัส P ซึ่งในที่สุดก็ได้รับข้อสรุปว่า “มีความเป็นไปได้สูงที่ศพดังกล่าวจะยังคงถูกเก็บรักษาอยู่ที่วัดบางม่วง” ขณะนั้นเป็นเวลาเกือบ 2 ทุ่ม ... เจ้าหน้าที่ดูแลศพกลับไปเกือบหมดแล้ว สิ่งที่ทำได้ตอนนั้นจึงเพียงเจรจากับฝรั่งเจ้าของกรณีที่ยืนรอผมด้วยสีหน้าเบื่อหน่ายว่าผมได้พบแล้วว่าศพน่าจะอยู่ที่ใด แต่ต้องรบกวนให้เขากลับมาที่นี้ใหม่อีกครั้งหนึ่งในวันรุ่งขึ้น เพื่อให้เจ้าหน้าที่พาเข้าไปดูศพได้ ... ฝรั่งมีสีหน้าดีขึ้น กล่าวคำขอบคุณผมเสียมากมาย เขาบอกผมว่านี่อาจจะเป็นครั้งแรกในหลาย ๆ วันที่มีคนช่วยให้คำตอบที่เต็มไปด้วยความหวังกับเขาได้ ฟรุ้งนี้เช้าเขาจะกลับมาที่นี้อีกครั้งหนึ่ง ... เวลาประมาณ 8 โมงเช้าเป็นสิ่งที่ผมกำชับกับฝรั่ง เนื่องจากตามกำหนดเวลาแล้วกลุ่มอาสาสมัครของเราจะถอนกำลังกลับกรุงเทพฯ กันในเวลาบ่ายของวันรุ่งขึ้น ช่วงเช้าผมอาจพอมีเวลาช่วยเหลือเขาได้บ้าง ...

ฝรั่งบอกผมว่าเมื่อเกิดกรณีสึนามิ เขาตั้งใจที่จะเห็นข่าวว่ารัฐบาลไทยมีระบบจัดการที่ดี มีการใช้เทคโนโลยีต่างๆ เข้าช่วยเหลือตรวจสอบค้นหาศพไม่ว่าจะระบบค้นหาบนอินเทอร์เน็ต หรือแม้แต่การตรวจสอบรหัสพันธุกรรม DNA แต่ทว่าสิ่งที่เขาพบกับตัวเองในช่วงหลาย ๆ วันที่ผ่านมามันช่างขัดแย้งกับข่าวสารข้อมูลที่ออกไปมาก ๆ เขารู้สึกผิดหวังและท้อแท้กับการค้นหาศพ และแทบจะไม่เชื่อว่าผมจะช่วยอะไรเขาได้ เพราะเขาถูกส่งไป ๆ มา ๆ ระหว่างวัดหลายแห่ง ทุกแห่งเขาไม่ได้รับข้อมูลใดที่เป็นประโยชน์เลย ... ความหวังจากปากของผมทำให้เขาเดินทางกลับมาใหม่ในวันรุ่งขึ้นจึงอาจนับเป็นข่าวดีอย่างหนึ่งสำหรับเขาในรอบหลาย ๆ วัน

อย่างไรก็ดี ... แม้เช้าวันต่อมาผมจะได้พบกับฝรั่งนี้เป็นช่วงเวลาสั้นๆ ก่อนที่ผมจะพาเขาไปพบกับเจ้าหน้าที่เก็บรักษาศพเพื่อขอให้เขาช่วยพาฝรั่งร่างยักษ์ติดตามคันหาศพ หลังจากนั้นแล้วผมไม่ได้พบกับเขาอีกเลย ไม่ทราบว่าเขาได้พบศพที่ต้องการหรือไม่ เป็นเรื่องค้างคาใจอยู่เหมือนกันครับ ✍

ตอนที่ 14

14 กุมภาพันธ์ 2548 เวลา 21.20 น.

อาสาสมัครมืออาชีพ

เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในช่วงวันที่ 3 ยังไม่จบลงง่าย ๆ อย่างที่คุณ ๆ คิดกันนะครับ สำหรับผมแล้ว วันที่ 3 มกราคม 2548 นับเป็นวันที่เกิดเหตุขึ้นมากมายที่วัดบางม่วงซึ่งส่งผลให้ในเวลาต่อมามีอะไร ๆ สับสนวุ่นวาย ปวดเศียรเวียนเกล้าเต็มไปหมด จนผมต้องกลับมานั่งมึน ๆ งง ๆ กับสิ่งที่ได้พบเจอ

ช่วงส่าย ๆ หลังจากที่คุณหญิงหอมพรทิพย์กลับไปแล้ว แม้ระบบงานที่พวกเราได้จัดวางกันไว้ดูจะเป็นรูปเป็นร่างที่ช่วยให้ชาวบ้านสามารถพบศพที่ต้องการได้เร็ว แต่สิ่งที่รบกวนความรู้สึกของผมมาตลอดคือ การไม่ประสานงานกันระหว่างศูนย์ข้อมูลในวัดต่างๆ ที่เก็บรักษาศพไว้ และที่สำคัญคือ การไม่มีบทบาทในด้านการบริหารจัดการระบบงานทั้งหมดโดยหน่วยงานของรัฐเลย ทุกอย่างดูเหมือนจะดำเนินไปโดยกลุ่มอาสาสมัคร หากไม่มีหน่วยงานของรัฐ หน่วยใดลงมือทำอะไรที่จะช่วยให้ระบบสามารถดำรงชีพอยู่ต่อไปได้ในระยะยาว ในไม่ช้าระบบแบบนี้จะต้องถึงกาลอวสานเป็นแน่แท้ ยิ่งหากมองดูปริมาณศพที่กองสุมเรียงรายกันอยู่ในวัด ผมประเมินคร่าว ๆ ว่าเราอาจต้องอาศัยเวลากว่า 3-4 เดือนหรือมากกว่า ในการจำหน่ายศพเหล่านั้นไปสู่ที่ ๆ เขาควรจะไป ที่ร้ายไปกว่านั้นเราต้องไม่ลืมว่านอกจากปริมาณศพที่กำลังเพิ่มขึ้น นับวันศพที่เก็บรักษาอยู่จะยิ่งเน่าสลาย การจำแนกแยกแยะจะทำได้ยากขึ้น ๆ การเก็บ

รักษาชีพโดยการประยุกต์ใช้ทฤษฎีระบบพัสดุดังคลั่งตามแบบที่วิศวกรอุตสาหกรรมเรียน ๆ กันน่าจะต้องถูกจัดทำขึ้น มิเช่นนั้นแล้วสภาพศพล้นคลังคงได้เกิดขึ้นในไม่ช้าและจะเป็นสาเหตุของปัญหาอื่น ๆ ตามมาอีกมากมาย

ในสายตาวิศวกรอุตสาหกรรม (industrial engineer, IE) ผมมองเห็นปัญหาเรื่องวิธีการทำงาน (method study, work design) ที่จะต้องจัดวางลำดับขั้นตอนการทำงาน วิธีการทำงาน ตลอดจนมาตรฐานการปฏิบัติงานที่รวดเร็ว มีประสิทธิภาพ และคงไว้ซึ่งความปลอดภัยของเจ้าหน้าที่อาสาสมัครต่าง ๆ ที่ทำงานอยู่ในพื้นที่ ปัญหาการจัดวางผังการทำงาน (work layout) ก็เป็นอีกหนึ่งปัญหาสำคัญ ... ผมมองเห็นปัญหาเรื่องการจัดเก็บและขนส่งวัสดุติดเชื่อมอันได้แก่สิ่งของเครื่องใช้ เสื้อผ้า ยารักษาโรคต่าง ๆ ที่ใช้กันทั่วไปในบริเวณปฏิบัติงาน ไล่ไปจนเรื่องลอจิสติกส์ (logistics) ของการส่งกำลังบำรุงต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นอาหาร เครื่องดื่ม เสื้อผ้า ยารักษาโรค กำลังทหาร กำลังอาสาสมัคร ตลอดจนการขนย้ายศพ ฯลฯ ซึ่งต้องขนส่งกันมาหลายสิบลหลายร้อยเที่ยวจากทั่วทุกสารทิศไปสู่เขตจังหวัดที่ประสบภัย โดยเฉพาะศูนย์ชั้นสุตรศพต่าง ๆ ที่มีอยู่หลาย ๆ จุดในจังหวัดพังงา ที่สำคัญที่สุด ผมมองเห็นปัญหาระบบงานที่ขาดการบริหารจัดการและประสานงานกัน หลายหน่วยงานซึ่งแม้จะมีทีมคุณหมอชั้นสุตรศพที่มีความสามารถทางการแพทย์สูง แต่การจัดการกับการไหลของข้อมูลตลอดจนเรื่องงานทั้งหมดอาจจำเป็นต้องอาศัยวิศวกรอุตสาหกรรมเข้าไปช่วยวางระบบ จัดลำดับงาน ... แต่พระเจ้าช่วยเถิด ผมกลัวพูดว่าอาจมีเพียงวิศวกรอุตสาหกรรมเพียงหยิบมือเดียวที่ระมัดระวังความคิดเหล่านี้ และอาจมีเหลือน้อยลงไปอีกที่จะวิ่งตรงเข้าสู่ใจกลางพื้นที่ประสบภัยมาช่วยกันจัดระบบงานแก้ไขปัญหาเหล่านี้

อาจดูเหมือนโอเวอร์เกินจริงแต่ผมอยากบอกว่าหลังจากเริ่มมองเห็นภาพรวมของระบบงาน ผมจินตนาการเห็นตัวเองเหมือนกำลังยืนอยู่บนเนินเขามองดูความวุ่นวายลับสนของกองทัพน้อยใหญ่ที่อยู่ในภาวะอลหม่านกับ

ภาวะสงครามที่เกิดขึ้นอย่างตั้งตัวไม่ได้ แม่ทัพและขุนศึกฝีมือดีเท่านั้นที่จะวางแผนมาก วางทางรอดบนกระดานนี้ได้ถูกต้อง

สิ่งเหล่านี้วนเวียนอยู่ในหัวของผมตั้งแต่เมื่อคืนวานหลังจากเริ่มได้กลิ่นตุ ๆ มาจากการประชุมร่วมกับกลุ่มกระเจิงในคืนที่ผ่านมา ความรู้สึกส่วนตัวที่อยากช่วยแก้ไขปัญหาของชาติกำลังสั่งการให้ผมวางแผนกระทำการอันอะไรบางอย่างในระหว่างที่กำลังตัดกระดาษกาแปะรูปที่ตะวันพิมพ์ออกมาบนบอร์ดไม้ ...

สองมือทำงานไปในขณะที่หัวสมองกำลังโลดแล่น ...

...

...

บ่ายวันนั้น โดยไม่ปรึกษาผู้ใด ผมเดินดุ่ม ๆ ไปกลางวงพี สสจ. ที่เริ่มคุ่นหน้าคุ่นตากันดีแล้ว ถามพี่ ๆ ว่าที่ศูนย์ช่วยเหลือผู้ประสบภัยวัดบางม่วงแห่งนั้นใครคือผู้บัญชาการที่มีอำนาจสั่งการที่สุด? ได้รับคำตอบจากพี่ ๆ ว่าเขาคอนันต์คือ “ท่านปลัดจังหวัดพังงา” (นายชัยเลิศ ภิญญรัตน์โชติ) ซึ่งนั่งบัญชาการอยู่ที่เต็นท์ด้านหน้าสุด พร้อม ๆ กับชี้ให้ผมเห็นท่านด้วย ...

ผมมองตามไปก็พบว่าท่านปลัดฯ เป็นชายรูปร่างสันทนต์อยู่ในชุดเสื้อเชิ้ตสีขาว กางเกงขายาวสีดำ สวมหมวกป้องกันเชื้อคออบซิระยะ มองผ่าน ๆ หน้าตาคล้ายไปรเฟลเซอร์ของผมที่ญี่ปุ่นฉิบเป้งเลยแหละครับ

โดยไม่รีรอ ผมเดินเข้าไปหาท่านปลัดฯ อย่างรวดเร็ว ส่งนามบัตรพร้อมทั้งแนะนำตัวกับท่านอย่างเป็นทางการว่าผมเป็นอาจารย์จากภาควิชาวิศวกรรมอุตสาหการ คณะวิศวกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้ร่วมเดินทางมากับคณะอาสาสมัครช่างภาพที่ตั้งใจจะลงมาช่วยถ่ายทำภาพศพแต่สถานการณ์บีบบังคับให้คณะของเราต้องเปลี่ยนแปลงลงมาช่วยทำระบบฐานข้อมูล และการค้นหาศพอย่างไม่ตั้งใจ **ภายหลังจากทำงานไปได้ 2 วัน เราพบว่าแม้ผลการทำงานจะอยู่ในระดับดี แต่หากทางจังหวัดไม่เคลียร์ให้**

เตรียมบุคลากรในท้องถิ่นลงมารับการถ่ายทอดงานต่อไป อีกไม่กี่วันข้างหน้า ระบบจะต้องล่มอย่างแน่นอน ... ฯลฯ

ดูเหมือนท่านปลัดฯ เข้าใจความคิดของผมโดยจับปล้น ท่านถามความเห็นของผมว่าควรดำเนินการอย่างไร ผมจึงเสนอท่านว่ากลุ่มช่างภาพของเรามีกำหนดการจะเดินทางกลับในวันรุ่งขึ้นช่วงบ่ายๆ เย็นๆ หากท่านสามารถประสานงานหาอาสาสมัครนักศึกษา หรืออาจารย์จากวิทยาลัย หรือหน่วยงานของรัฐอื่นๆ ที่ไม่ใช่อาสาสมัครไร้สังกัด ที่สำคัญต้องเป็นคนในพื้นที่ และต้องมีความเข้าใจในเรื่องระบบฐานข้อมูล ตลอดจนการค้นหาข้อมูล มารับงานต่อจากพวกเราได้ เราก็ยินดีอย่างยิ่งที่จะถ่ายทอดส่งมอบงานให้ ซึ่งเชื่อว่าในเวลาต่อมากจะเป็นผลงานที่โดดเด่นของจังหวัดพังงาอันจะเป็นประโยชน์อันดีต่อสายตาชาวโลกอย่างแน่นอน ...

ท่านปลัดจังหวัดเห็นด้วยกับความคิดเห็นของผม ท่านสั่งให้ท่านปลัดอำเภอตะกั่วป่า (พี่ปลัดสมบัติ) ซึ่งปฏิบัติหน้าที่เป็นเลขานุการให้กับท่าน ยกหูโทรศัพท์ต่อไปยังอาจารย์สอนคอมพิวเตอร์ของโรงเรียนเทคนิคแห่งหนึ่งในจังหวัดพังงา การเจรจาเกิดขึ้นสั้นๆ ก่อนที่จะวางหูโทรศัพท์หายไป และเป็นเหตุให้ท่านปลัดบ่นพึมพำว่า คนพวกนี้พอได้ยินว่าจะสั่งให้มาทำงานก็ปิดโทรศัพท์ทันทีกันไปหมด พร้อมกับแค้นหัวเราะหึหืออยู่ในลำคอ

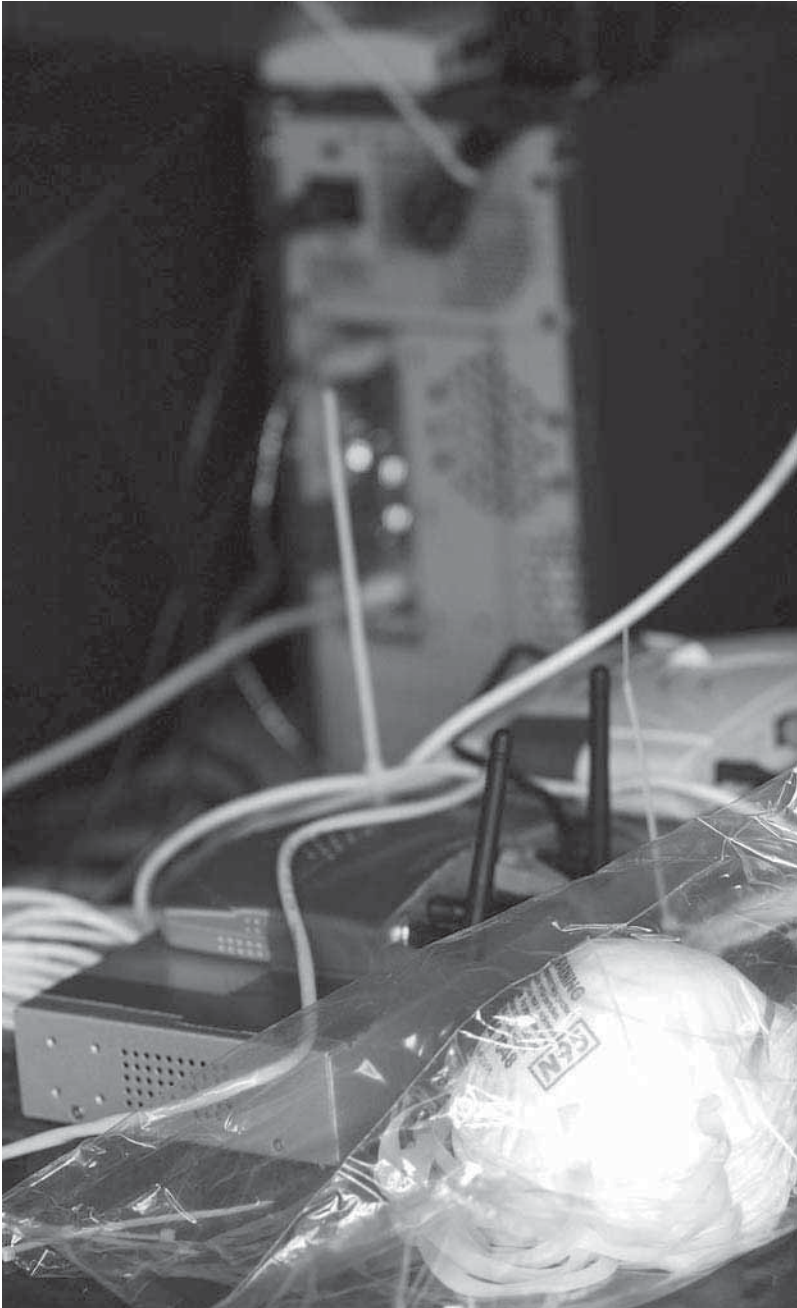
ระหว่างที่กำลังต่อสายไปยังอาจารย์ท่านอื่น ๆ ท่านปลัดฯ ก็ถามผมว่า “พวกน้องๆ เดินทางกันมาอย่างไร กลับพรุ่งนี้จะเดินทางกลับกันได้อย่างไร?” ผมก็เรียนให้ท่านฟังว่าเราเดินทางมากับเครื่องบินของกองทัพอากาศ การเดินทางกลับกรุงเทพฯ ในพรุ่งนี้เรายังไม่มีแผนการชัดเจนนัก อาจขออาศัยเครื่องบินของกองทัพอากาศกลับไปอีก ซึ่งก็ยังไม่รู้ว่าจะมีเที่ยวบินให้กับพวกเราหรือไม่ อย่างไร ... ท่านปลัดฯ จึงบอกให้พวกเราไปรวบรวมรายชื่อของทีมช่างภาพที่เดินทางมาพร้อมกันและสั่งการให้กับพี่ปลัดสมบัติเตรียมเอกสารส่งตัวพวกเราทั้งหมดให้กับสายการบินไทย เพื่อขอโดยสารเครื่องบินกลับกรุงเทพฯ นั่นจึงนับเป็นความเมตตาทั้งจากท่านปลัดและสายการบินไทยที่มีต่อพวกเราครับ

ต้องขอกราบงาม ๆ มา ณ ที่นี้อีกครั้งครับ

เป็นอันว่าในตอนบ่ายของวันที่ 3 มกราคม นั้นผมก็ได้เสนอแนวทางปฏิบัติเบื้องต้นเพื่อแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าในด้านการส่งมอบงานระบบฐานข้อมูลและวิธีปฏิบัติงานจับคู่ศัพทกับข้อมูลการชันสูตรที่ได้จากคณะแพทยศาสตร์ต่าง ๆ ให้กับท่านปลัด ซึ่งท่านก็รับปากว่าจะประสานงานหาคนมารับช่วงงานต่อไปในวันรุ่งขึ้นให้ได้ จังหวะนั้นผมตามตัวตะวันตกให้เข้ามาแนะนำตัวกับท่านปลัดจังหวัดด้วย เนื่องจากการเดินทางมาครั้งนี้ต้องยอมรับครับว่า “ตะวันตกเป็นหัวหน้าทีมของเรา”

ด้วยมุมมองอย่างนี้ ในระหว่างที่คน ๆ หนึ่งกำลังทำหน้าที่เจรจาประสานงานกับทางจังหวัดในฐานะที่เป็นหน่วยงานของรัฐที่ดูแลพื้นที่ประสบภัยโดยตรง ในขณะที่อีกด้านหนึ่งมีทีมงานอาสาสมัครที่ประกอบไปด้วยวิศวกร นักคอมพิวเตอร์ นักวางระบบ ฯลฯ ที่เจรจากับชาวต่างชาติได้หลาย ๆ ภาษา กำลังตั้งหน้าตั้งตาทำงานทำหน้าที่ของตนอย่างขะมักเขม้น ไม่เห็นแก่เหน็ดเหนื่อย ...

กลุ่มของคนเหล่านี้ จะไม่เรียกว่าอาสาสมัครมีอาชีพได้อย่างไรครับ ? .... :) ✍

ตอนที่ 15

16 กุมภาพันธ์ 2548 เวลา 01.27 น.

เรื่องน่าสะอิดสะเอียนยิ่งกว่าศพ

ใน ความยุ่งเหยิงของผู้คนที่วัดบางม่วง และในความสับสนของระบบการทำงานของภาครัฐที่อาจกำลังอยู่ในระหว่างตั้งตัวไม่ติดกับปัญหาภัยธรรมชาติที่ไม่รู้ที่ร้อยก็พันปีจะเกิดขึ้นสักครั้งหนึ่ง ผมพบว่าในขณะที่คนดี ๆ ที่อาสาลงไปช่วยงานที่ศูนย์ช่วยเหลือผู้ประสบภัยที่พังงามีอยู่มากมาย นับจำนวนไม่ถ้วนทั่ว คนเลว ๆ ที่อาศัยจังหวะ อาศัยช่องว่างของระบบที่ยังไม่ถูกเติมเต็มลงไปกอบโกยหาประโยชน์ให้กับตัวเองและพวกพ้องก็มีอยู่มากมาย ไม่น้อย เป็นเรื่องน่าสะอิดสะเอียนที่ก่อความรำคาญให้กับกลุ่มของเราเป็นระยะ ๆ แม้จะไม่สามารถบั่นทอนความตั้งใจอันแน่วแน่ของเราไปได้ รวมทั้งไม่ใช่เรื่องสลักสำคัญที่ควรจดจำ แต่ผมก็คิดว่าควรสะพรั่งพื้นที่ในตอนท้ายมหากาพย์ 4 วันของผม (เหตุเกิดแค่ 4 วันแต่เขียนมาจะสองเดือนแล้ว ยังไม่ยอมจบ จะไม่ให้เรียกมหากาพย์หรือครับ) เล่าเรื่องทุเรศ ๆ เหล่านี้ไว้เป็นอนุสรณ์บ้าง

ความทุเรศของมนุษย์บางกลุ่มที่วัดบางม่วงมีหลายระดับ ระดับพื้นฐานที่สุดที่หากพิจารณาที่มูลค่าเชิงเศรษฐกิจที่ไม่ได้สูงมากมายนักก็สามารถจัดอันดับให้อยู่ชั้นปลายแถวคือพวกตบทรัพย์จากศพ กลุ่มคนเหล่านี้แฝงตัวอยู่กับเจ้าหน้าที่ค้นหาศพ เมื่อพบศพก็ฉกฉวยทรัพย์สินของศพติดตัวไป ผมไม่

เข้าใจว่าคนเหล่านี้ทำใจของตัวเองได้อย่างไร ทำไมเขาไม่รู้สิกรู้สว่าอาการไมย
 ทรัพย์สินของศพนอกจากจะเป็นมิจฉาซีพอย่างหนึ่งแล้ว ยังเป็นการทำร้าย
 ศพทางอ้อมอีกด้วย ประสบการณ์จัดทำระบบค้นหาศพที่วัดบางม่วงให้ข้อคิด
 ผมติดสมองน้อยๆ กลับมาอย่างหนึ่งว่า หากคุณเป็นคนดี ไม่นิยมรอยสักบน
 เรือร่นำ และไม่นิยมการพกพาเครื่องประดับใด ๆ เมื่อคุณประสบเหตุร้าย
 โอกาสที่ญาติจะจำแนกตัวตนของคุณจากซากศพได้แทบจะเป็นศูนย์ !!! นอก
 เหนือไปจากการตรวจพิสูจน์รหัสพันธุกรรม (DNA) แล้ว รอยสัก อาภรณ์
 และเครื่องประดับต่าง ๆ อาจเป็นเพียงสิ่งของนอกกายที่สามารถบ่งชี้ความ
 เป็นตัวคุณให้กับญาติ ๆ ได้ หากสูญหายตกหล่นไป นั้นย่อมหมายถึงการปิด
 กั้นโอกาสอันน้อยนิดที่จะได้รับการส่งตัวกลับบ้านให้รับหรือฝังไป ผมถือว่า
 มิจฉาซีพที่ขโมยทรัพย์สินบนตัวศพนอกจากผิดกฎหมายแล้วเขายังได้ก่อกรรม
 ที่จะเป็นบาปเวรติดตัวพวกเขาข้ามภพข้ามชาติไปด้วย เป็นเหมือนการพราก
 ลูกพรากเมียพรากญาติพี่น้องออกจากกัน บาปนี้ใหญ่หลวงนัก

เรื่องทุเรศในระดับต่อมา คือการมั่วเนิมสมอ้างความเป็นญาติของศพ
 กลุ่มนี้มีอย่างน้อย 2 ระดับ ระดับที่ระจอกสุดคือกลุ่มที่หวังในทรัพย์สินที่ติด
 มากับตัวศพมาขอรับศพเพื่อจะได้มีโอกาสรับทรัพย์สมบัติเหล่านั้นติดตัวไปด้วย
 ปัญหาแบบนี้เป็นที่มาของการระแวงระวังภัยที่คุณหมอและเจ้าหน้าที่ตำรวจ
 ไม่อยากให้อาสาสมัครของเราเปิดเผยรูปพรรณสัณฐานของข้าวของ
 เครื่องประดับที่ติดมากับตัวศพ แม้ว่าด้านหนึ่งสิ่งเหล่านี้จะช่วยให้อาญาติที่ถูก
 ต้องสามารถจดจำศพได้ง่ายขึ้น แต่ในอีกด้านหนึ่งมันก็เป็นดาบสองคม เครื่อง
 ประดับสิ่งของมีค่าเหล่านี้เป็นเครื่องยั่วกิเลสให้จิ้งจอกสังคัมแสดงสันดานอัน
 ต่ำช้าของตนออกมา แยะจริง ๆ ในระดับที่สูงและซับซ้อนขึ้นไปอีกสักนิด
 แม้ว่าศพบางศพจะไม่ได้มีเครื่องประดับใด ๆ ติดตัวอยู่ มิจฉาซีพพวกนี้จะ
 พูมพายร้องไห้จะเป็นจะตายเมื่อได้พบศพที่ตนเองประสงค์ การขอรับศพออก
 ไปได้จะหมายถึงโอกาสงาม ๆ ที่อมนุษย์เหล่านี้จะนำหลักฐานเท็จไปขอรับ
 การช่วยเหลือเป็นตัวเงินจากภาครัฐ ซึ่งจ่ายให้ถึงศพละ 3-4 หมื่นบาท ร้ายไหม

หละครับ ... เจตนาดี ๆ ของรัฐกลายเป็นการเปิดโอกาสให้จิ้งจอกเหล่านี้แสวงหาประโยชน์บนคราบน้ำตาของคนญาติผู้ประสบภัย

อย่างไรก็ดีปัญหาที่ผมเล่าไว้ข้างบนได้รับการบอกเล่าจากพี่ ๆ อาสาสมัครปอดเด็กตั้งที่เป็นห่วงและตกเตือนให้พวกเราคอยสอดส่องระมัดระวังไม่ปล่อยศพออกไปง่าย ๆ แต่ให้ช่วยกันตรวจสอบให้ใกล้ชิด ... เท่าที่ทราบในรอบ 3-4 วันที่พวกเราทำงานกันอยู่ที่วัดบางม่วงเกิดเหตุผิดพลาดจากกรณีเหล่านี้ไม่น้อยมากหรือแทบไม่มีเลยครับ

ความทุเรศในระดับที่เฮเทคขึ้นมาอีกระดับ คือการช่วงชิงจรรยาบรรณข้อมูลการชันสูตร ตลอดจนภาพถ่ายของศพ !!! ะเวหเว มนุษย์พวกนี้จะจรรยาบรรณข้อมูลการชันสูตรไปเพื่อเหตุผลอันใดฤฯ ??? ลองทายกันดูหน่อยมีัยครับ ?

ถ้าทุกคนสังเกตในช่วงวิกฤติภัยคลื่นยักษ์สึนามิครั้งนี้ ธารน้ำใจต่าง ๆ ทั่วสารทิศหลังไหลจากทั่วทุกมุมโลกมุ่งหน้าตรงไปสู่ประเทศและท้องถิ่นที่ประสบชะตากรรม มีการบริจาคเงินและข้าวของเครื่องใช้ต่าง ๆ รวมมูลค่าเป็นพัน ๆ หมื่น ๆ ล้านบาท เงินบริจาคเหล่านี้ไม่เพียงมุ่งตรงไปยังครอบครัวผู้ประสบภัยเท่านั้น ส่วนหนึ่งจะมอบให้กับหน่วยงานไม่แสวงผลกำไรที่ทำหน้าที่เป็นอาสาสมัครลงไปปฏิบัติการในพื้นที่ นี่ก็เป็นอีกสาเหตุหนึ่งที่ทำให้กลุ่มก้อนของกลุ่มอาสาสมัครเฉพาะกิจหลายหมู่หลายกลุ่มตั้งตนเป็นใหญ่ขึ้น ตลอดจนจนพยายามทำทุกวิถีทางให้กลุ่มก้อนของตนได้รับการยอมรับ ได้รับการเอ่ยอ้างชื่อ ได้รับการทำข่าวประชาสัมพันธ์ และโดยเฉพาะได้รับการยอมรับจาก “คนของประชาชน” ที่มีบทบาทเด่นที่สุดในภารกิจแห่งชาติครั้งนี้ คือคุณหญิงหมอมพรทิพย์ !!! ขออภัยหากผมจำเป็นต้องกล่าวถึงอาจารย์หมอ เนื่องจากพยายามนี้คงไม่มีใครโดดเด่นเท่าท่าน

ด้วยความเคารพ ผมเชื่อว่าในยามนั้นถนนทุกสายล้วนมุ่งหน้าสู่วัดย่านยาว ที่ ๆ ซึ่งคุณหญิงหมอมฯ ทำงานชันสูตรอยู่ที่นั่น บุคคลร้อยพ่อพันแม่ไม่รู้หัวนอนปลายตีน หากมีโอกาสได้เข้าใกล้ชิด ถ่ายภาพพร้อมด้วยสัภาพหรือ

ถึงขั้นสามารถบันทึกภาพเคลื่อนไหวว่ามีกรเจรจาหรือประสานงานกับคุณหมอ (ทั้งๆ ที่อาจไม่ได้ทำอะไรมากไปกว่าการเข้าไปทักทายยินดี โดยที่คุณหญิง หมออาจจดจำไม่ได้เสียด้วยซ้ำ !) เพียงเท่านั้นบันทึกสั้นๆ ที่ไม่ได้มีเนื้อหาสาระใดๆ ก็สามารถใช้เป็นเครื่องมือแสวงประโยชน์ได้แล้วแหละครับ ผมได้ยินมากับหูตัวเองชัดสองรูนู่ว่ามีกลุ่มอาสาสมัครกลุ่มหนึ่งกล่าวกับที่ประชุมกลุ่มของตัวเองว่า “ขณะนี้กลุ่มของเราได้รับการยอมรับจากคุณหมอฟรติพย์ให้ประสานงานด้วยแล้ว” ฟังดูเหมือนไม่มีอะไร แต่นัยแอบแฝงมีเต็มเลยครับ

ที่เคยเห็นมากับตาคือเว็บไซต์ของกลุ่มอาสาสมัครบางพวก ขอย้ำว่า บางพวกนะครับ ไม่ใช่ทุกเว็บ ... เว็บไซต์ดีๆ มีอยู่มากมาย แต่เจ้าเว็บบางพวกเหล่านั้นจะแสดงตัวเป็นอาสาสมัครทำงานให้กับศูนย์ช่วยเหลือผู้ประสบภัยสึนามิในจุดต่างๆ มีการแสดงภาพถ่ายการทำงานและข้อมูลรายชื่อผู้สูญหาย และที่สำคัญบางเว็บไซต์ก็เปิดโอกาสให้ค้นหาข้อมูลภาพถ่ายศพและข้อมูลคนตายได้!!! พร้อมๆ กับการขอรับเงินบริจาคเพื่อสนับสนุนกิจกรรมการทำงานของกลุ่มอาสาสมัครดังกล่าว ... ความสะดุดตาอยู่ที่ลักษณะการรับบริจาคหาได้ระบุว่าเป็นการบริจาคเพื่อสนับสนุนภารกิจเกี่ยวกับสึนามิไม่ แต่จะระบุว่าเป็นการบริจาคให้กับกลุ่มอาสาสมัครนั้นๆ โดยไม่ระบุการนำไปใช้งาน ผมมีแต่การโอนเงินเข้าบัญชี ซึ่งแน่นอนว่าคงตรวจสอบติดตามได้ยาก .... อย่างไรก็ตามถ้าหากถามว่าข้อมูลการชันสูตรและภาพถ่ายศพที่มีการบันทึกหมายเลขประจำตัวศพที่ชัดเจนสอดคล้องตรงกันกับฐานข้อมูล (ที่น่าจะเป็นผลงานของทีมแพทย์อาสาสมัครและรัฐบาล) ที่นำไปเผยแพร่บนเว็บเถื่อนเหล่านั้นมาจากไหน ...

ก็ได้จากการจารกรรมไงครับ!!!

เชื่อว่าทุกคนคงเคยได้ยินได้เห็นข่าวบนหน้าหนังสือพิมพ์บ้างนะครับ เกี่ยวกับกรณีการขโมยข้อมูลแม่แต่คุณหญิงหมอฯ ก็ออกมาให้ข่าวเป็นระยะๆ คนเหล่านี้มันร้ายและทุเรศจริง ๆ ครับ ... ขอบอก ✕

สังเอนต์ที่วัดบางม่วง

ชีวิต ช่วงวันที่ 3 มกราคม 2548 ของผมยังมีเรื่องสนุกอีกเรื่องที่ไม่เล่าไม่ได้ครับ สายๆ ของวันนั้น “ต๊อบ” ปรากฏตัวขึ้นที่เด่นที่แดง เขาเป็นนิสิตชั้นปีที่สี่ภาควิชาวิศวกรรมอุตสาหการ จุฬาฯ ลูกศิษย์ก้นกุฎิของผมเอง เนื่องจากทำ senior project อยู่กับผมเกี่ยวกับการพัฒนาระบบเสมือนจริงด้วย Java3D ผมแปลกใจระคนดีใจเล็กๆ ที่เห็นว่านิสิตชั้นปีที่ 4 วัย 20 ต้นๆ อย่างต๊อบก็คิดถึงการช่วยเหลือสังคมอยู่บ้างเหมือนกัน หาได้เพียงแต่หลงฟุ้งเพื่อกับวัตถุ และสิ่งต่างๆ ในย่านสยามสแควร์อย่างที่นิสิตจุฬาฯ หลายๆ คนเป็นต๊อบเล่าให้ฟังคร่าวๆ ว่านั่งรถของใครสักคนลงมาตั้งแต่เมื่อคืนเพื่อมาเป็นอาสาสมัครที่วัด ผมจึงชักชวนให้เขาอยู่ช่วยทำงานการค้นหาจับคู่ศพอยู่ที่วัดบางม่วงด้วยกัน ซึ่งเขาก็ช่วยทำโดยดูษณี งานแรกๆ ของต๊อบจึงเป็นการตัดเทพกาว ตัดรูปศพบนบอร์ดกับผม ... แต่ดูเหมือนเขาจะไม่ค่อยสนุกกับงานตัดบอร์ดเท่าไรหรอก ชั่วโมงไม่กี่ก็อึดใจต่อมาต๊อบก็ย้ายตัวเองไปประจำอยู่ที่หน้าคอมพิวเตอร์ช่วยชาวบ้านค้นหาข้อมูล และในที่สุดก็ได้ทราบว่าต๊อบนั่งรถไปที่วัดย่านยาวเพื่อช่วยงานกลุ่มคุณหญิงหม่อมฯ ที่นั่น ในขณะที่เช้าวันนั้นผมยังคงวนอยู่กับการตัดเทพ ตัดรูป แปะบอร์ดต่อไปอย่างเงิบๆ รูปจำนวนกว่า 1,600 รูป กำลังถูกทยอยพิมพ์ออกมาอย่างช้าๆ โดยตะวัน

บาย ๆ ของวันเดียวกันนั้น คือปลกลับเข้ามาที่วัดบางม่วงหลังจากมีโอกาสไปช่วยงานด้านระบบสารสนเทศที่วัดย่านยาวอยู่ ๖ บายเต็ม ๆ เขาคงมีโอกาสได้ทดลอง “โปรแกรมพิเศษ” ของทีมงาน ปตท. และ ทศท. ที่คุณหญิงหอมฯ เกริ่นให้เราฟังเมื่อช่วงเช้าที่ผ่านมา คือบอกผมด้วยสีหน้าผิดหวังว่า “วิธีการค้นหาศพของกลุ่มอาจารย์น่าจะดีกว่าที่วัดย่านยาวเป็นร้อยเท่าเลยครับ” แม้เขาจะมีโอกาสอยู่ที่นั่นตลอดช่วงบาย แต่กิจกรรมการช่วยชาวบ้านจับคู่ค้นหาศพที่วัดย่านยาวก็หาได้เกิดขึ้นสักคักอย่างที่วัดบางม่วงไม่คงมีแต่การกรอกข้อมูลลงในแบบฟอร์มและการค้นหาโดยเจ้าหน้าที่ ชาวบ้านญาติ ๆ ของศพจะถูกกันไว้ที่ด้านนอกงานที่ดื้อไปทำมาจึงเป็นเพียงการก๊อกรู ๆ แก๊ก ๆ อยู่หน้าคอมพิวเตอร์ในส่วน IT ของวัดย่านยาว ... และนั่นก็เป็นเหตุผลที่ทำให้เขากลับมาที่วัดบางม่วงเนื่องเพราะน่าจะมီးอะไรสนุก ๆ ให้ทำเยอะกว่า

เช้าวันต่อมาซึ่งเป็นวันสุดท้ายที่พวกเราทั้งหมดนั่งทำงานอยู่ที่วัดบางม่วง ดื้อไปไม่ไปไหนอีกแล้ว เขาร่วมมือกับสมาชิกคนอื่น ๆ นั่งทำงานค้นหาจับคู่ศพอยู่ตรงนั้นจนเวลาย่ำค่ำซึ่งเป็นเวลาที่พวกเราทั้งหมดเดินทางกลับกรุงเทพมหานครโดยการบินไทยที่สนามบินภูเก็ต

นั่นเป็นเรื่องราวสั้น ๆ ของดื้อปที่ผมอยากบันทึกไว้ แต่ก็อาจยังไม่ใช้สิ่งแสดดีที่สุดที่เกิดขึ้นที่วัดบางม่วงผมพบว่าภายใต้ความวุ่นวายสับสนอลหม่านของสิ่งต่าง ๆ ที่วัดบางม่วง พี่ ๆ อาสาสมัครจากสาธารณสุขจังหวัด (สสจ.) ดูจะเป็นกลุ่มอาสาสมัครที่น่ารักที่สุดแลพวกเขาอย่างดียิ่ง จะเหนื่อยจะร้อน จะอ่อนเพลีย จะป่วยจะใช้ พี่ ๆ สสจ. ซึ่งมีอยู่ด้วยกันหลายคน ผมเองก็จำชื่อเสียงเรียงนามไม่ค่อยจะได้ด้วยซ้ำครับ ต้องขออภัยจริง ๆ จำได้สองชื่อคือพี่เอ็กซ์กับคุณเค เพราะแกส่งต่อฝรั่งมาให้ผมช่วยดูแลบ่อย ๆ และผมก็ไปขออนุมนขอณีแกอยู่เป็นระยะ ๆ พวกเทพกาว กรรไกร ยาดม ฯลฯ แม้แต่ไปบอกให้พี่แกฉีดยากันบาดทะยักให้ผมก่อนเดินทางกลับกรุงเทพฯ แต่พี่

มีคนพูดให้ได้ยินว่าพี่ๆ ชอบกลุ่มของพวกเราเนืองเพราะแม้จะเป็นอาสาสมัคร แต่ก็แตกต่างจากอาสาสมัครทั่วไป เราตั้งใจทำงานมีเครื่องมือเครื่องมือแปลกๆ ของเราเอง รวมทั้งไม่เคยแสดงให้เห็นว่าลงมาทำหน้าที่อาสาสมัครโดยมุ่งหวังสิ่งใดๆ ความบริสุทธิ์ใจ ความเอื้ออาทรระหว่างพี่ๆ น้องๆ ที่ไม่ได้เคยรู้จักกันมาก่อนจึงเกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว

วันที่เดินทางกลับ พี่ๆ สสจ. เป็นคนจัดหารถตู้มาส่งพวกเราไปสู่นามบินภูเก็ต ก่อนออกเดินทางพวกเขาพร้อมใจกันมาส่งพวกเราถึงที่รถ ล้อลา และแลกเปลี่ยนหมายเลขโทรศัพท์กันไว้เพื่อติดต่อสื่อสารกันในภายหลัง ... เป็นความซาบซึ้งและเป็นสิ่งแสนดีที่ไม่มีราคาค่างวดอะไร แต่ประทับใจครับ ✍

ตอนที่ 17

16 กุมภาพันธ์ 2548 เวลา 19.37 น.

กลับภูเก็ด้วยรถขนนักโทษของกรมคุมประพฤติ

วันสุดท้ายของการทำงาน เข้าวันที่ 4 มกราคม 2548 “สิงห์” พวกเราวิ่งตรงจากเขาหลักเนเจอร์รีสอร์ทมาที่วัดบางม่วงด้วยรถกระบะไร้ออกยางของเขาอีกครั้งหนึ่ง เข้าวันนี้เรามีหน้าที่ clear กิจกรรมต่าง ที่พวกเราทำให้ทั้งหมดในรอบ 2-3 วันที่ผ่านมา เพื่อส่งต่องานให้กับทางจังหวัดพังงา เมื่อเราไปถึงที่วัดมีอาจารย์ท่านหนึ่งแนะนำตัวกับเราว่าได้รับการประสานงานจากท่านปลัดจังหวัดให้มารับช่วงงานต่อจากพวกเรา ผมจำชื่ออาจารย์ไม่ได้ แต่จดจำหน้าตาของอาจารย์ได้ดี อาจารย์เป็นผู้ชายรูปร่างเล็กผอมบาง ผิวคล้ำแบบคนใต้ ผมจึงเริ่มต้นอธิบายให้อาจารย์ทราบเงื่อนไขการทำงานทั้งหมดที่เรา มีตลอดจนแผนงานที่เราคาดหวังว่ามันจะเกิด ... อาจารย์ท่านนั้นสารภาพกับผมตรงๆ ว่า “อาจารย์ครับ (เนื่องจากได้ทราบแล้วว่าผมเป็นอาจารย์จากจุฬาฯ) ถ้าปัญหาที่เกิดขึ้นกับพังงาเป็นปัญหาน้ำท่วม ไฟไหม้ พวกผมคงดูแลจัดการระบบได้ไม่ยาก แต่หากเป็นปัญหาสินามิที่มีคนตายทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติยอดรวมๆ ก็เป็นหมื่นคน ... มันเป็นปัญหาระดับชาติ ที่พวกผมดูแลไม่ไหวหรอกครับ”

แม้จะฟังดูน่าท้อใจแต่ผมก็เข้าใจในประเด็นของจารย์ท่านนั้นนะครับ สิ่งที่ได้ก็คือบอกให้อาจารย์พยายามรับช่วงงานต่อไปให้มากที่สุดเท่าที่จะมากได้

ทำให้ดีที่สุดในที่กำลังความสามารถจะทำได้ คนในท้องถิ่นที่เท่านั้นที่จะสามารถดูแลรักษางานระบบข้อมูลผู้เสียชีวิตที่เกิดขึ้นในจังหวัดพังงาได้ อย่าให้บุคคลหรืออาสาสมัครทีมอื่นได้นำไปจัดการ ... ตอนสายๆ วันเดียวกันนี้มีคณะนักศึกษามาจากโรงเรียนพาณิชย์แห่งหนึ่งถูกส่งเข้ามาช่วยเสริมหน้าที่ค้นหาศพอีกประมาณ 10 คน เด็กเหล่านี้ส่วนมากเป็นเด็กผู้หญิง อายุราวๆ 16-17 ปี ต่างคนคงไม่ทราบภาระมั่งครับว่าจะถูกส่งมาทำหน้าที่อะไรที่เด่นที่แดงของเรา... ประมาณ 7 ใน 10 คนมีอาการเกือบอาเจียนเมื่อเราเริ่มต้นสาธิตการค้นหาข้อมูลศพโดยเปิดภาพถ่ายขนาดใหญ่ให้ดูบนจอคอมพิวเตอร์ ... ด้วยเหตุนี้คนคงมีน้องๆ อยู่เพียง 2-3 คนที่สามารถอยู่ช่วยงานพวกเราได้ในขณะที่คนอื่น ๆ ต้องหมุนเวียนหน้าที่ไปทำอย่างอื่นแทน

งานของวันนี้ หนักยิ่งกว่า 2-3 วันที่ผ่านมา ระบบงานเข้าสู่จุดสมดุลของมันแล้ว “ตะวัน” ยังคงทยอยพริบทีภาพถ่ายศพด้วยเครื่องพิมพ์อิงค์เจตสีของเขาที่ขามาเอง ผมรับหน้าที่นำภาพไปติดเรียงรายอยู่บนบอร์ด ในขณะที่คนอื่น ๆ ช่วยกันพูดคุยกับชาวบ้านค้นหาศพเป้าหมาย เรื่องประหลาดอย่างหนึ่งสำหรับวันนี้ เราพบว่ากลุ่มกระจกเงาส่งทีมงานของเขาหลายคนปะปนเข้ามาทำงานร่วมกับกลุ่มของเรา ทั้งๆ ที่ 2-3 วันที่ผ่านมาไม่ได้มีการส่งใครเข้ามาจัดการอะไรเลย งานทุกอย่างดำเนินไปโดยฝีมือของกลุ่มช่างภาพอาสาสมัคร ThaiDPhoto และ Nikonian อย่างเราๆ ทั้งสิ้น คนใหม่ๆ ที่เพิ่งเข้ามาพยายามแสดงบทบาทความเป็นผู้นำอย่างเห็นได้ชัด พี่ผู้หญิงคนหนึ่งซึ่งเพิ่งมาถึงออกตัวว่าเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านรูปถ่ายดิจิทัล สั่งให้พวกเราทำอะไรต่อมิอะไรตามความคิดของหล่อน ในขณะที่เรารู้สึกว่า “มันไม่จำเป็นอย่างนั้นแะ” ในขณะที่มีอีก 2-3 คนพยายามทำตัวเป็นเจ้าของก็เจ้าการเจ้าเข้าเจ้าของพื้นที่จะเอาเน็ตเวิร์คตรงนั้น จะต่อคอมพิวเตอร์ตรงนี้ ฯลฯ

บรรยากาศอึมครึมที่ไม่เคยเกิดขึ้นในช่วง 2-3 วันที่ผ่านมา กำลังเกิดขึ้น พร้อมๆ กับความรู้สึกของผมและเพื่อนๆ หลายคนว่าดูเหมือนจะมีสลายหายไป เดี๋ยววันเวียนอยู่รอบตัว ... การพูดจากันระหว่างผมและตะวัน หรือคน

อื่น ๆ ดูเหมือนกำลังถูกจับตามองโดยใครบางคน มีบุคคลผู้ไม่ประสงค์จะออกนามเดินเฉียดไปเฉียดมาเพื่อฟังการสนทนาของเราเป็นระยะ ๆ ...

เหมือนจะมีใครบางคนกำลังพยายามทำอะไรบางอย่างไม่ชอบมาพากลอยู่นะครับ”

ช่วงสาย ๆ พี่ปลัดสมบัติเรียกผมให้เข้าไปรับหนังสือราชการสำหรับติดต่อกับสายการบินไทย มีรายชื่อสมาชิกของพวกเราแนบไปด้วยเพื่อใช้ในการขอรับการอนุเคราะห์ที่นั่งบนเครื่องบินเพื่อเดินทางกลับ ผมพบว่า มี “ผู้ไม่ประสงค์จะออกนามท่านหนึ่ง” พยายามสอบถามพวกเราว่าได้หนังสือดังกล่าวมาอย่างไร พวกเราเป็นใคร ทำไมทางจังหวัดพังงาถึงทำหนังสือนำดังกล่าวให้ ฯลฯ ไม่มีใครอยากตอบอะไร เราบู๊วว่าด้วยบรรยากาศอึมครึมแบบนั้น การพยายามเร่งงานให้มากที่สุดที่จะทำได้ สงบปากสงบคำ และเดินทางกลับกรุงเทพฯ โดยสวัสดิภาพน่าจะเป็นสิ่งที่ดีที่สุด

ผมตกลงกับสมาชิกทุกคนในทีมว่าเราจะจองเที่ยวบินของการบินไทยเที่ยวรองเที่ยวสุดท้ายของคืนนั้นเดินทางกลับกรุงเทพฯ เพื่อเปิดโอกาสให้เรามีโอกาสทำงานให้มากที่สุดเท่าที่เราจะทำได้ และเป็นการป้องกันเผื่อให้เรามีไฟล์ท์สำหรับเดินทางกลับแน่นอน (อย่างน้อยก็ไม่พลาดเที่ยวสุดท้ายแหละนะ) หลังจากจองตั๋วเครื่องบินแล้ว ภารกิจหลักของพวกเราในการช่วยกันจับคู่ศพ และญาติก็ดำเนินไปอย่างคึกคัก ไม่มีใครบ่นอะไร ไม่มีใครพูดอะไร ต่างคนต่างทำหน้าที่ของตนเองไป ทำให้ดีที่สุดเท่าที่จะทำได้

เมื่องานของเราจบลงในวันนั้น เราฝากฝังงานให้กับพี่ สสจ. และเพื่อน ๆ บางคนที่ย่างแผนจะอยู่ทำงานต่อ ... เวลาประมาณ 18.30 น. ก็เป็นเวลาที่เราสมควรเดินทางออกจากวัดบางม่วงไปสู่สนามบินภูเก็ตได้ ไฟล์ท์ที่เราจองไว้จะออกเวลา 21.30 น. เราควรไปถึงสนามบินกันราว ๆ 20.30 น. นั้นหมายความว่าเรามีเวลาสำหรับการเดินทางด้วยรถไปที่สนามบินประมาณ 2 ชั่วโมง ...

พี่ สสจ. จัดรถขนส่งนักโทษจากกรมคุมประพฤติให้เรา !!!

เป็นอีกหนึ่งความฮาที่เราได้รับจากประสบการณ์มันส์ ๆ ที่วัด

บางม่วง ... รถของกรมคุมประพฤติเป็นรถตู้ธรรมดาที่ได้รับการดัดแปลงเพื่อป้องกันกรลอบหนีของนักโทษ ประตูจะเปิดได้จากภายนอกตัวรถเท่านั้น หน้าต่างทุกบานมีซี่กรงป้องกันนักโทษทุบกระจกเพื่อพังห้องโดยสารหนี และห้องโดยสารด้านหลังกับห้องคนขับก็มีการใส่ซี่กรงป้องกันการทำอันตรายคนขับอีกเช่นกันพวกเราทุกคนรู้ว่าหากระหว่างทางมีอุบัติเหตุเกิดขึ้นกับรถคันนี้พวกเราต้องติดอยู่ในตัวรถอย่างไม่มีทางลอบหนีเป็นแน่แท้ ผู้คนที่พบเห็นพวกเราคงตกใจหากเห็นเราถูกคุมขังอยู่ในรถ และถูกปล่อยเป็นอิสระโดยไม่มีผู้คุมที่สนามบินภูเก็ต

การโอ้เอ้เริ่มต้นขึ้น ... การล่ำลา การถ่ายทอดความทรงจำดี ๆ ระหว่างพวกเราและกลุ่มพี่ ๆ อาสาสมัคร สสจ. ดำเนินไปเรื่อย ๆ กว่าที่เราจะตั้งต้นเดินทางออกจากจังหวัดพังงาได้ก็ปาเข้าไปถึงเวลาประมาณ ๑ ทุ่มตรง ... รถตู้กรมคุมประพฤติพาเราไปถึงสนามบินภูเก็ตอย่างเฉียดฉิว จวนเจียนที่เครื่องบินจะออกเดินทาง ... การนั่งอุดอู้อยู่ในรถที่สภาพไม่ค่อยจะสะดวกสบายนักทำให้ผมเกิดอาการเมารถ วินาทีที่ประตูรถถูกเปิดออก ผมก็วิ่งแจ้นเข้าไปประเบิดอาเจียนในห้องน้ำของสนามบินภูเก็ตทันที .... โอ้ก ๆ ๆ ๆ

ทุกอย่างกำลังจะจบลงแล้ว ...

ผมกำลังจะกลับบ้านเสียที ✍

ตอนที่ 18

18 กุมภาพันธ์ 2548 เวลา 20.43 น.

TG920 พากลับบ้าน

ไม่มีงานเลี้ยงใดไม่เลิกรา โกวเลี้ยงว่าไว้เช่นนั้น มหาภาพยส์สินามิ ภาคแรกที่ผมเดินทางไปผจญภัยอยู่ 4 วันเต็มๆ กำลังจะจบลง ... แต่ผมก็ไม่ทราบหรือจนกระทั่งว่าในเวลาต่อมากลุ่มของพวกเราถูกตามให้กลับไปสานงานต่อที่งานใหม่อีกครั้งในหนึ่งอาทิตย์ถัดมา รอบที่สองนี้เราลงไปอยู่กันที่วัดย่านยาว ๖ สัปดาห์เต็มๆ และได้รับบทเรียนแสบๆ คันๆ ชนิดยากจะลืมเลือนหนักยิ่งกว่าเก่า บทละครสี่วันที่กำลังจะผ่านไปเป็นเหมือนภาคกำเนิดตัวละครเอก ในขณะที่เจ็ดวันในภาคที่สองเป็นหนึ่งบู้ล้างผลาญที่มีคนตายเกลื่อนเลือดท่วมจ่อ ฮ่าๆ ว่ากันไปนั้น หากมีเวลาจะพยายามเล่าให้ได้รับฟังกันครับ ... ถ้าใครอยากรู้จัก “ตี๋ร่วง” “ตี๋อ้วน” “ตี๋จ๋อง” “หมวยเซิด” และคนอื่นๆ พร้อมทั้งผลงานของพวกเขา ว่างๆ ลองแวะเวียนกลับมาอ่าน blog ภาคใหม่ของผมนะครับ ... :)

พวกเราเดินทางมาถึงสนามบินภูเก็ตในเวลาเกือบ 2 ทุ่มได้กระมังครับ เมื่อเช็คอินแล้ว เวลาขึ้นเครื่องของเราคือ 20.10 น. เราจึงได้วิ่งกันกระหืดกระหอบเพื่อไปขึ้นเครื่องให้ทัน ใครจะป้รู้อาการบินไทยเมื่อเมตตาคตัวฟรีให้เราแล้วจะเมตตารอคอยพวกเราหากทำให้เครื่อง delay หรือไม่ ... บนเครื่องบินผมแสนเหนื่อยอ่อน ... หลับตาคิดถึงสิ่งที่จะได้พบที่กรุงเทพฯ

บอกไม่ถูกครับ ... เป็นความรู้สึกเต็มอ้อมหัวใจพองโต ... ที่ได้มีโอกาส
ลงมาเป็นอาสาสมัครที่ศูนย์ช่วยเหลือผู้ประสบภัยสึนามิที่จังหวัดพังงาในครั้งนี้
.... ความรู้ความสามารถที่มีได้ใช้เต็มที่โดยไม่ตั้งใจครับ

ลาก่อนครับวัดบางม่วง ... และขออำนาจพรให้กับวิญญาณผู้
ประสบภัยทุกดวงที่อยู่ที่นี่

ขอให้ได้มีโอกาสเดินทางกลับบ้าน ไปในที่ ๆ พวกท่านทั้งหลาย
ควรจะไปนะครับ ... ✍

ตอนที่ 19

26 กุมภาพันธ์ 2548 เวลา 14.55 น.

ปิดเล่ม

ผมเลือกที่จะเขียนตอนที่ 19 ของบันทึกบางม่วงหลังจากที่จบบันทึกใน blog ไปเรียบร้อยแล้ว และเดิมทีก็ตั้งใจว่าจะไม่เขียนอะไรต่อไปอีก โดยเฉพาะกับเรื่องราวที่ได้ไปพบเจอมาระหว่างที่เดินทางไปเป็นอาสาสมัครรอบที่สองที่วัดย่านยาววัดที่ตกเป็นข่าวความขัดแย้งความวุ่นวายต่างๆ อยู่มาหลายต่อเมื่อผมได้รับเมตตาจากสำนักพิมพ์ฟิลิกส์เซ็นเตอร์ให้มีโอกาสจัดพิมพ์หนังสือนี้เป็นเรื่องเป็นราวขึ้นมา ก็คิดว่าน่าจะ得以ให้ข้อมูลที่ผมรู้เท่าที่พอจะให้ได้และจะพยายามให้กระทบกับบุคคลอื่น ๆ น้อยที่สุดเท่าที่จะทำได้

การเขียนบันทึกเกี่ยวกับสิ่งต่างๆ ที่ผมได้สัมผัสที่ “วัดย่านยาว” หรือชื่ออย่างเป็นทางการว่า “วัดนิกรวราราม” ซึ่งตั้งอยู่ในเขตตำบลตะกั่วป่า อำเภอตะกั่วป่า จังหวัดพังงา ในระหว่างวันที่ 11-17 มกราคม 2548 ดูเหมือนจะเป็นดาบสองคมสำหรับผม คมด้านหนึ่งผมคงได้มีโอกาสจดบันทึกสิ่งที่ผมเห็น สิ่งที่ผมเข้าใจ สิ่งที่ผมรู้สึกรับรู้จากโลกทัศน์ของตนเองที่ไม่เกี่ยวกับผู้ใด ซึ่งผมยอมรับว่าอาจผิดพลาดและไม่ตรงกับข้อเท็จจริงที่ใครๆ อยกมาให้สังคมเข้าใจก็ได้ โลกกลมๆ โบนัสมีมุมให้เลือกมองหลายด้าน หลายมุม หลายทิศทางเสมอ คงต้องยอมรับว่าในบางคราวเราเองต่างหากที่เป็นคนเลือกมองมุมหนึ่ง และละเลยไม่ยอมรับหรือเผื่อใจให้กับมุมอื่นๆ ที่เหลืออยู่ บันทึกที่ผมจะเขียนในบทนี้เป็นสิ่งที่ผมรับรู้ในฐานะของอาสาสมัครตัวเล็ก ๆ ธรรมดาๆ ที่นั่งทำงานอยู่ในเต็นท์พลาสติกริมถนนที่หน้าประตูวัดย่านยาว

ในอีกคมหนึ่งของตาด ก็อย่างที่ทราบกันนะครับที่วัดย่านยาวมีคนต่าง ๆ ของสังคมเข้าไปเกี่ยวข้องด้วยมากมาย หลายคนเป็นคนที่สังคมจับตามอง เป็นที่รวมของศรัทธา เป็นศูนย์กลางของพลังมวลชน ในขณะที่อีกหลาย ๆ คนก็เป็นเป็นอะไรบางอย่างที่ตั้งอยู่ในทิศตรงกันข้าม ด้วยความมากมาย หลากหลายนี้แหละครับที่ก่อให้เกิดความยากลำบากในการทำงาน อาสาสมัครหลายคนที่มีความตั้งใจดีต่อเพื่อนร่วมชาติต่อสังคมต่ออุดมการณ์อะไรบางอย่าง จะทอดอวยและอยากกลับบ้านก็ด้วยเรื่องแปลก ๆ ที่เกิดขึ้นจากความหลากหลายที่นี่ การวิพากษ์วิธีคิดวิธีปฏิบัติของบุคคลทั้งหลายเหล่านี้หากไม่ดูทิศทางลม ไม่ศึกษากระแสสังคมให้ดีก็ถึงแต่จะสร้าง ความฉิบหายให้ผู้พูดมากกว่าจะเป็นเรื่องดี คมด้านนี้น่ากลัวครับ

หลังจากที่พวกเราสลายตัวกลับกรุงเทพฯ ไปหมดแล้วในคืนวันอังคารที่ 4 มกราคม 2548 แม้เราจะรู้สึกว่าการกิจของเราที่วัดบางม่วงสิ้นสุดลงแล้ว เนื่องจากมีนโยบายให้ยุติการชันสูตรศพที่วัดบางม่วงและต้องการให้ยุบไปรวมศูนย์กันที่วัดย่านยาว นัยว่าเพื่อเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพของการบริหารจัดการ แต่อะไรบางอย่างก็ดูเหมือนยังคงค้างคาอยู่ในใจของพวกเรา ผมรู้สึกว่าความไม่พร้อมสรรพในหลายสิ่งหลายอย่าง โดยเฉพาะการจัดการระบบงานที่ผมกล่าวถึงในตอนี่ 14 “อาสาสมัครมืออาชีพ” น่าจะได้รับการแก้ไขปรับปรุง หรือวางระบบ วางขั้นตอนกันใหม่ ความค้างคาใจในส่วนนี้ทำให้วิญญานอาสาสมัครในกันบึ้งของความคิดรำร้องบอกให้กลับไปฟังงาอยู่เนือง ๆ

ก่อนกลับกรุงเทพฯ เราส่งมอบคอมพิวเตอร์ที่ยืมมาคืนให้กับศูนย์คอมพิวเตอร์ของโรงพยาบาลตะกั่วป่า ตลอดจนไฟล์ข้อมูลผลการชันสูตรต่าง ๆ ที่เรามีก็ได้ทยอยส่งต่อให้กับผู้ดูแลระบบสารสนเทศที่วัดย่านยาว ที่ซึ่งเราและใคร ๆ ที่ก้มหน้าก้มตาทำงานกันอยู่ที่วัดบางม่วงต่างก็เชื่อว่าน่าจะมีระบบการจัดการที่ดีพร้อมสมบูรณ์แบบมากกว่า

เรื่องตลกเรื่องแรกตามมาทันทีในวันถัดมาเมื่อผมตื่นขึ้นในตอนเช้าของวันที่ 5 มกราคม 2548 ชาวเล็ก ๆ ท่อนหนึ่งในหน้าหนังสือพิมพ์ระบุว่า “โปรแกรมเมอร์อาสาสมัครที่วัดบางม่วงน้อยใจไม่มีใครเหลียวแล ขนข้อมูลและเซิร์ฟเวอร์หนีกลับกรุงเทพฯ !” ตามติดด้วยการให้ข่าวว่ามีการจารกรรม

เครื่องเซิร์ฟเวอร์ฐานข้อมูลการชั้นสูตรศพที่วัดบางม่วง ชาวที่ว่านี้เกิดขึ้นได้หลังการถอนตัวออกไปของกลุ่มพวกเรา ซึ่งหากจะบอกตรงนี้ว่าค่อนข้างจะทำงานขวางผลประโยชน์ของบุคคลบางกลุ่มก็คงไม่ผิดนักครับ สี่วันที่ผ่านมาเราพยายามจ่ายงานคืนให้กับหน่วยงานของรัฐแทนที่จะปล่อยให้อาสาสมัครอิสระเป็นผู้กุมข้อมูลไว้โดยลำพัง ชาวที่เกิดขึ้นแม้จะไม่มีภารกิจที่โดยตรงมาที่เรา (เพราะไม่มีใครรู้ว่าเราเป็นใครนี่ครับ เรามาของเราเงียบ ๆ และจากไปเงียบ ๆ เหมือนกัน ฮ่า ๆ ๆ ก็คงจะมีแต่เพียงพี่ ๆ สสจ. และส่วนการปกครองจังหวัดพังงาบางท่านเท่านั้น ที่รู้ว่าพวกเราทำอะไรกันที่วัดบางม่วง) แต่เราก็มารู้ว่าน่าจะเกิดจากสาเหตุใดและน่าจะเป็นการโยนเผือกร้อนมาให้เรามากกว่ากลุ่มอื่น การพูดคุยกันในประเด็นดังกล่าวผ่านทางโทรศัพท์และ MSN เริ่มเกิดขึ้นพวกเราเริ่มชักชวนกันลงไปสานงานต่อก่อนงานใหม่ที่พังงากันอีกครั้ง แต่คราวนี้จังหวะเวลาคือสิ่งที่เรากำลังรอคอย

ข้อมูลตัวเลขที่น่าสนใจที่ได้รับการเปิดเผยในเวลาต่อมาคือ ด้วยเวลาเพียง 3-4 วันที่วัดบางม่วง เราสามารถช่วยทางจังหวัดพังงาจับคู่และคืนศพให้กับญาติ ๆ ได้กว่า 250 ศพ แม้จะเป็นตัวเลขจำนวนเล็กน้อยเมื่อเทียบกับจำนวนศพทั้งหมดในจังหวัดที่มีรวมกันอยู่กว่า 4-5 พันศพ แต่ถ้าพิจารณานบนพื้นฐานที่ว่าวัดบางม่วงมีศพถูกเก็บอยู่ประมาณ 1,600 ศพ ตัวเลขการปล่อยศพ 250 ศพ ที่วัดบางม่วงในเวลา 3-4 วัน ก็นับเป็นยอดการปล่อยศพที่สูงที่สุดในรอบระยะเวลา 2 อาทิตย์หลังเกิดเหตุสึนามิ และเป็นยอดที่ยังคงสูงที่สุด ไม่มีใครลบสถิติได้จนแม้จะล่วงเลยไปถึงวันที่ 17 มกราคม 2548 วัดสุดท้ายที่เราลงไปช่วยงานกันที่วัดย่านยาวในจำนวนนี้ได้ทราบจากจังหวัดว่ามีความผิดพลาดต่ำมาก และกรณีที่พลาดก็เกิดจากความจำเป็นของญาติผู้เสียชีวิตเอง มิได้เกิดจากกระบวนการทำงานของพวกเราทั้งหมดช่วย ๆ กันสร้างขึ้นมา

ความอึดอัดจากการติดตามข่าวสารต่าง ๆ ทั้งจากโทรทัศน์หน้าหนังสือพิมพ์ และการโทรศัพท์สอบถามโดยตรงกับมิตรสหายที่พวกเราอยู่ที่จังหวัดพังงา ทำให้การติดต่ออย่างเป็นทางการกับส่วนการปกครองจังหวัดพังงาที่รู้จักที่มาที่ไปของกลุ่มพวกเราหมดแล้วเริ่มต้นขึ้น และนำไปสู่แผนงานและการออกจดหมายราชการขอตัวพวกเราจากต้นสังกัดไปเป็นอาสาสมัครรอบที่สองที่วัดย่านยาว

ทริปที่สองนี้ น้องป้อม อาจารย์บอล แบนด์ เจน และแมกซ์ ล่วงหน้า
นำลงไปก่อน พวกเขาได้รับความเมตตาจากทีม IT ของบริษัท ปตท. จำกัด
(มหาชน) บริษัท ทศท คอร์ปอเรชั่น (มหาชน) และบริษัทสามารถคอปเปอร์เรชั่น
ให้ใช้พื้นที่ในเต็นท์ติดตั้งเครื่องปรับอากาศที่ตั้งอยู่หน้าวัดย่านยาวเป็นที่ทำงาน
ระบบฐานข้อมูล ทั้งมีจุดเชื่อมต่อกับอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงผ่านดาวเทียม
ติดตั้งอยู่ในเต็นท์ดังกล่าวด้วย ต้องกราบขอบพระคุณบริษัททั้งสามนี้ด้วยครับ
ที่ได้ช่วยอำนวยความสะดวกให้กับการทำงานของพวกเราทั้งหมด

ผม บอมม์ น้องปลา และน้องปราง ออกเดินทางลงไปจังหวัด
พังงาโดยอาศัยสายการบินนกแอร์ในตอนเช้าของวันอังคารที่ 11 มกราคม 2548
โดยมีตะวันตามลงมาสมทบในตอนสายของวันเสาร์ที่ 15 มกราคม ทุกอย่าง
ราบรื่นดีครับ อย่างไรก็ตามการเดินทางครั้งนี้ติดปัญหาเล็กน้อยเกี่ยวกับเรื่อง
ตัวเครื่องบิน แต่กลุ่มของเราก็ได้รับความช่วยเหลือโดยตรงจากคุณสินพันธ์
ชุมสาย รองประธานบริหารฝ่ายการตลาดของบริษัทนกแอร์ ต้องขอกราบ
ขอบพระคุณในความเมตตาครั้งนี้ด้วยครับ ผมมีความประทับใจมาก ๆ
กับการช่วยเหลือที่ได้รับซึ่งเกิดขึ้นในเวลาเกือบเที่ยงคืนของวันที่ 10 มกราคม
2548 !!!

เมื่อไปถึงสนามบินภูเก็ตเวลาราวสิบนาฬิกาเศษ ส่วนการปกครอง
จังหวัดพังงาส่งรถตู้มารับพวกเราทั้งหมดตรงไปที่วัดย่านยาวทันที ดูเหมือน
กำลังมีอะไรบางอย่างรอคอยพวกเราอยู่ที่นั่น “พีสมรักษ์” เป็นคนขับอาสาสมัคร
ที่ขับรถมารับเรา และอยู่ด้วยกันตลอดระยะเวลา 7 วัน แกเป็นคนท้องถื่น
ที่ดูใสซื่อ น่ารัก และให้ความช่วยเหลือพวกเราในทุกๆ เรื่องอย่างดียิ่งครับ
ในวันเดินทางกลับแกยังมีน้ำใจโทรศัพท์มาสอบถามสารทุกข์สุกดิบของพวกเรา
ดูแกจะเป็นห่วงพวกเรามาก เหมือนพี่ชายที่เป็นห่วงน้องๆ ต่างสายเลือด ทั้งๆ
ที่ทริปนี้ก็เป็นครั้งแรกที่เราได้รู้จักกับแก ... สุดท้ายขอขอบคุณพีสมรักษ์

ราว 12 นาฬิกาเศษ ของวันที่ 11 มกราคม 2548 ที่หน้าวัดย่านยาว
พวกเราทั้งหมด 9 ชีวิตก็พบกัน

บรรยากาศอีมีคริมแบบแปลก ๆ ที่แตกต่างโดยสิ้นเชิงกับที่วัดบางม่วงเกิดขึ้นที่นั่น สมาชิกที่ล่องหน้านำลงมาบอกกับผมสั้น ๆ ว่าการทำงานที่วัดย่านยาวไม่ได้ง่ายและสนุกสนานเหมือนที่วัดบางม่วงเราไม่สามารถช่วยเหลือชาวบ้านค้นหาศพได้เหมือนอย่างที่เราเคยทำ กฎระเบียบต่าง ๆ เกิดขึ้นมากมายพร้อม ๆ กับความยากลำบากในการเข้าถึงฐานข้อมูลการชันสูตรที่พวกเรานั่งทำมาเองกับมือ !!!

ไฟล์ข้อมูลการชันสูตรที่เราส่งไปให้กับหน่วยปฏิบัติการ IT ของวัดย่านยาวเมื่อสัปดาห์ก่อน กำลังถูกนำไปเข้าสู่ “กระบวนการทำความสะอาดข้อมูล” (Data Cleansing) โดยแบ่งงานส่วนหนึ่งให้กับทีม IT ของบริษัท ปตท. และอีกส่วนหนึ่งให้กับทีม IT ของบริษัท ทศท. กลุ่มของน้องป้อม ที่ล่องหน้าลงมาก่อนผมเพื่อช่วยกันพัฒนาโปรแกรมสืบค้นต่อจากที่ได้เคยทำไว้ที่วัดบางม่วงได้รับอนุญาตให้เข้าถึงข้อมูลตัวอย่างบางส่วนเพียงเล็กน้อย ความยากลำบากในการทดสอบโปรแกรมสืบค้นของพวกเรา กำลังเริ่มต้นขึ้น ดูเหมือนทุกคนจะไม่สนุกกับงานใหม่ที่ลงมาทำกันเลย

ก่อนจะเริ่มต้นทำอะไรต่อไป “น้องป้อม” บอกกับผมว่า “อาจารย์เดินเข้าไปในวัดให้ได้ก่อนเหอะแล้วค่อยคิดทำอย่างอื่น”

ผมงง ๆ กับคำพูดของน้องป้อม แต่ของแบบนี้ไม่ลองก็ไม่รู้ เด็กกะโปโลในชุดเสื้อยัดสีดำกับกางเกงยีนส์เก่า ๆ สะพายกระเป๋าถือกล้องตัวเก่งไว้ที่ป่า (ผมหนะยังเด็กอยู่จริง ๆ นะครับ) ก็ลองของด้วยการเดินดุ่ม ๆ ตรงไปที่ประตูวัดย่านยาวโดยไม่พูดจาอะไร

ที่ประตูทางเข้าหน้าวัดย่านยาว มีทหารในชุดพรางสีเขียวหลายนายยืนอยู่ตรงนั้น รวมทั้งมีการเอารั้วเลื่อนมาขวางปิดทางไว้ด้วย มองดูคล้ายด่านตรวจของตำรวจบนถนนเส้นต่าง ๆ ตอนดึก ๆ เลยหละครับ วินาทีที่ผมจะเดินผ่านเข้าไป ฝรั่งหัวทอง 2 นายในชุดหมีสีขาว สวมแว่นตาสีดำร่างกายใหญ่โตเดินตรงเข้ามาผลักอกผม

ขออนุญาตพูดหยาบ ๆ ว่า “มันผลักอกผมจริง ๆ ครับ”

แล้วก็ตั้งคำถามเป็นภาษาอังกฤษสำเนียงไม่สื่อว่าเป็นมิตร ว่า “Where do yo want to go ?” ... เหมือนจะถามผมว่า

“เฮ้ย เอ็งจะไปไหนวะ ?”

บอกตรง ๆ ครับ ผมไม่ชอบสำเนียงที่ฝรั่งนั้นถามผมเลย ถึงเอ็งจะเป็นเจ้าหน้าที่ ๆ ได้รับมอบหมายให้มาทำหน้าที่เป็น “ยามเฝ้าประตูวัด” แต่เอ็งก็ไม่มีสิทธิ์มาฉกฉวยและขู่ขวัญเอาคนไทยที่เป็นเจ้าของแผ่นดินนี้ ยิ่งเมื่อคิดไปถึงชาวบ้านตาดำ ๆ ที่สูญเสียญาติพี่น้องไปกับเหตุสึนามิ และคาดเดาว่าศพที่กำลังค้นหาอาจนอนเรียงรายอยู่ด้านในของวัดย่านยาว จิตใจของพวกเขา ย่ำแย่อยู่แล้ว ชาวบ้านที่ไม่เข้าใจภาษาอังกฤษถ้ามาเจอบรรยากาศแบบนี้คงขวัญหนีดีฝ่อไม่อยากจะผ่านเข้าเขตวัดไปทำอะไรต่อมิอะไร

มีชาวบ้านหลายคนยืน ๆ อย่างหมดที่พึ่งอยู่ที่หน้าประตูวัดย่านยาว การได้มีโอกาสไปนั่งชิลอยู่กับพวกเขาตรงนั้นหลาย ๆ รั้ว ความทุกข์ที่มี ทำให้ผมรู้สึกเศร้าอยู่ในใจ ผมเชื่อว่าผู้คนที่ผ่านไปผ่านมาแถวนั้นเป็นพยานกับสิ่งที่เกิดขึ้นตรงนั้นได้

ผมตอบฝรั่งเฝ้าประตูวัด 2 คนนั้นไปหน้าตาเฉยโดยแสดงท่าทีให้เห็นว่า “ผมไม่กลัวผีนะครับ ไม่ต้องขู่ก็ได้” ผมมาหาคนข้างในได้นัดไว้ล่วงหน้าแล้ว เขาชื่อ “พีตีอ้วน” (“พีตีอ้วน” เป็นนามสมมติ เป็นตัวละครในนิทานหลอกยามของผมที่ไม่พ้องรูปไม่พ้องเสียงไม่พ้องอะไรสักอย่างกับบุคคลหนึ่งบุคคลใด กรุณาอย่าพยายามนำไปเทียบเคียงหรือจินตนาการว่าเป็นคนนั้นคนนี้ครับ จะเหน้อยเปล่า)

ฝรั่งชะงักเล็กน้อยก่อนจะบอกให้ผมไปลงชื่อในสมุดบันทึกที่หน้าวัด และรับเทปกาวยสี่เหลี่ยมเขียนชื่ออย่างง่าย ๆ ด้วยปากกาเคมีสีน้ำเงินมาแปะไว้ที่หน้าอก ก่อนจะอนุญาตให้ผมเดินผ่านเข้าไปได้โดยชิว

“อารายวะ บทจะยากก็ยาก บทจะง่ายก็ง่ายซะงั้น”

ผมแวะเข้าไปหาพีตีอ้วนตามที่บอกกับฝรั่ง ระหว่างทางเกิดความคิดขึ้นมาว่าหากมีโอกาสได้พูดคุยได้แสดงเจตนาธรรมกับคุณหญิงหมอพรทิพย์สักเล็กน้อยว่าพวกเราลงมาทำอะไรกันก็น่าจะเป็นสิ่งที่ดีจึงเดินตรงเข้าไปที่ศาลาด้านในวัดซึ่งเป็นที่ทำการของทีมสถาบันนิติวิทยาศาสตร์ กระทรวงยุติธรรม ผมแจ้งเจ้าหน้าที่ ๆ นั่งอยู่ด้านหน้าว่ามาพบ “พีตีอ้วน” ซึ่งนัดไว้ บังเอิญแกลไม่ว่างกำลังนั่งคุยกับใครสักคนอยู่ที่โต๊ะทำงานเจ้าหน้าที่จึงจัดให้ ผมนั่งรอที่

เก้าอี้พลาสติกซึ่งวางอยู่ตรงหน้าของที่นั่งทำงานของผู้ชายรูปร่างสันทัดคนหนึ่ง
สังเกตเห็นป้ายชื่อระบุว่าเป็นข้าราชการระดับ 3 สังกัดสถาบันนิติวิทยาศาสตร์
บังเอิญผมจดจำรายละเอียดไม่ได้นะครับไม่ทราบว่า พี่แกนั่งทำอะไรอยู่ แกลง
หน้าขึ้นมามองผมอย่างงง ๆ แล้วก็ก้มหน้าก้มตาทำอะไรของแกต่อไป

นั่งเงิบ ๆ อยู่นาน ... จนผมรู้สึกว่าคุณขยับเนื้อขยับตัวทำอะไร
บางอย่างบ้างเดี๋ยวตะคริวจะกินให้เสียสุขภาพหมดจะเป็นอุปสรรคต่องานอาสาสมัคร
ผมจึงเริ่มต้นบทสนทนากับพี่ระดับ 3 ว่า

“พี่ครับ ๆ ไม่ทราบว่าคนที่นั่งทำงานอยู่ตรงนั้นใช้คุณหมอมรทิตพย์
หรือเปล่าครับ ?”

พูดพลางผมก็ชี้นิ้วไปที่ผู้หญิงรูปร่างผอมบางทรงผมมีเอกลักษณ์
เฉพาะตัวที่นั่งทำงานบนพื้นอยู่กับคอมพิวเตอร์โน้ตบุ๊กที่วางอยู่บนโต๊ะเล็ก ๆ
ซึ่งทำขึ้นง่าย ๆ จากโลหะผิไม้ทาดด้วยสีขาว

พี่สี่สามชายตามองตามนิ้วของผมไป และหันมาพยักหน้าส่ง
สัญญาณให้โดยไม่มียิ้มและไม่พูดว่าอะไรหนึ่งครั้ง จากนั้นแกก็ก้มหน้าก้มตา
ทำอะไรของแกเงิบ ๆ ต่อไป ผมเดาว่าแกคงยิ้มเยาะในใจคิดว่าตีน้อยนี่ตกลง
มาถึงวัดย่านยาวคนไหนคือคุณหมอมรทิตพย์ที่โด่งดังก็ยังไม่รู้จัก ...

เงิบ ... ไม่มีคำพูดใด ๆ

ผมนั่งอยู่ตรงนั้นอีกครู่หนึ่งก็เริ่มบทสนทนาต่อไป

“ขอโทษนะครับพี่ครับ ขอเวลาสักนิดเถิดนะครับ รบกวนพี่เอานามบัตร
ของผมให้คุณหมอมรทิตพย์ที่นะครับ แล้วฝากเรียนคุณหมอว่าหากคุณหมอมีเวลา
ผมขออนุญาตพบและคุยด้วยสัก 2-3 นาที หากคุณหมอไม่สะดวกก็ไม่ใช่ไร
ครับ”

พูดพลางผมก็ยิ้ม และส่งนามบัตรของตัวเองที่ระบุว่าเป็นข้าราชการ
อาจารย์สังกัดคณะวิศวกรรมศาสตร์ ให้กับพี่สี่สามไป

พี่สี่สามมีท่าทีค่อนข้างเฉยเมย รับนามบัตรของผมไปถือไว้ในมือ
ข้างหนึ่งโดยยังไม่ละสายตาไปจากบางสิ่งที่แกกำลังทำอยู่บนโต๊ะ ครู่หนึ่งผม

สังเกตเห็นแก่อ่านข้อความในนามบัตรของผมผ่าน ๆ แล้วก็ทำหน้าสะดุดก็เหมือนไม่เชื่อสายตาตัวเอง แกมองหน้าผมสลับกับนามบัตรอยู่ 2-3 ที่ก่อนจะพูดขึ้นด้วยเสียงเบา ๆ

“รอสักครู่ นะครับ เดี่ยวผมเอาไปให้คุณหมอล่ะครับ”

แล้วแกก็ลุกขึ้นเดินตรงไปที่คุณหมอทันที ... คุณหมอรับนามบัตรของผมไว้ แต่ดูที่ทำแล้วเข้าใจว่าคุณหมอกำลังยุ่ง แกจึงผลุบหายเข้าไปด้านหลังของศาลา และไม่กลับมาที่โต๊ะโรงศพอีก

ผมนั่งรออยู่ครู่ใหญ่ ๆ ไม้มีความเคลื่อนไหวใด ๆ นอกจากพีชีสามกลับมารายงานว่าได้มอบนามบัตรให้คุณหมอลแล้ว อีกสักครู่ถ้าคุณหมอมีเวลาอาจจะแวะมาคุยกับผมบ้าง พูดพลางผมก็เห็นยิ้มแรกของพีชีสาม ...

ยิ้มมิตรภาพที่แลกมาด้วยนามบัตร ... :)

ผมย้ายโต๊ะไปนั่งคุยกับ “พีชีอ้วน” ที่นั่งอยู่ใกล้ ๆ และเสร็จธุระของแกแล้ว มีเวลานั่งคุยไปเนิ่นนานกว่า 3 ชั่วโมง ได้ฟังพีชีอ้วนเล่าเรื่องเกี่ยวกับระบบสารสนเทศที่วัดย่านยาวมากมาย ได้รับรู้ระบบความปลอดภัยของข้อมูลการชันสูตรที่แสนซับซ้อน ได้รับรู้การพัฒนาโปรแกรมค้นหาข้อมูลการชันสูตรศพที่ยิ่งใหญ่พิสดาร ประสิทธิภาพสูง ... เรียกได้ว่าหลังสิ้นสุดบทสนทนาระหว่างผมกับพีชีอ้วน ผมก็มึนศีรษะไม่สามารถรับรู้อะไรได้โดยง่ายอีกต่อไป ผมลาออกมาจากโต๊ะทำงานของพีชีอ้วนเมื่อเวลาราว 5 โมงเย็น ในใจอยากพักผ่อนอย่างยิ่ง อยากอาบน้ำ อยากนอนสักตื่น

เดินออกมาจากศาลาวัดที่ถูกแปลงสภาพเป็นศูนย์ปฏิบัติการระบบสารสนเทศ เพียงชั่วครู่ผมก็พบกับคุณหญิงหมอพรทิพย์เข้าโดยบังเอิญ ผมเดินตรงเข้าไปสวัสดีท่านหนึ่งครั้ง และแนะนำตัวว่าเมื่อสักครู่ได้มอบนามบัตรให้คุณหมอลไว้ ผมมาจากคณะวิศวกรรมศาสตร์ จุฬา ฯ หากจะสามารถช่วยเหลือสนับสนุนงานของคุณหมอลได้ ก็ยินดีจะร่วมมือช่วยเหลือเป็นอย่างยิ่ง

คุณหมอบอกผมว่า “ยินดีค่ะ ยินดีอย่างมากที่จะมาช่วยเหลือกัน แต่อยากให้เข้ามาช่วยกันอย่างเป็นทางการนะค่ะ ทีมนิติวิทยาศาสตร์ที่ทำงานกันอยู่ เรามีแต่กลุ่มคุณหมอลที่ไม่เชี่ยวชาญคอมพิวเตอร์ เราไม่มีหน่วย IT มา support เราขาดคนที่จะมาช่วยเราทำโปรแกรมคอมพิวเตอร์ในการค้นหาศพ”

ผมคงไม่ต้องอธิบายอะไรใช่ไหมครับ ... ถ้าคุณผู้อ่านได้ติดตามข้อเขียนของผมอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่ตอนที่ 13 “หาคศกับน้ำตา” มาจนถึงตอนนี้ คงมองเห็นภาพความขัดแย้งบางอย่างที่เกิดขึ้นด้วยตัวของมันเองใช่ไหมครับ

นั่นคือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในตอนบ่ายของวันอังคารที่ 11 มกราคม 2548 บทสนทนายาว ๆ ระหว่างผมกับพี่ตี้อ้วน และอีก 2-3 นาทีกับคุณหญิงหมอมพรทิพย์ทำให้ผมอยากร้องไห้ ผมเดินออกมาจากวัดย่านยาวอย่างเงิบงัน หัวสมองที่ก่อนหน้านี้เต็มไปด้วยไฟที่อยากลงมาช่วยชาวบ้านค้นหาข้อมูลจับคู่หาคศเริ่มมีน และปวดตบ ๆ ... ผมเดินข้ามถนนหน้าวัดย่านยาวไปอย่างอ่อนล้าตรงไปที่ร้านสะดวกซื้อเพื่อหาเครื่องดื่มเย็น ๆ สักขวดมาช่วยลดอาการสับสน

ผมนึกไม่ออกว่ากิจกรรมในคำวันนี้และวันต่อ ๆ ไปที่ผมทำเรื่องลาราชการลงมาถึง 1 อาทิตย์เต็ม ๆ จะดำเนินไปอย่างไร ได้แต่ภาวนาบอกกับดวงวิญญาณของผู้เสียชีวิตว่าคงล่องลอยอยู่รอบ ๆ จังหวัดพังงาให้ช่วยดลบันดาลให้เกิดทางออกสวย ๆ สำหรับผมและคณะ เพื่อให้ทุกอย่างเป็นไปได้อย่างที่ควรจะเป็น

แต่คุณผู้อ่านครับ ถ้าคุณเคยดูหนังฝรั่งผลงานของผู้กำกับชื่อก้องโลก “สติเว่น สปีลเบิร์ก” เรื่อง “เดอะ จูราสสิคปาร์ค” วลีหนึ่งที่น่าจะจดจำกันได้คือ “ชีวิตมีหนทางของตัวเอง”

พวกเราก็พอจะหาอะไรที่มีประโยชน์ทำกันที่วัดย่านยาวได้บ้างไม่มากก็น้อย เป็นหน้าที่ ๆ ต่างไปจากเดิมมาก ๆ แม้จะไม่สนุกสนานและเต็มไปด้วยความสุขที่ได้ช่วยเหลือชาวบ้านโดยไม่มีขีดจำกัดอย่างที่เรทำได้ทำกันที่วัดบางม่วง แต่ก็ไม่เลวร้ายจนเกินไปนัก ผมไม่อยากเอารายละเอียดอะไร ๆ มาพื้นฝอยหาตะเข็บให้เกิดความขัดแย้งอะไรอีกต่อไป ทั้งไม่อยากเล่าไม่อยากพูดถึงมันอีก แต่ที่นำมาเกริ่นไว้ใบบสนี้แทนที่จะปิดเล่มไปตั้งแต่ตอนที่ 18 เพราะคิดว่าไม่อยากให้คุณผู้อ่านคิดว่าทุกอย่างดำเนินและจบไปอย่างสวยหรู อาสาสมัครกลับบ้านอย่างมีความสุขทุกคน เพราะแต่ละคนคงได้รับประสบการณ์ที่แตกต่างกันไป คนละมุม คนละก้อน ตามแต่หน้าที่ ๆ ได้รับมอบหมาย

จนถึงทุกวันนี้ ผมเชื่อว่าเหตุการณ์ทุกอย่างคงคลี่คลายจบลงแล้ว ด้วยดี มีความสุขกันทุก ๆ ฝ่าย ชาวบ้านที่เดือดร้อนก็คงทยอยกันได้รับศพบัญญัติของตัวกลับไปประกอบพิธีกรรมทางศาสนาสมความปรารถนาอาสาศัมครได้ทำในสิ่งที่ตนอยากทำ

ตอนที่ 19 นี้ ดูเหมือนผมตั้งใจจะให้บันทึกบางนางจบลงอย่างเศร้าสร้อยและค้างคาใจ แต่ยังไม่ครบ! ผมยังอยากมองโลกจากมุมที่สวยงาม ในด้านที่น่าประทับใจ เหตุการณ์ธรณีพิบัติภัยครั้งนี้ทำให้เกิดการรวมตัวกันของอาสาศัมครจากทั่วสารทิศ นับร้อยนับพันคน ต่างมุ่งตรงลงไปช่วยกันทำงานตามความถนัดของตนคนละไม้คนละมือ ที่ถนัดดำน้ำก็ไปช่วยกันสำรวจท้องทะเลทำความสะอาดปะการัง ที่ถนัดงานด้านสาธารณสุขก็ลงไปช่วยกันชันสูตร ที่ถนัดด้านสารสนเทศก็ลงไปช่วยกันทำระบบ ที่ไม่ถนัดอะไรสักอย่างก็ลงไปช่วยออกแรง ขนสั้มภาระ แบกศพ แจกข้าวของ ทำความสะอาด สร้างบ้าน สร้างโรงเรียน ฯลฯ ภายใต้สภาวะกดดันต่างๆ ประดามีมิตรภาพดี ๆ ก็ยังคงเกิดขึ้นได้มากมายที่นั่น

ด้านหนึ่ง สำหรับผมแล้วชีวิตที่วัดย่านยาวดูเหมือนจะไม่สนุกเอาเสียเลยจะเพราะด้วยเหตุอะไรก็แล้วแต่ ทว่าในอีกมุมหนึ่งความสุขในใจที่ได้เห็นพลังบริสุทธิ์ของพี่ ๆ น้อง ๆ เพื่อนร่วมสังคม ทั้งคนไทยและอาสาศัมครชาวต่างชาติ ร้อยพ่อพันแม่ ที่ลงไปทำงานกันโดยไม่เห็นแก่เหน็ดเหนื่อย รู้จักกันบ้าง ไม่รู้จักกันบ้าง ก็สร้างกำลังใจให้ผมอยากมีชีวิตมองดูโลกกลม ๆ ที่สวยงามใบนี้ไปนาน ๆ

ท้ายที่สุดนี้ผมหวังว่าทุกท่านที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมอาสาศัมครช่วยเหลือผู้ประสบภัยสึนามิ ทั้งที่กลับไปแล้วและกำลังปฏิบัติหน้าที่ของตัวอยู่จะยึดมั่นและดำรงไว้ซึ่งอุดมการณ์ “เราจะพาพวกเขากลับบ้าน”

ขอบพระคุณที่ติดตามอ่านตั้งแต่ต้นจนจบครับ ✍